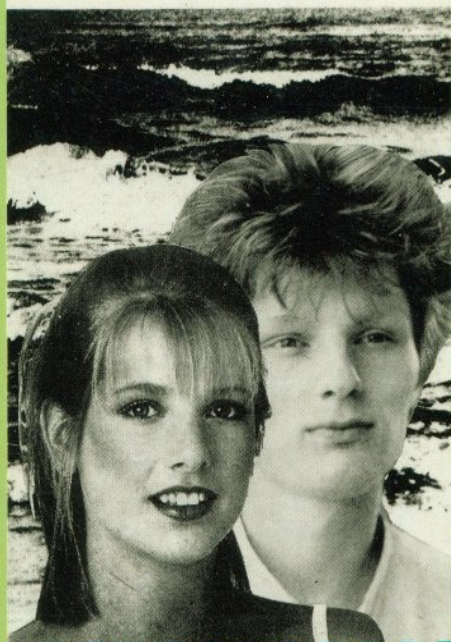

Colette

Zsendülő vetés

Két jókedvű párizsi család immár másfél évtizede együtt nyaral a tengerparton. Gyermekük együtt nőttek fel, s Philippe és Vinca már régtől fogva öntudatlanul összekapcsolják jövő életüket. Hanem ezen a nyáron nyugodt, gyermeki biztonságukat, zavartalan gyermekbarátságukat valóban összetöri a nagy, váratlan, az édes és keserves első kamasz-szerelem. Idilli világukat azonban megzavarja egy asszony... Colette (1873-1954) századunk valószínűleg legnagyobb francia írónője, nemzedékek óta máig érvényes sikerének titka, hogy mindent tud a szenvedélyről, az érzéki-ségről, és olvasója vele együtt kijárja az „érzelmek iskoláját”. Kisregényéből az ötvenes években emlékezetes film is készült.

Colette

ZSENDÜLŐ VETÉS

regény

MÓRA

A fordítás az alábbi kiadás alapján készült:

Le blé en herbe

© Flammarion, 1923

Fordította Brodszky Erzsébet

Második kiadás

A fedél Killer Marcella munkája

© Brodszky Erzsébet jogutóda, 1992

Hungarian translation

– RÁKÁSZNI MÉGY, VINCA?

A tavaszi esőszín szemű Vinca gögös fejbiccentéssel jelezte, hogy csakugyan rákászni megy. Bizonyoságra a foltozott szvetter, a sótól kérges, spárgatalpú vászoncipő. Mindenki tudta, hogy hároméves kék-zöld kockás szoknyáját, amelyből kilátszik a térde, a garnélák és a rákok tiszteletére viseli. No és ez a két rákfogó háló a vállán meg a kis kerek gyapjúsapka, kékes és borzas, mint a dűnék bogánca, már csak teljes rákászfelszerelés, vagy talán nem?

Vinca többé ügyet sem vetett a kérdezőre. A parti sziklák felé ment: égetettagyag-színű, formás, nyurga lábszára hosszú lépésekre lendült. Philippe, amint így mozgásában figyelte a lányt, összehasonlította az idei Vincát a tavalyi szünidő Vincájával. Hogy megnőtt ez a lány! Ideje, hogy abbahagyja. Ma sincs rajta több hús, mint a múlt évben. Merev szálú, rövid haja aranyló szalmaként röpköd; négy hónapja növeszti, de még se befonni, se felcsavarni nem lehet. Arca, keze feketére sült, nyaka a haja tövén tejfehér; mosolya félszeg, nevetése hangos; kötött blúzáat és szvette-rét szorosán zárja ugyan fejletlen mellén, de a szoknyát, nadrágot, mielőtt a vízhez lemegy, kisfiús derűvel olyan magasra felgyűri, amilyenre csak tudja...

Leskelődő pajtása a hosszú fűhajú dűnén heverészve, keresztbe font karján ringatta gödrös állát. Ti-

zenhat és fél éves, Vinca most lesz tizenöt és fél. Gyermekéveik egybeforrasztották őket, kamaszkoruk éket ver közénk. Már a múlt nyáron is csípős megjegyzések, orv hátba vágások járták; most a percenként beálló csend olyan nyomasztóan nehezedik rájuk, hogy nem erőltetik a beszélgetést, inkább duzzognak. De Philippe fortélyos eszű, vadászatra, cselre termett; titokzatosságba burkolja némaságát, és fegyverül használ mindent, ami feszélyezi. Kiábrándultan legyintget, megkockáztat egy-egy „mire jó ez?”-t, „úgysem érted”-et, Vinca ellenben csak hallgatni tud, szenvedni attól, amit elhallgat, amit tudni szeretne, hadakozni a mindentudás korai, parancsoló ösztöne ellen, a rettegés ellen, hogy Philippe, aki napról napra változik, és óráról órára erősebb lesz, eltépi a gyenge köteleket, amely minden évben visszahozza júliustól októberig a tenger felé lejtő, dús lombú erdőbe, a sötét moszatsörényes sziklákhöz. Máris olyan baljós a tekintete, amikor rámered a lányra, nézi és nem látja, mintha Vinca átlátszó volna, ködpára, semmi...

Talán már a jövő nyáron talpraesettebb lesz Vinca, asszonyi szavakat mond a fiúnak: „Phil, ne légy rossz... Szeretlek, Phil, tégy velem, amit akarsz... Beszélj, Phil...” De idén még nem adja fel gyerekes büszkeségét, ellenáll, és Philippe nem szereti ezt az ellenállást.

A fiú nézte a sovány, de kecses lányt, aki ebben az órában lefelé igyekszik a tengerhez. Simogatni éppúgy nem kívánja, mint megverni, de azt akarja, hogy bízson benne, csak neki ígérkezzék, hogy a tulajdona legyen, mint pirulva őrzött kincsei: a száraz virágszir-

mok, az achátgolyók, a kagylóhéjak, gabonaszemek, néhány kép, egy kis ezüstóra.

– Várj meg, Vinca! Veled megyek rákászni! – kiáltotta.

A lány meglassította lépéseit, de nem nézett vissza. Phil néhány ugrással utolérte, és megkaparintotta az egyik rákfogót.

– Mért hoztál kettőt?

– A kis hálót a szűk lyukakhoz, meg a magamét, mint rendesen.

Philippe legszelídebb fekete pillantásával mélyedt a kék szempárba.

– Szóval nem nekem? – És közben kezét nyújtotta a lánynak, hogy segítse a meredek, sziklás ösvényen.

Vincának napsütötte arcába szökött a vér. Egy új mozdulat, egy új pillantás elég volt, hogy megzavarja. Tegnap egymás mellett ütögették a sziklafalat, piszkálgatták a repedéseket, ki-ki a maga szakállára rákászott... Van olyan ügyes, mint Phil, nem emlékszik rá, hogy a segítségét kérte volna.

– Egy kicsit szelídebben, Vinca! – mondta a fiú, mert a lány nagyon is heves, szögletes mozdulattal rántotta el a kezét. – Mi bajod velem?

Vinca kicserepedett ajkát harapdálta – a naponkénti víz alá bukások szárították ki –, és elgondolkozva lépegetett a tengeri makkokkal borostázott sziklán. Érezte, hogy kételyek töltik el. Mi lelte ezt a fiút? Előzékeny, kedves, az imént úgy nyújtotta a kezét, mint egy felnőtt hölgynek... Lassan belebuktatta hálóját egy üregbe; a mozdulatlan tengervízben jól látszottak a moszatok, a tengeri uborkák, a „farkasok” –

csupa fej és uszony sziklahalak a piros szegélyes fekete rákok meg a garnélák... Phil árnyéka elsötétítette a napfényes pocsolyát.

– Menj innen! Árnyékot vetsz a rákokra, és különben is, ez a nagy üreg az enyém!

Phil otthagya, és Vinca egymagában halászott, türelmetlenül, nem olyan ügyesen, mint máskor. Tíz, húsz garnélarák is kisiklott a hálóból a kapkodás miatt; megbújtak a sziklaüregben, és csak vékony csápjuk tapogatta a vizet, fittyet hányva a halászszer számnak.

– Phil! Gyere ide, Phil! Tele van rákkal, nem hagyják magukat megfogni.

Phil hanyagul közeledett, és a kis nyüzsgő örvény fölé hajolt.

– Hát persze! Mert nem értesz hozzá...

– Nagyon is jól értek! – fortyant fel Vinca. – Csak nincs türelmem...

Phil bemerítette a hálót, és mozdulatlanul tartotta.

– A sziklarepedésben vannak – suttogta Vinca a háta mögött. – Olyan, de olyan szépek... Nem látod a csápjukat?

– Nem. De nem is fontos. Majd előbújnak.

– Azt te csak hiszed!

– De bizony! Oda nézz!

Vinca jobban előrehajolt. Haja, mint egy foglyul ejtett kismadár szárnya, verdeste a fiú arcát. Ijedten hátrált, majd alig érzékelhető mozdulattal visszalépett, hogy ismét eltávolodjék. Phil úgy tett, mintha nem venné észre, de szabad keze magához vonta Vin-

ca csupasz, napbarnított, sós karját.

– Nézd, Vinca... Azt a legszebbet, ott...

Vinca elhúzta karját; csuklóig siklott Phil kezében, mint egy karkötőben, mert a fiú nem fogta szorosán.

– Hiába, Phil, visszabújt...

Hogy jobban figyelhesse a rákok játékát, könyökig visszaadta karját a félig zárt kéznek. A zöld színű vízben egy szürke acháttestű, hosszú garnélarák tapogatta csápja hegyével, lába hegyével a háló szélét. Egy gyors csuklómozdulat, és... Ámde a halász késlekedett, talán mert a kezének engedelmességek kar mozdulatlanságát élvezte, vagy annak a hajfátyolos fejnek a súlyát, amely egy pillanatra legyőzötten a vállára dőlt, majd vadul felemelkedett...

– Gyorsan, Phil, gyorsan! Kapd ki a hálót! Ó! Element! Mért hagytad elmenni?

Phil fellélegzett, s egy pillantást vetett pajtására, pillantást, melyben az ámuló gög szinte semmibe vette győzelmét; eleresztette a vékony kart, amely már nem kívánta szabadságát, és a rákfogójával turkálva, felkavarta az egész, tiszta pocsolyát.

– Sebj, visszajön... Csak várni kell.

Egymás mellett úsztak: a világosabb bőrű fiú, fekete haja csapzottan tapadt kerek koponyájára, meg a barnára sült, szőke lány, fején könnyű kék selyemkendővel. A mindennapos fürdés, ez a tökéletes, csendes gyönyörűség visszaadta nyugtalan koruknak a már-már elveszített gyermeki békét és derűt. Vinca ráfeküdt a habokra, és mint egy kis fóka, a levegőbe fújta

a vizet. A fejére csavart kendő alól kibújt két piciny, rózsás füle, amelyet máskor a haja eltakart, s halántékának fehér tisztásai, ezek is csak fürdéskor láttak napvilágot. Rámosolygott Philippe-re; a délelőtti nap-sütésben szemének tündéri kékje kissé megzöldült a tenger tükröződésétől. Pajtása hirtelen lebukott, elkapta egyik lábát, és a víz alá húzta. Együtt „fulladoztak”, majd felbuktak újra, prüszkölve, fújva, gondtalan kacagással, feledve éveiket: Vinca a gyötrelmes tizenötöt, kínozó szerelmét a gyermekkori játszótárs iránt, Phil a maga zsarnoki tizenhatját, szépfiús fölényét, korai bírni akarását.

– A szikláig! – kiáltotta Phil, a hullámokat szelve. De a lány nem követte; kiúszott a közeli fövenypartra.

– Már elmész?

Vinca letépte turbánját, mintha fejbőrét is le akarná húzni, s megrázta kemény szálú, szőke haját.

– Vendég jön ebédre. A papa ránk parancsolt, hogy tisztességesen öltözzünk fel.

Csuromvizesen futásnak eredt. Magas volt, és fiús, de formás; kemény csontjain könnyedén feszültek a hosszú izmok. Phil kiáltására megállt.

– Felöltözöl? Hát én? Akkor én sem lehetek nyitott ingben...

– Dehogynem, Phil! Ahogy akarsz! Különben is az illik neked a legjobban...

Napbarnított, vizes kis arca, kék szeme hirtelen szorongást tükrözött, sóváran könnyörögte az elismerést. De Phil gőgösen hallgatott, és Vinca felkapaszkodott az ördögzemektől tarkálló parti rétre.

Phil magára maradva, kelleetlenül csapkodta a vi-

zet. Nem sokat adott Vinca tetszésére. „Neki akár-hogy jó vagyok... – dünnyögte. – Egyébként az idén soha sincs megelégedve velem.”

Akaratlanul is mosolyognia kellett rajta, mennyi-re ellentmond egymásnak a két megállapítás. Hanyatt feküdt a hullámokon, és tűrte, hogy a sós víz morajló csenddel töltse meg a fülét... Egy kis felhő suhant a magasan járó nap elé. Phil kinyitotta szemét: két hegyes csórt látott, két árnyék borította begyet, sebes repülésben hátracsapott lábakat – egy póling-pár húzott el a feje fölött.

„Rémes! – gondolta Philippe. – Mi jutott eszébe? Olyan, mint egy kiöltözött majom. Vagy mint egy első áldozós mulatt lány...”

Vinca mellett a kishúga ült, csaknem szakasztott mása; barna kis arcában, a szalmaszőke, merev hajkeretben tágra nyitott szem kéklett; kis gyermeköklét illedelmesen az abroszon nyugtatta, a tányér mellett. Egyforma fehér ruhában voltak, a kicsi és a nagy lány, frissen vasalt, keményített, fodros organdiban.

„Vasárnap Tahiti szigetén – gúnyolódott magában Philippe. – Sohasem láttam ilyen csúnyának.”

Vinca apja, anyja, nagynénje, Phil és a szülei, az átutazó párizsi vendég társaságában zöld pulóverek, csíkos szvetterek, tusszor mellények egyvelegével tarkították az ebédlőasztalt. A nyaraló, melyet évről évre közösen bérelt a két baráti család, ezen a reggelen friss briós- és padlóviaszillatot lehelt. A deresedő fejű párizsi úr fehér bőre és kifogástalan öltözéke előkelően kivált a színes ruhás felnőttek s a feketére sült

gyerekek köréből.

– Hogy szépülsz, kislány! – mondta a vendég Vincának.

– No, arról lehetne beszélni – dünnyögte mogorván Philippe.

A vendég Vinca anyjához fordult, és halkan áradozott:

– Elbűvölő lesz! Elbűvölő! Két év múlva... meglátja.

Vinca meghallotta; gyors, nőies pillantást vetett az idegenre, és elmosolyodott. Égőpiros ajka közül hófehér fogsor villant elő, szőke pillás szeme kéklett, mint a virág, amelynek nevét viselte.¹ Phil elkáprázva nézte. „Ejha!... No lám!” – gondolta.

A kartonhuzatos hallban Vinca szolgálta fel a feketét. Ügyesen forgolódott, szinte szemfényvesztően gyors, biztos mozdulatokkal. Egy szélroham meglökte az ingatag asztalt; Vinca fél lábbal egy felboruló széket kapott el, állával az elröppenő csipkés térítőt, miközben kifogástalanul öntötte a kávé egy csészébe.

– Nézzék csak! – lelkesedett a vendég.

„Tanagraszobornak” nevezte Vincát, sartrózt itatott vele, tudakolta, hány imádójának törte össze a szívét a cancale-i kaszinóban.

– Ó, a cancale-i kaszinó! Nincs is kaszinónk!

Vinca kacagva villogtatta hibátlan fogsorát, fehér cipőjében lábujjhegyen pörgött, mint egy balerina. Megszállta a kacérság ördöge, rá sem nézett Philippe-re, aki a zongora és egy rézvödörben pompázó nagy

---

¹ Pervenche (Vinca) jelentése: meténg, örökzöld növény

csokor bogáncs mögött megbújva, komoran figyelte.

„Tévedtem – vallotta be magának a fiú. – Nagyon csinos. Ez aztán a meglepetés!”

Amikor felhúzta a gramofont, s a vendég megkérte Vincát, tanítsa meg *balancellozni*, Philippe kisurrant, és lefutott a tengerpartra; ott egy kis fövenygödörben összekuporodva, felhúzott térdére fektette karját, s ráhajtotta fejét. Lehunyt szeme előtt egy új Vinca kísértett, kacéran, hetykén, csábítón, egy hirtelen kigömbölyödött, jól vértezett, makrancos, édesrossz Vinca...

– Phil! Phil! Kerestelek!... Mi bajod?

A kísértő ott pihegett mellette, gyerekesen a hajába markolt, úgy ráncigálta, hogy felemelje a fejét.

– Semmi – felelte Phil rekedten.

Félve nyitotta ki a szemét. Vinca a homokban térdelt, mind a tíz organdifodrot összegyűrve, s úgy csúszott-mászott, mint egy indián asszony...

– Phil! Kérlek, ne haragudj!... Mi bajod velem?... Hiszen jól tudod, hogy téged szeretlek legjobban a világon! Beszélj, Phil!

Phil a tűnő ragyogást kereste a lányon, amely az előbb úgy felingerelte. De csak egy riadt Vincát látott, egy suta kis csitrit, a korai nagy szerelem félszeg alázatával, bús konokságával terheltén... Elkapta kezét Vinca csókjai elől.

– Hagyj békén! Úgysem érted meg, sohasem értesz meg semmit! Kelj fel már, no!

Eligazgatta a gyűrött fodrokat, megkötötte Vinca derekán a szalagot, és szélzilálta, makrancos haját simogatva, az imént látott kis bálványt próbálta újra

megmintázni rajta.

– Már csak másfél hónap a vakáció, ugye?

– Csak egy – felelte Vinca. – Tudod, hogy szeptember huszadikán már Párizsban leszek.

– Miért? Apád minden évben október 1-jéig szabad.

– Igen, de a mamának és nekünk, Lisette-tel, így is elég kevés időnk marad október négyig az őszi bevásárlásokra. Új iskolaruha kell mindkettőnknek, meg kabát, kalap... Tudod, mi, nők, egyszóval...

Phil hanyatt feküdt, s tele marokkal szórta a homokot a levegőbe.

– Ugyan, lárifári! „Ti, nők...” Olyan nagy dolgot csináltok mindenkől.

– Nem megy másként... Te persze ott találsz mindent az ágyadon. Éppen csak a cipődre van gondod, mert olyan helyen veszed, ahol apád megtiltotta; a többi az öledbe hull. Kényelmesek vagytok, ti, férfiak!

Phil hirtelen felült, hogy visszavágjon a gúnyolódásra, de Vincának esze ágában sem volt gúnyolódni. Csendesen öltögetett: egy kék kartonruhát szegett be rózsaszínnel, olyan kéket, mint a szeme bogara. Lassan növé szőke haját – „à la Jeanne d’Arc” – középen elválasztva viselte. Olykor a nyakszirtjén kettéosztotta, és a két kis csutakot kék szalaggal kötötte át az arca mellett. Egyik szalagja ebéd óta elveszett, s a kibomlott haj mint libegő függönyszárny csapkodta a fél arcát. Phil összeráncolta szemöldökét.

– Úristen, de rendetlen a hajad!

Vinca barna arca elvörösödött; gyorsan füle mögé

simította haját, s alázatos pillantást vetett a fiúra.

– Tudom. Már csak ilyen rendetlen leszek, amíg egy kicsit meg nem nő. Átmeneti frizura...

– Persze, neked nem számít, hogy addig csúnya leszel – vetette oda Phil gorombán.

– Dehogynem, Phil, esküszöm!

Ennyi szelídség láttán a fiú megszégyenülten elhallgatott. Vinca csodálkozva nézett fel munkájából, mert nem várt kíméletet. Phil viszont csak rövid fegyverszünetnek vette a dolgot, s felkészült a gúnyos megjegyzésekre, gyerekes szemrehányásokra, kis pajtása „harapós kedvének” kitörésére. De Vinca csak szomorkásan mosolygott, és révedezve nézte a sima tengert meg a kék égboltozatot, melynek magasan felhőpáfrányokat rajzolt a szél.

– Sőt nagyon is szeretnék csinos lenni, elhiheted. A mama szerint még megszépülhetek, de türelemmel kell lennem.

Hetyke tizenöt évének félszepségében, futásban edzett izmaival, sós víz szítta, kemény húsú, sudár alakjával Vinca olykor suhogó, hajlékony vesszőre emlékeztetett, páratlanul kék szeme, üde kis szája azonban a női báj tökéletes remeke volt.

– Türelem, türelem...

Phil felállt, s vászoncipője orrával dühösen bele-túrt az apró csigahéjaktól csillámló, száraz fővénybe. Ez a gyűlölt szó megmérgezte boldog vakációzását. Tizenhat évének duzzadó életereje a tétlen nyugalmat, elernyedést még csak elviselte valahogy, de a lassú fejlődés, a türelmes várakozás gondolata ellen kétségbeesetten lázadozott. Kinyújtotta karját, s ököl-

lel döngetve félmeztelen mellét, dacosan nézett a messzeségbe.

– Türelem! Ezt hajtogatjátok mind, te, az apám, a tanárok... Ó, édes istenem!

Vinca abbahagyta az öltögetést, hogy megcsodálja pajtását, kinek arányos szépségén a kamaszkor sem rontott semmit. Phil középtermetű volt, barna hajú, fehér bőrű; lassan, egyenletesen nőtt; tizennégy éves kora óta kész kis férfi, csak éppen egy kicsit nagyobb minden évben.

– Mit tegyek, Phil? Várni kell. Azt hiszed, ha a karodat nyújtogatva óistenemezel, az változtat a dolgon? Te sem leszel kivétel, szépen elkészülsz az érettségre, és egy kis szerencsével leteszed.

– Hallgass! – förmedt rá a fiú. – Úgy beszélsz, mintha csak az anyámat hallanám!

– Te meg úgy beszélsz, mint egy gyerek. Szegény kicsikém, mit érsz ezzel a türelmetlenséggel?

Philippe fekete szeme gyűlölettel nézett rá, amiért „szegény kicsikémnek” nevezte.

– Semmit sem érek el – jelentette ki tragikus hangszíjjal. – A legkevésbé azt, hogy te megérts engem! Neked csak a te kis csip-csup dolgaidon jár az eszed: kézimunka, hazautazás, iskola... Én meg másra se tudok gondolni, mint hogy nemsokára tizenhat és fél éves leszek.

Vinca szemében a megalázottság könnyei fényltek, de azért sikerült nevetnie.

– Vagy úgy? A világ urának képzeled magad a tizenhat és fél évvel? Mi? Hol tanultad ezt? A moziban?

Phil vállon ragadta, és hevesen megrázta a lányt.

– Hallgass, ha mondom! Csak butaságokat tudsz mondani!... Megpukkadok! Érted? Megpukkadok a gondolatra, hogy csak tizenhat éves vagyok! Ezek az eljövendő évek, az örökös tanulás, az érettségi, aztán a szakiskola... a tapogatózás, dadogás évei! Újrakezdeni, amit rosszul csináltunk, visszakérődni, amit nem emésztettünk meg... s ha megbuknék... Ezek az évek, amikor meg kell játszanom a szüleim előtt, hogy szeretem a pályámat, nehogy elszomorítsam őket, és közben látni az erőlködésüket, hogy csalhatatlannak mutatkoznak, pedig ők sem tudnak többet rólam, mint én magam... Ó, Vinca, Vinca! Hogy utálok ezeket az éveket! Mért is nem lehetek mindjárt huszonöt éves?!

Csak úgy áradt belőle a türelmetlenség s a serdülőkor hagyományos reménytelensége. A gyors érnivágyás, test és lélek virágkorának ez a megvetése romantikus hőssé avatta a párizsi gyáros fiát. Lekuporodott Vinca lábához, és tovább kesergett:

– Hány év még, Vinca, amíg csak mindig félemlerleszek, csak félig szabad, csak félig szerelmes?

Vinca rátette kezét a térde magasságában borzoló fekete hajra, s visszafojtotta a feltörekvő kérdést, amit női okoskodása sugallt: „Félig szerelmes? Tehát csak félig szerethetünk?”

Phil hevesen feléje fordult.

– És te, aki türelemmel viseled mindezt, te mit akarsz csinálni?

Fekete pillantásának tüzeiben Vinca arca ismét bizonytalan kifejezést öltött.

– Én? Hát ugyanazt, Phil... Én nem érettségizek...

– De mi leszel? Műszaki rajzoló? Vagy gyógyszerész?

– A mama azt mondja...

Phil ültő helyében dühösen rúgott egyet, mint egy kis csikó.

– „A mama azt mondja...” Ó, a kis rabszolgalelek! No hát halljuk, mit mond a mama?

– Azt mondja – ismételte szófogadóan Vinca –, hogy reumája van, hogy Lisette még csak nyolcéves, és hogy nem kell messzire mennem munkáért, ott-hon is találok eleget. Nemsokára átvehetem a háztartás vezetését, irányítom Lisette tanulását, a cselédséget satöbbi...

– Satöbbi! Nesze semmi, fogd meg jól!

– ...meg hogy majd férjhez megyek...

Vinca elpirult; keze lesiklott a fiú fejről; várakozóan hallgatott, mintha egy szót remélne, de Phil néma maradt.

– ... szóval, hogy férjhez menésig lesz mivel foglalkoznom.

Phil szembefordult a lánnyal, és megvető pillantással mérte végig.

– És neked ez elég? Elég, mondjuk: öt-hat évre, vagy talán még többre is?

A kék szempár tétován bár, de állta a tekintetét.

– Igen, Phil, egyelőre... Ha az ember csak tizenöt vagy tizenhat éves... nincs más hátra... várnia kell...

A gyűlölt szó szíven találta és elernyesztette Philt. Kis pajtásának egyszerűsége, bátran megvallott szófogadása, a régi házi istenek e nőies tisztelete lát-

tán ismét elnémult, csalódottan és mégis megnyugodva. Mert hát hogy is tetszenék az, ha Vinca viháncolva szimatolná a kalandot, s úgy toporzékolna az ifjúság hosszú, rögzös útja előtt, mint egy megbéklyózott kanca?

Nekitámasztotta fejét pajtása szoknyájának. A kecses leánytérdek megremegve összezárultak, s Phil hirtelen fellobbanással gondolt elbűvölő formájukra. De lehunyta szemét, bizalommal elengedte magát, és – egyelőre ott maradt...

Phil előbb ért fel az útra: két kerékvágás a hullámos, száraz fővényen, közbül egy keskeny csíknyi gyér, sómarta fű, a moszatgyűjtők taligáztak erre erős dagály után. Két rákfogó nyelére támaszkodva, vállon hozta az összekötött rákoskosarakat; a két, nyers hallal felszalizott, vékony horgászbótot meg halászmellényét, ezt a levágott ujjú, értékes rongyot Vincára bízta. A kaptató után egy kis jól megérdemelt pihenőt engedélyezett magának, hogy kegyesen megvárja telhetetlen pajtását, akit otthagytott a sziklák vadonában, a nagy augusztusi dagály után visszamaradt pocsolyák és moszatok között. Mielőtt a mélyúton leheveredett, megkereste szemével a lányt.

A lejtős part tövében, a napfényben szikrázó temérdek kis víztükör között egy kis kék gyapjúsapka, színehagyott, mint a dűnék bogánca, mutatta a helyet, ahol Vinca még mindig makacsul keresgélte a garnélákat és a rózsás testű, nagy tarisznyarácokat.

„Hadd szórakozzék!” – gondolta Philippe szuszogva.

Leheveredett az útra; csupasz háta élvezettel simult a hús homokba. A feje közelében a kosarából egy csomó garnéla nedves neszezése hallatszott; egy nagy rák kutatóan tapogatta csápjával a fedelet.

Phil sóhajtott. A kapaszkodás jóleső fáradtsága, a még feszülő izmok kellemes bizsergése, a sós párás breton délután színe és melege, mindez együttvéve kimondhatatlan boldogsággal töltötte el. Szeme belekáprázott a tejszerű ég nézésébe. Felült, és elámulva vizsgálgatta karja és lábaszára friss bronzszínét; tizenhat éves tagjaira, ezekre a vékony, de telt karokra és lábakra, melyekből még nem domborodtak ki a szikár izmok, egy fiatal lány is büszke lehetett volna. Végigsimított vérző bokáján, s lenyalta ujjairól a tenger vízzel keveredett sós vért.

A szárazföld felől istállószagot hozott a szél, letaposott menta és frissen kaszált sarjú illata szállt. Az ég reggel óta mosolyogó kékjét a tenger felől lassan áradó, párás rózsaszín váltotta fel. Philippe nem tudta szavakba önteni érzését. „Kevés óra adatik életünkben, mikor a test elégedett, a szem gyönyörködik, a szív könnyű és szinte kongóan üres, és egy pillanat alatt csordultig telik, ezt az órát sohasem fogom elfelejteni!” – de elég volt egy kecske mekegése, az állat nyakában himbálózó repedt kolomp hangja, hogy szája szeglete sóváran megremegjen, s szemébe édes könnyek gyűljenek. Nem fordult a sziklák felé, ahol pajtása bolyongott, ártatlan izgalmából nem csendült ki a lány neve; egy tizenhat éves gyermek hirtelen rá-törő gyönyörében még nem hívhatja segítségül a másikat, akit talán hasonló élmény nyomaszt...

– Hé, kisfiú!

Fiatalos, parancsoló hang riasztotta fel álmodozásából. Phil ültében a hang irányába fordult: egy hölgy állt ott, vagy tíz lépésre tőle, talpig fehérben, sétabotja és magas cipősarka mélyen besüppedt a hírnáros homokba.

– Mondd csak, fiacskám, ezen az úton nem lehet autóval továbbmenni, ugye?

Philippe udvariasan felállt, és megindult a hölgy felé. Csak akkor pirult el, amikor csupasz felsőtestén érezte a hűvösre vált szél simogatását s a fehér ruhás asszony tekintetét. A hölgy mosolyogva hangot változtatott:

– Bocsánat, uram, úgy látom, a sofőröm eltévesztette az utat. Hiába figyelmeztettem... Ez az út elkeskenyedik, és csak a tengerhez visz, ugye?

– Igen, asszonyom. Ez az algaút.

– Alga? Mennyire van ide az az Alga?

Philippe-ből ellenállhatatlanul kitört a kacagás.

A fehér ruhás asszony készségesen vele nevetett.

– Valami furcsát mondtam? Vigyázzon, megint tegezni fogom! Tizenkét évesnek látszik, ha nevet.

De úgy nézett a szemébe, mint egy férfinak.

– Asszonyom, az alga, az nem Alga, hanem... alga...

– Ragyogó magyarázat, igazán hálás vagyok érte – helyeselt a fehér ruhás asszony.

Férfiasan tréfálkozó hangjából ugyanaz a fölényesség csengett, mint amely nyugodt tekintetéből sugárzott, és Philippe-et hirtelen fáradtság fogta el, bágyadt elernyedés; szinte megbénította a nőies te-

hetetlenség érzése, mely a nagyon fiatal embereket lepi meg egy asszony közelségében.

– Jó fogást csinált, uram?

– Nem, nem éppen... azazhogy... Vinca több garnélát fogott, mint én...

– Ki az a Vinca? A húga?

– Nem, asszonyom. A pajtásom.

– Vinca... valami idegen név?

– Nem... azazhogy... Pervenche-ot jelent.

– Egyidősek?

– Ó tizenöt éves, én tizenhat vagyok...

– Tizenhat... – ismételte a fehér ruhás asszony, de nem fűzött hozzá megjegyzést.

– Homokos az arca – mondta egy pillanat múlva.

Phil olyan hevesen kapott az arcához, hogy a bőrért is lehorzsolta. Aztán lehanyatlott a karja. „Már a karomat sem érzem – gondolta. – Azt hiszem, rosszul leszek...”

A fehér ruhás asszony végre megszabadította tekintetének súlyától. Mosolygott.

– Ott jön Vinca – mutatott az útkanyarulatra, ahol a fiatal lány egy fakeretes hálót s Philippe mellényét cipelve éppen abban a pillanatban bukkant fel. – Viszontlátásra, izé... úr...?

– Phil – mondta a fiú gépiesen.

Az asszony nem nyújtott kezet búcsúzóul, csak bólintott, kétszer-háromszor egymás után, mint aki egy titkos gondolatra felel. Még nem tűnt el szem elől, amikor Vinca futva odaért.

– Phil, ki ez a hölgy?

Phil vállat vont, s néma arcjátékkal jelezte, hogy

nem tudja.

– Nem ismered, és beszélgetsz vele?

Phil újraébredő kajánsággal mérte végig pajtását, s már fel is szabadult a pillanatnyi varázs alól. Derűsen érzékelte éveiket, máris megzavart barátságukat, saját zsarnokságát és Vinca zsörtölődő szeretetét. A lány fedetlen térde vérzett, csupa seb volt, mint Szent Sebestyéné; keze, mint egy kertészlegényé vagy hájósinasé; nyakában egy kis megzöldült kendő fitygett, blúzából fekete kagyló illata szállt. Kifakult, bolyhos sapkája már nem vetélkedett a szeme kékjével; beszédes szemében aggódó féltés ült, különben úgy festett, mint egy maskarába öltözött kis iskolás fiú. Phil felkacagott, mire Vinca haragosan toppantva arcába hajította a mellényt.

– Felelsz vagy sem?

Phil hanyagul belebújtatta csupasz karját a mellény karöltőjébe.

– Eredj, te csacsi! Ez egy autós hölgy, aki letévedt az útról. Kis híja, hogy el nem akadt a kocsi... Útbaigazítottam...

– Úgy...

Vinca leült, s kiszórta cipőjéből a nedves kavicsokat.

– És miért sietett úgy el, éppen amikor ideértem?

Philippe nem felelt rögtön. Titokban felidézte az ismeretlen hölgy határozott tekintetét, tűnődő mosolyát, nyugodt magabiztosságát. Emlékezett, milyen komolyan urazta őt. De az is eszébe villant, hogy Vinca nevét csak foghegyről mondta, bizalmaskodóan, kissé sértő hangsúllyal. Összevont szemöldöke alól

oltalmazóan nézte kis pajtása gyermekien zilált külsejét, s egy pillanatra elábrándozott. Romantikus titokvágya, kispolgári szemérmessége egyaránt kitérő választ keresett... és talált.

– Nagyon is jól tette – felelte.

Phil könyörgésre fogta a dolgot:

– Vinca! Nézz rám! Add ide a kezed!... Gondoljunk másra!

De Vinca az ablak felé fordult, és csendesen elhúzta a kezét.

– Hagyj... Rosszkedvem van...

Odakint esett; az augusztusi nagy dagály szinte betöltötte az ablakot. A homokos rét szélén végződött a föld. Még egy szélroham, a tajtékos hullámmező egy utolsó nekirugaszkodása, és a ház menthetetlenül elúszik, mint egy bárka... De Phil és Vinca ismerték az augusztusi nagy dagály egyhangú moráját meg a szeptemberi, fehér sörényes hullámparipákat. Tudták, hogy a rét csücske áthághatatlan, s gyermeki kedélyük évről évre fittyet hányt a szappanhabos pásztaáknak, melyek tehetetlenül ágaskodva ostromolták az emberek birodalmának határait.

Phil kinyitotta az üvegajtót, becsapta maga mögött, s a széllal dacolva, odatartotta homlokát az apró szemű, szitáló esőnek, ennek az enyhén sós, tengeri permetnek, amely füstként úszott a levegőben. A teraszon összeszedegette a reggel kint hagyott játékokat: az acélszegekkel kivert golyókat, a puszpángfából készült nagy célgolyót, a gumilabdákat meg az ütőket, s berakta egy kis kamrába; úgy rendezgette meg-

unt játékszereit, mint ahogyan egy jelmez rakosgat az ember, amelynek még sokáig kell szolgálnia. Vinca az ablak mögül leste; az üvegtáblán lefutó esőcseppek mintha bánatos szeméből hullottak volna, amelynek ragyogó kékjét sem az ólomzöld tenger, sem a márványos, ónszürke égbolt nem tompította.

Phil összecsuksa a könnyű székeket, helyére húzta a nádfonatos asztalt. Az ablak előtt elhaladva nem mosolygott rá kis pajtására, régóta nem kellett már mosolyogniuk, hogy tessenek egymásnak, és ma semmi sem hangolta öröme őket.

„Már csak néhány nap... három hét...” – gondolta Phil. Beletörölte sáros kezét egy vizes kakukkfűbokréta-ba, melynek virágain ázott kis darazsak gunnyasztottak és várták, hogy újra kisüssön a nap. Mélyen beszívta a könnyű, tiszta illatot, és leküzdötte a lelkében feltörő szelíd ellágyulást, egy tízéves gyermek halk szomorúságát. De az ablaküvegre tapadva, a csorgó esőkönnyek s a megtépázott hajnalkavirágok imbolygó fejcskéi között Vinca arcát látta, asszonyi arcát, amelyet csak neki mutatott, mindenki más elől rejtegetett, tizenöt éves kislányságának derűs józan-sága mögött.

Meghasadtak a felhők, az eső elállt; az ég alján támadt fénylő sebből bágyadt-fehér sugarak törtek elő és futottak szét legyező alakban. Phil repeső szívvel figyelte, hogy világosodik; zaklatott tizenhat éves lelke gyermekien áhítozta a derűt, a feloldódást. De a tenger felé fordulva is ott érezte maga mögött a csukott ablakot s Vinca arcát, amint az üvegre tapad.

„Már csak néhány nap – ismételte magában. – Mit

tegyek?”

Arra nem gondolt, hogy tavaly is milyen boldogtalan volt a szünidő végén, aztán a párizsi otthon, az iskola elcsitította fájdalmát, megadóan beérte a vásárnapi találkozások vigaszával. Tavaly tizenöt éves volt; minden születésnap zavaros, ködös múltba merít mindent, ami nem rájuk, kettejükre vonatkozik. „Hát ennyire szeretem?” – kérdezte önmagától. Nem talált más kifejezést, és dühösen hátravetette a homlokába hullott tincseket.

„Talán nem is szeretem olyan nagyon, de az enyém, az enyém!”

A ház felé fordult, s belekiáltott a szélbe:

– Vinca! Gyere ki! Már nem esik!

Vinca kinyitotta az ajtót, s fél vállát magasra felhúzva, megállt a küszöbön. Betegnek látszott.

– Gyere, nézzünk körül! A tenger visszahúzódik, s elviszi az esőt.

Vinca fehér sálat kanyarított a hajára, s a nyakszirtjén csomóra kötötte; úgy festett, mint egy sebesült.

– Gyere, legalább az Orr-hegyfokig! A szikla töve száraz!

Vinca szótlánul követte a keskeny ösvényen. Elhaladtak a sziklafalba fészkelte vámház mellett; borsosmajoránna-bokrok, ősziessen illatozó somkórók között lépegettek. A tenger mint tépett lobogó csapkodott alattuk, s mohón nyaldosta a sziklákat. Hatalmas erővel langy fuvallatokat lökött a magasba, feketekagyló-szagot s a sziklarepedések televényének illatát, e pirinyó földekét, amelyeket a szél meg a

szálldosó madarak vetnek be röptükben.

Szokott búvóhelyük a hajóorr formájú szikla tövében csakugyan szárazon várta őket. A sziklafészeknek nem volt pereme, és ott úgy érezhették magukat, mintha nyílt tengeren vitorláznának. Philippe szorosan a lány mellé ült, s Vinca a vállára hajtotta fejét. Szeme fáradtan lecsukódott.

Barnapiros kerek arcán kimerültség látszott, enyhén szeplős, bársonyosan hamvas bőre, üde ajka, amely mindig repedezett volt kissé, mint a nap hevétől felhasadt gyümölcs, reggel óta megsápadt.

Ebéd után, ahelyett hogy – mint máskor – szelíden nyakas, kispolgári lényének bölcs józanságával fogadta volna „gyermekkori szerelme” panaszait, kétségbeesett, könnyes vallomásra fakadt, keserű szavakkal átkozta fiatalságát, a kivárhatatlan jövőt, kínlódásukat, amelyből nincs menekvés, de amelyet elviselni sem lehet... „Szeretlek!” – kiáltotta, mint ahogyan isten hozzádot kiált az ember. „Nem bírok elszakadni tőled!” – és szeme rémülettel telt meg. Szerelmük túlnőtt éveiken, varázsos széppé tette gyermekkorukat, s megóvta őket a serdülőkor kétes barátkozásaitól. Philippe nem volt olyan tudatlan, mint Daphnis², testvérként kezelte Vincát, gyakran kötődött vele, de gyengéden szerette, mintha keleti szokás szerint már a bölcsőben eljegyezték volna őket egymással.

Vinca sóhajtva felpillantott, de nem vette el a fe-

---

2 Régi görög népköltészeti alak, az utókor előtt főleg Longos pásztorregénye nyomán ismeretes. Chloé iránti naiv szerelme közmondássá vált

jét.

– Nem fárasztalak, Phil?

Phil tagadóan intett, s közvetlen közelből csodálta a hosszú szőke pillák között repdeső szemet, melynek kékje napról napra kedvesebb szívének.

– Látod – mondta –, elvonult a vihar. A tenger még hajnali négykor is háborogni fog, de az ég kitisztult, szép, teliholdas esténk lesz.

Ösztönösen szép időről, lecsendesülésről beszélt, derűs képeket idézett fel a fiatal lány előtt. De Vinca hallgatott.

– Eljössz holnap Jallonékhoz teniszezni?

Vinca ismét lehunyta pilláit, s olyan hevesen rázta a fejét, mintha az evésről, az ivásról, az ételről mondana le örökre.

– Vinca! – szólt rá szigorúan a fiú. – El kell jönnöd. Együtt megyünk.

Vinca elhúzta a száját, s úgy bámult a tengerre, mint egy halálraítélt.

– Hát akkor elmegyünk – hagyta rá a fiúra. – Mit használ, ha nem megyünk el? És ha elmegyünk is, mit számít? Semmit sem változtat a dolgokon.

Mindketten Jallonék kertjére gondoltak, a teniszre meg az uzsonnára. Tiszta, rajongó szerelemmel szívükben a játékra gondoltak, mely holnap még kacagó gyermekké álcázza őket: s tagjaikban fáradtság áradt szét.

„Még néhány nap, és vége – gondolta Philippe. – Nem ébredünk közös fedél alatt, és csak vasárnaponként láthatom, náluk vagy nálunk, esetleg a moziban. Tizenhat éves vagyok... Tizenhat... öt... huszonegy...

Sok, sok száz nap... A vakáció hosszú, ez igaz, de a vége mindig borzasztó... Pedig az enyém... az enyém...”

Akkor vette észre, hogy Vinca lesiklott a válláról. Behunyt szemmel, lassan, de határozottan siklott a meredély felé; lába már az űrben himbálózott... Phil átlátta a szándékát, de nem remegett. Felmérte a helyzetet, s pajtása derekára fonta karját, hogy el ne szakadjon tőle. Ahogy magához ölelte, eleven erővel ragadta meg a valóság: a karcsú, ruganyos termet, ez a tökéletes, viruló leánytest, amely kész engedelmessé válni neki az életben, vagy magával rántani a halálba...

„Meghalni? Nem! Még nem. Miért hagyjam itt ezt a világot, mielőtt mindazt birtokba vettem volna, amit számomra tartogat?”

Így ábrándozott a birtoklásról, ott, azon a meredek sziklán, mint ahogyan csak egy félénk fiú álmodozhatik, de kemény férfiakarással, mint egy örökös, aki szilárdan eltökélte, hogy kiélvezi a javakat, melyek az idő és az emberi törvények jóvoltából reá szállnak. Életében először került olyan helyzetbe, hogy döntenie kellett kettejük sorsáról, tőle függött, a hullámok közé zuhannak-e, vagy mohón megkapaszkodnak a kiugró sziklán, mint az elhullott mag, amely szívós élni akarásában a csipetnyi földön is kikel, és virágot hoz...

Két karjával erősen átfogta a kecses leánytestet, amely egyszerre furcsán elnehezült, és felhúzta maga mellé. Kurtán szólította pajtását:

– Vinca! Ne bolondozz!

Vinca felnézett a fölébe hajló fiúra, s határozott,

sürgető tekintetéből kiolvasta, hogy a halálba menés órája elmúlt. Méltatlankodó elragadtatással látta viszont Phil szemét s benne a lenyugvó nap sugarát; zilált haját, száját s a szárnyformájú árnyékot, mely férfias pelyhet varázsolt az ajka fölé. Felkiáltott:

– Nem szeretsz eléggé, Phil! Nem szeretsz eléggé!

Phil szólni akart, de nem tudott mit mondani. Elpirult, s büntudatosan lecsüggesztette fejét, mert elárulta pajtását: abban a pillanatban, amikor egy más világ felé siklott, ahol az idő előtti szerelem nem gyötri áldozatait, gazdátlan tárgynak tekintette, lezárt kincsesládának, amelynek csak a titka számít, és megtagadta tőle a halált.

Napok óta a tengerig áradt reggelente az ősz illata. Kora hajnaltól mindaddig, amíg a föld fel nem melegedett, s a tenger friss, párás lehelete vissza nem szorította a nyitott barázdák, a kicsépelte gabona és a gőzölgő istállók illatát, őszzagúak voltak ezek az augusztusi reggelek. A sövények tövében makacsul csillogott a harmat, s ha Vinca déltájban felszedegedett néhány korán lehullott, fonnyadt rezgőnyárfalevelet, a még zöld levél ezüstös hátán gyémántfényű cseppek gyöngyöztek. Nyirkos csiperkegombák bújtak ki a földből; a kerti pókok a hűvös éjszakák elől egy este beköltöztek a játékszeres kamrába, s ott sorakoztak fel bölcsen, a mennyezeten.

De a déli órák kisiklottak az ősz hálójából, az érett bogyós, tüskés szederindák fölé boruló árvalányhaj elől, s az idő júliusba hátrált. A delelő nap felszította a harmatot, megrohasztotta a frissen kibújt gombákat,

darazsakkal pötyögtette tele a kivénhedt szőlőtőke fűrtjeit. Ilyenkor Vinca és Lisette egyforma mozdulattal dobta le a reggel óta viselt könnyű kis kötött kabátot; fedetlen karjuk és nyakuk sötéten vált ki a fehér ruhából. Mozdulatlan, szélcsendes napok következtek – sehol egy felhő az égen, csak dél felé tünedeztek fel a lomha, tejes „macskafarkak”, hogy hamarosan szertefoszoljanak – istenien egyforma napok, úgyhogy Vinca és Phil lecsillapodva azt hihették, megállt az idő, legszebb pillanatában béklyózta meg egy soha véget nem érő augusztus hava.

A testi jó érzés felülkerekedő boldogságában kevesebbet gondoltak a szeptemberi válásra; fiatal lelkük, melyet a korai szerelem, a hallgatás, a titok s az elválás évente megisméltető bánata idő előtt megöregített, kiszabadult gyászos hangulatából.

A fiatalság egy része – tenisz- és rákászpártneraik – már Touraine-nel cserélte fel a tengerpartot, a közeli villák ajtaja bezárult. Philippe és Vinca magukra maradtak a parton, a nagy házban, amelynek lakkozott faburkolatú halljában hajószag úszott. Tökéletes magányban éltek szüleik között, akikkel állandóan érintkeztek, anélkül hogy észrevették volna őket. Vinca, bár Philippe csaknem minden idejét lefoglalta, hűségesen elvégezte leányos teendőit: kányafaágakkal és bolyhos klematisszal díszítette az asztalt, a gyümölcsösből behozta az első körtétet s az utolsó fekete ribizskét, gyufát lobbantott apjának és Phil apjának a rágyújtáshoz, kis ruhákat szabott ki és varrt Lisette-nek, s a felnőttek árnyai között, akiket csak ködösen látott, s hangjukat is alig hallotta meg,

elkülönült életet élt, fél vakon és fél süketen, mint egy kezdődő ájulás jóleső bódulatában. Csak Lisette, a kishúga volt kivétel, ő valóságos, tiszta színekben tündökölt. Úgy hasonlított Vincára, mint egy kis gomba a nagyobbra.

– Ha meghalnék – mondogatta Vinca Philippe-nek –, itt marad neked Lisette.

De Philippe felvonta vállát, és nem nevetett, mert a tizenhat éves szerelmesek nem ismernek változást, betegséget, hűtlenkedést, terveikben nincs helye a halálnak, legfeljebb jutalom formájában vagy kivezető út gyanánt olyan helyzetből, amelyet máshogy nem tudnak megoldani.

A legszebb augusztusi reggelen Philippe és Vinca elhatározták, hogy otthagyják a családi asztalt, felkekednek, és ebédjüket, a fürdőruhákat meg Lisette-et elviszik egy alkalmas kis tengerparti búvóhelyre. Régebben gyakorta ebédeltek így magukban, felfedezőkként, a sziklafal barlangjaiban: idén felhagytak vele, nyugtalanságuk, gátlásaik megrontották ezt a mulatságukat. De ez a csodálatos reggel visszafiatalította őket is, tévelygő gyermekeket, akik olykor bánatosan keresték a láthatatlan ajtót, melyen át gyermekkorukból kiléptek... Philippe ment elől a vámház előtt futó ösvényen, ő vitte a rákfogókat az ebéd utáni halászathoz; hálójában ezúttal egy liter gyöngyöző almabor s egy üveg ásványvíz kotyogott; Lisette, fürdőruhában és szvetterben, a még meleg, szalvétába kötött kenyeret himbálta. Vinca zárta be a menetet, kék trikóblúzban és fehér rövidnadrágban, megrakva kosarakkal, mint egy afrikai szamar. A váratlan kanya-

roknál Phil vissza sem nézve hátrakiáltott:

– Várj csak, viszem az egyik kosarat!

– Felesleges – hárította el a lány.

Arra is volt gondja, hogy vezesse Lisette-et, amikor borzas, szöske fejcskéje elmerült a magas páfrányok közt.

Kiválasztották a táborhelyet egy sziklahasadékban, amelynek alját az árapály finom fövennyel hordta be, és amely bőségszaru alakban nyúlt a tengerig. Lisette lehúzta szandálját, és kagylóhéjakat keresgélt. Vinca jól felgyúrte barna combján a fehér nadrágot, s egy szikla tövében kis gödröt vájt a nedves homokba, hogy hűvösön helyezze el az üvegeket.

– Segítsek? – kérdezte gyengéden Philippe.

Vinca feleletre sem méltatta, csak hangtalanul ránevetett. Szemének páratlan kékje, arcának meleg, sötét pírja, aminőt csak a fal mellett, rácsozaton nevelt őszibarackon látni, fogainak kettős gyöngysora egy pillanatra olyan tündökletesen ragyogott, hogy Philippe-nek megsajdult a szíve. Majd elfordult, s a fiú zavartalanul nézhette, mint jön-megy, hajladozik, ügyesen, fesztelenül, és nekivetkőzve, mint egy siheder fiú.

– Eredj, úgyis tudjuk, hogy csak a szádat hoztad az evéshez! – kiáltotta oda neki a lány. – Ó, ti, férfiak!

A tizenhat éves „férfi” elfogadta a tréfás hódolatot. Amikor elkészült a terítés, szigorúan szólította Lisette-et, szorgalmasan ette a szendvicseket, amelyeket pajtása kent neki, tisztán itta az almabort, sóba mártogatta a salátát és a gróji sajtkockákat, s lenyalogatta ujjáról a vajkörte édes levét. Vinca, kis kék sza-

laggal a homlokán, úgy szorgoskodott, mint egy kis apród. Kiszájkázta Lisette-nek a szardíniát, kiadagolta a halat, gyümölcsöt hámozott, aztán maga is gyorsan evéshez látott, erős fogaival nagyokat harapott. Az apadó tenger halkán morajlott néhány lépésnyire tőlük, a magas parton cséplőgép dohogott, s a mellettük levő szikla, amelyen kis sárga virágok nyíltak a fű között, földszagú édesvizet csepegtetett...

Philippe végignyúlt a földön, s karjára hajtotta fejét.

– Szép idő van – mormogta.

Vinca állva törölgette a késeket és poharakat; felülről hullatta rá tekintetének kék sugarát. Phil meg se moccant, nem mutatta, mennyire jólesik kis pajtásának csodálata. Szépnek érezte magát ebben a pillanatban: arca kigyúlt, szeme csillogott, a fekete tincsek festői rendetlenségben keretezték homlokát.

Vinca szótlanul folytatta kis indián asszonyi foglalatoskodását, és Philippe behunyta szemét; a hullámverés, egy távol konduló ebédharang, Lisette halk dudorászása kellemesen elringatta. Könnyű szendérén minden zaj áthatolt, de összefüggő álomba olvadt; amint ott hevert a szőke parton, e kis gyermeki ebéd után, egy régi-régi kor fia volt, egy vadember Phil, mindenétől megfosztott és mégis végtelenül gazdag, mert asszonya van...

Egy hangosabb kiáltásra mégis felnyitotta szemét: a víznél, melyet a déli verőfény, a függőleges sugarak megfosztottak színétől, Vinca Lisette fölé hajolva az apró horzsolásokat kezelte; éppen egy szálkát húzott ki a bizalommal felnyújtott kis kézből... A kép

beleillett álmába, és Philippe pillái újra lecsukódtak.

– Gyerek... Helyes, gyerekekünk is van...

Férfias álma, amelyben az idő előtti szerelem tűrte, hogy egyszerű, nemes célja elébe vágjon, olyan magányosságok felé ragadta, amelyben ő volt a parancsoló. Barlang mellett haladt el; piros lángnyelvek csaptak magasba a földről, fonott függőágyban mezítelen test hevert... aztán elhagyta a képzelet, szárnyalása megtört, egyet pördült a levegőben, s öntudatlan, mély álomba zuhant.

– Hihetetlen, hogy rövidülnek a napok!

– Miért hihetetlen? Minden évben ugyanezt mondja ilyenkor. Hiába, Marthe, a napéjegyenlőséget nem fogja megváltoztatni.

– Ki beszél napéjegyenlőségről? Engem nem érdekel, csak ne rövidülnének a napok!

– Érdekes, hogy a nők mennyire nem hajlandók megérteni egyes dolgokat. Hússzor is elmagyaráztam már az árapály törvényét, és tessék, mintha a falnak beszélnék!

– Auguste, ne higgye, hogy amiért a sógorom, magára jobban hallgatok, mint másra!...

– Úristen! Most már megértem, miért nem ment férjhez. Asszony, told ide a hamutartót!

– Ha odatolom, mit gondolsz, Audebert hova verje ki a pipáját?

– Ne féltsen engem, Ferret-né asszony! Elég kagylóhéj van itt körös-körül, a gyerekek minden asztalt teleraktak.

– Magára vessen érte, Audebert! Azon a napon,

amikor azt mondta neki: „Csinosak ezek a kagylók, jók lesznek hamutartónak”, bizalmas küldetéssé változtatta parti csatangolásaikat. Igaz-e, Phil?

– Igen, Ferret úr.

De ennek a küldetésnek köszönheti azt is, Auguste, hogy a lánya felhagyott első üzleti vállalkozásával. Tudja, mit eszelt ki ez a csitri? Érintkezésbe lépett Carbonieux-vel, a nagy madár- és magkereskedővel... szépiacsontot akart neki szállítani, hogy a fogoly kanárik azon fenhessék a csőrüket. Nem így volt, Vinca?

– De igen, Audebert úr.

– Ki hinné, hogy mennyi kereskedelmi érzék szorult ebbe a kis huncutba! Olykor szemrehányást tesz magamnak...

– Jaj, Auguste, ne kezd már megint!

– Kezdem, amikor jónak látom. Te otthon akarod tartani ezt a gyereket. Helyes. De mivel kötöd le majd testi és szellemi aktivitását?

– Amivel a magamét. Azt hiszem, nemigen látsz ölbe tett kézzel ücsörögni. Aztán meg férjhez adom. Megmondtam, pont.

– A húgom még a régi elveket vallja.

– Ezt legkevésbé a férjek panaszolhatják.

– Jól mondja, Ferret-né asszony. Egy lány jövője... Tudom, hogy nem sietős. Vinca még csak tizenöt éves. Van ideje rá, hogy valami hivatást fedezzen fel magában. Hallod, Vinca? Vádlott, mit mondhat a védelmére?

– Semmit, Audebert úr.

– „Semmit, Audebert úr.” Eh, mit izgat ez téged!

Fütyülnek ránk a gyerekeink, Ferret!... És milyen szokatlanul csendesek ma!

– Eleget bomlottak a nyáron. Vinca halásznadrágjának úgyszólván fenéke sincs.

– De Marthe!

– Mi bajod? Hogy nadrágfenékről beszéltem? Nem vagyunk angolok!

– De egy fiatalember előtt!

– Phil nem idegen. Mit rajzolgatsz, öregfű?

– Egy turbinát, Ferret úr.

– Éljen a mérnök úr... Láta a holdat a Grouin felett, Audebert? Tizenöt éve, hogy minden augusztusban megcsodálom, amikor felkel, és soha nem tudom megunni. Ha meggondolom, hogy tizenöt évvel ezelőtt az a szikla még teljesen kopár volt, és azokat a kis fákat mind a szél ültette...

– Úgy magyaráz nekem, mint egy turistának, Ferret! Tizenöt évvel ezelőtt kerestem ki magamnak ezt a kis tengerparti zugot, hogy elköltsem első megtakarított hatszáz frankomat.

– Már tizenöt éve! Igaz, Philippe még nem járt... Gyere, asszony, nézzük meg a holdat, aztán mondd meg nekem, tizenöt év alatt láttad-e csak egyszer is ilyennek?... Ilyen... zöldnek? Hitemre, egészen zöld!

Philippe kutató pillantást vetett Vincára. Szüleik olyan időt idéztek fel, amikor Vincát még nem látta senki, pedig már élt egy kicsit... Nem maradt határozott emléke arról a korról, amikor együtt csetlettek-botlottak a szőke fővényen; az akkori kislány fehér muszlinruhás, barna testű képe szertefoszlott. De valahányszor Vinca neve felcsendült szívében, e név, vi-

selőjétől elválaszthatatlanul, a térdüket melengető, markukból szóródó homokot juttatta eszébe...

Vinca kék szemének pillantása találkozott a fiú tekintetével, majd hasonló nyugalommal továbbsiklott.

– Vinca, még nem mész fel a szobádba aludni?

– Még maradnék, ha megengeded, mama. Befejezem a nagy füzért Lisette napozóján.

Szelíden beszélt, majd elúzte kettejük közeléből a családi kör alig jelenlevő, sápadt árnyait. Phil, miután felvázolt egy turbinát, egy repülőgépcsavart meg egy fölözögépet, a légcsavarszárnyra nagy, árnyalt szemeket rajzolt, mint amilyenek a nappali pávaszem szárnyát díszítik, meg vékony csápokot és lábakat is biggyesztett hozzá. Majd egy nagy „V” betűt vetett papírra, és addig alakítgatta, míg végül egy kis kék ceruza segítségével hosszú pillás, kék szem lett belőle, Vinca szeme!

– Nézd, Vinca!

A lány odahajolt, fahéjbarna bennszülöttkezeit rátette a papírra, és elmosolyodott:

– Bolond vagy te, Phil!

– Mit művelt már megint? – kérdezte Audebert úr.

A fiatalok kissé fölényes csodálkozással fordultak a hang irányába.

– Semmit, papa – felelte Phil. – Csacsiság az egész. Lábakat rajzoltam a gépemnek, hogy jobban járjon!

– Hej, te fiú, ha egyszer megjön az eszed, igazán felírom a kéménybe! Tizenhat éves létedre olyan vagy, mint egy hatéves gyerek!

Vinca és Philippe udvariasan mosolyogtak, és is-

mét számúzték körükből a halvány árnyakat, akik a közelükben hímezgettek vagy kártyáztak. Még hallottak, mintegy vízcsobogáson át, néhány tréfás megjegyzést Philippe „hivatására” vonatkozóan, meg hogy a mechanikával és a villamossággal jegyezte el magát, majd a kedvenc családi téma, Vinca férjhezmenetele került sorra. Hangos kacagás csendült a nagy asztal körül; valaki azt ajánlotta, hogy Philippe-hez adják feleségül...

– Ugyan! Testvéreket összeházasítani! Túlságosan ismerik egymást.

– A szerelem, Ferret-né asszony, váratlanul jön, mint a villámcsapás.

– *Pajkos madár a szív szerelme...*

– Ne énekeljen, Marthe! Örülünk, hogy végre jó időnk van!

... Eljegyzés Vincával?... Phil leereszkedő szánakozással mosolygott. Eljegyzés... Ugyan miért? Anélkül is egymáshoz tartoznak ők ketten. Bölcsen meglátolták már, hogy a hivatalos eljegyzés, a hosszú jegyeség ideje mennyire megkeserítené szerelmüket. Elképzelték a folytonos tréfálkozást, a túrhetetlen nevetgélést... és gyanakvást.

Újra becsukták hát, közös akarattal, a kis kémlelőnyílást, amelyen át szerelmi elzárkózottságukban a külvilággal érintkeztek. Egyformán irigyelték szüleik gyermeki kedélyét, nevetős kedvét, nyugodt jövőjükbe vetett hitüket.

„Milyen vidámak!” – gondolta Philippe. Apja szürkülő halántékát nézegetve, a hajdani nagy szenvedély vagy legalábbis egy kis perzselő tűz nyomait kereste

rajta. „Szegény, sohasem szeretett” – állapította meg büszkén.

Vinca azt az időt próbálta felidézni, amikor anyja, mint fiatal lány, talán az övéhez hasonló szerelem és hallgatás súlyától szenvedett. Elnézte korán megöszült haját, aranykeretes csíptetőjét, sovány alakját, amely Ferret-nét olyan jó megjelenésűvé tette.

Elpirult. Csak magának követelte a szerelem szégyenét, testet-lelket sanyargató kínját, s elhagyta a halvány árnyakat, hogy Philippe-et kövesse. Útjukon minden nyomot eltüntettek. Úgy érezték, belepusztulnának, ha egy erejüket meghaladó, túlságosan gazdag zsákmányt kellene idő előtt cipelniük.

A keskeny út egy fordulójánál Phil leszállt; kerékpárját jobbra döntötte, testét meg balra nyújtóztatta el az árokpárt krétás fűvén.

– Phú, de melegem van! Megpukkadok! Minek is ajánlkoztam, hogy elviszem azt a táviratot!

A tizenegy kilométer a villától Saint-Malóig nem erőltette meg. Friss hátszél fúj a tenger felől, s a két hosszú lejtőn a szembeáramló levegő hűsítette félpuccér mellét. Visszafelé azonban elment a kedve a nyártól, a kerékpározástól meg a szívességtevéstől is. Az augusztus lángok közt haldokolt. Philippe belefúrta lábát a sárguló fűbe, s lenyalta ajkáról a szilikátos utak könnyű porát. Hanyatt fekvé karját keresztbe fonta a feje alatt. Szeme alja a múltó vérbőségtől úgy elfeketült, mintha megöklözték volna; két bronzbar-na lábszárán, melyet a kurta kis sportnadrág fedetlenül hagyott, fehér sebhelyek, piros és fekete hegek

őrizték a sziklás tengerparton töltött vakációs hetek, a rákászó napok emlékét.

„Vincát is el kellett volna hoznom – mosolygott kajánul. – Hű, mit hallgathatnék most!”

De másik énje, a Vincába szerelmes Philippe, aki úgy árváskodott a korai nagy érzés rabságában, mint egy magányos királyfi a várában, megválaszolt a kaján Philippe-nek: „A hátadon vinnéd hazáig, ha nyafogna.”

„Nem olyan biztos” – tiltakozott a kaján Philippe. És a szerelmes Philippe ezúttal nem mert vitatkozni.

Egy alacsony fal tövében hevert, amelyet kék fenyők és fehér rezgőnyárfák koronáztak. Amióta két lábon járt, és kerékpáron karikázott, úgy ismerte az egész partot, mint a tenyerét. „Ez a *Ker-Anna*³. Hallom az áramfejlesztő dinamót. Nem tudom, idén ki bérelt a villát.” A falon túl távoli motorzúgás utánozta a lihegő kutya nyelvének csettegését; az ezüstös nyárfalombok úgy borzolódtak, mint egy kis patak habjai. Phil megbékélve behunyta szemét.

– Úgy látom, Phil úr megérdemel egy pohár narancsszörpöt – mondta egy nyugodt hang.

Phil feltekintett, s egy női arcot látott a feje felett. Az arc lefelé fordult, mintha víztükörbe nézne. Gömbölyű áll, rúzsos ajak, zárt cimpájú, ideges orr, két félhold alakú, sötét szem, ennyi látszott belőle így, alulnézetben. A halvány ámbraszínű arcon mosolygás áradt szét, bizalmaskodó, de éppen nem baráti mosolygás. Philippe nyomban ráismert: az autós hölgy állt előtte, aki a hínáros úton elakadt, a fehér ruhás

---

3 Anna-lak {*ker* falu, ház breton nyelven)

asszony, aki úgy kifaggatta őt, először „hé, kisfiúnak” szólította, majd meg urazta... Talpra ugrott, s tőle telhető udvariassággal köszönt. A fehér ruhás hölgy keresztbe font, fedetlen karjára támaszkodott, és most is úgy méregette tekintetével, mint első találkozásukkor.

– Fogadalomból nem visel ruhát, vagy kedvtelésből jár ilyen lengén, uram? – kérdezte.

Phil a füle tövéig elvörösödött; már-már lehűlt vére forró hullámban szökött az arcába.

– Dehogyan! – kiáltott éles hangon. – Csak egy táviratot kellett feladnom a postán a papa ügyfelének, és nem volt más, aki elvigye, elvégre Vincát vagy Lisette-et igazán nem küldhették ilyen hőségben...

– Kérem, hagyjuk a jeleneteket! – mondta a fehér ruhás asszony. – Nagyon érzékeny szívű vagyok. Mindjárt sírva fakadok.

Nyugodt tekintetében mosoly bujkált. Philippe sértődötten megragadta kerékpárja kormányát, felrántotta a földről, mint ahogyan egy elpottyant kisgyereket ránt fel karjánál fogva az ember, és fel akart ülni rá.

– Igyék meg egy pohár narancsszörpöt, Phil úr! Jót fog tenni.

A fal végében rácsos ajtó csikordult; Philippe menekülése a kitáruló kertkapu, egy kókadt, rózsaszín hortenziákkal szegélyezett út és a fehér ruhás asszony előtt végződött.

– Dallerayné – mondta a hölgy.

– Philippe Audebert – mondta sietve Phil.

Az asszony könnyedén legyintett, s egy kis „ó”-val

jelezte, hogy nem fontos...

A fiú mellett lépegetve, nyugodtan tűrte a simára fésült, csillogó fekete hajára tűző napsugarat. Philippe-nek ellenben megfájdult a feje, azt hitte, hőgutát kap, és az asszony mellett ismét elfogta az a szorongó félelem, a közeli ájulás előérzete, amely minden gondolkodó és elhatározó képességétől megfosztotta.

– Totote! Egy narancsszörpöt! – kiáltotta Dalleyne.

Phil felrezzent kábulatából. „Itt a fal – villant át az agyán. – Nem is magas. Felugrok rá, és... – óvakodott befejezni a gondolatot – ... és megmenekültem.” Miközben a fehér ruha mögött fellépkedett egy vakító teraszra, tizenhat évének minden hetykeségét elővette. „No és aztán?... Elvégre nem esz meg... Ha éppen olyan nagyon ragaszkodik hozzá, hogy a narancsszörpjén túladjon...”

Egyszerre mintha kicsúszott volna a talaj a lába alól. Koromsötét helyiségbe lépett, a napsugarak és a legyek elől elzárt világba. A csukott zsaluk és összehúzott függönyök hűvösében elakadt a lélegzete. Valami puha bútordarabba botlott, lehuppant egy párnára; a sötétből halk, démoni kacaj csengett; csaknem elsírta magát ijedtében. Egy jéghideg pohár érintette a kezét.

– Várjon, ne igyon még! – hallotta az asszony hangját. – Totote, megőrültél, hogy jeget raktál bele? Elég hideg a pince.

Egy fehér kéz három ujjat merített a pohárba, majd nyomban kihúzta; gyémántkő szikrázott és tük-

rözdött az ujjak közé szorított kis jégkocka lapjain. Philippe-nek összeszorult a torka. Behunyta szemét, és kettőt kortyintott, de nem érezte, mit iszik. Amikor újra felnézett, szeme már hozzászokott a homályhoz, s megkülönböztette a színeket: a piros-fehér kárpitot, a függönyök tompa fekete-aranyát. Egy nő, akit előbb nem látott, zörgő tálcával a kezében éppen elhagyta a szobát. Legyezősuhogás hallatszott: egy piros-kék arapapagáj kapaszkodórúdján széttárta szárnyát, hogy megmutassa nyershússzínű szárnya tövét.

– Szép madár – mondta Philippe rekedten.

– És ráadásul néma – felelte az asszony.

Elég távol ült le a fiútól. Kettejük között egy serlegben valami illatszer égett, egyenesen felszálló füstje geránium- és gyantaillatot árasztott. Philippe keresztbe rakta csupasz lábát. A fehér ruhás asszony mosolygott. Ez a mosoly, az erőszakos elhurcolás után, a gyanús fogság lidércnyomásos hangulatának betetőzéseként, teljesen megfosztotta a hidegvérétől.

– A szülei minden évben itt töltik a nyarat, ugye? – kérdezte behízeglő, férfias hangján.

– Igen – sóhajtotta megtörten a fiú.

– Szép vidék. Én csak most ismertem meg. Megzabolázott Bretagne, nem igazán jellegzetes, de pihentető. A tenger színe páratlan...

Philippe nem válaszolt. Utolsó világos pillanatait fokozódó gyengeségének figyelésére fordította. Feszülten leste, mikor hallja elfolyó szíve vére utolsó cseppjeit a szőnyegre hullani...

– Szereti, ugye?

– Kit? – kérdezte felriadva Philippe.

– Ezt a cancale-i tengerpartot.

– Igen...

– Rosszul érzi magát, Phil úr? Nem? Akkor jó. Bár én kitűnő betegápoló vagyok!... De igaza van, ilyen időben százszor jobb hallgatni, mint beszélni... Tehát hallgassunk...

– Ezt nem mondtam...

Amióta a sötét szobába beléptek, az asszony egyetlen olyan mozdulatot nem tett, egy szót ki nem ejtett a száján, ami ne lett volna tökéletesen hétköznapi; hangjának csengése mégis minden alkalommal furcsán szíven ütötte Philt. Az együtt hallgatás gondolatára vad rémület szállta meg. Kétségbeesett, siralmas meneküléshez folyamodott. Nekikoccintotta poharát a kis árnyékasztalnak, néhány szót hebegett, maga sem tudta, mit, felállt, és örvénylő hullámokon, láthatatlan akadályokon át kitámolygott a szobából. Amikor végre ismét napvilágra ért, úgy kapkodott levegő után, mint egy fulladozó.

– Ó! – sóhajtotta halkán.

Kezét szenvedélyes mozdulattal szorította a mellére, oda, ahol dobogó szívét sejtette.

Majd hirtelen ráeszmélt a valóságra, bárgyún elvigyorodott, lovagiasan megrázta Dallerayné kezét, kerékpárjára ült, és elhajtott. Az utolsó emelkedőn, fent, ott találta Vincát, aki aggódva várta.

– Mit csináltál ennyi ideig? – kérdezte a lány.

Phil az áttetsző szemhéjon keresztül megcsókolta pajtása bűbájos kék szemét, s bőbeszédűen magyarázta:

– Mit csináltam? Hát mindenfélét! Egy útkanyar-

ban megtámadtak, elfogtak, bezártak egy pincébe, erős kábítószerekkel itattak, meztelenül egy karóhoz kötöttek, megkorbácsoltak, vallattak...

Vinca a fiú vállára támaszkodva kacagott. Philippe megrázta fejét, hogy eltüntesse a szempillájára tolakodó két ideges könnycseppet.

„Ha tudná, mennyire igaz mindez!” – gondolta.

Amióta Philippe Dallerayné narancsszörpjét megízlelte, ajkán és torkában szüntelenül ott érezte a jeges ital égető hidegét. Soha ilyen keserűt nem ivott, és nem is fog többet, gondolta.

„Pedig amikor lenyeltem, nem is éreztem az ízét... Csak később... sokkal később...” Ez a látogatás, amelyet nem vallott be Vincának, sebként égette emlékezetét, enyhe lázát kedve szerint csillapíthatta vagy fokozta.

Élete most is csak Vincáé volt, szívbéli kis pajtásáé, aki tizenkét hónappal utána, közvetlen közelében született, aki úgy szerette őt, mint ikerhúg a fivérét, s aggódott érte, mint szerelmes nő, aki máról holnapra elveszítheti kedvesét. De az álmok, a lázas látomások függetlenek az élettől. Amióta a *Ker-Anna* szalonjában egy perzselő délután megitta a narancsszörpöt, amelyet az erőszakos, komoly, fehér ruhás asszony kínált neki, egy jeges árnyakkal, tompa vörössel, fekete és arany bársonnyal zsúfolt, nyomasztó álom nehezedt rá, s fogyasztotta a nap világos óráit. A gyémántkő tüze a pohár szélén... a fehér ujjak között szikrázó jégdarab... s a rúdon az a némán ülő, piros-kék arapa-pagáj, rózsásfehér belső szárnytolla, mint az ősziba-

rack közepe... Phil nem hitt emlékezetének, amikor e valószerűtlenül pompázatos képeket felidézte; talán csak az álom festette e színeket, amely elkékíti a lombok zöldjét, s bizonyos árnyalatoknak érzelmi hangsúlyt ad...

Látogatásából örömtelenül tért haza. A kehelyben füstölgő illatszernek már pusztá emléke is jó időre elvette étvágyát; és ideges képzeteket ébresztett.

– Nem érzed, Vinca, milyen gyantaszagúak ma a garnélák?

Öröm?... A belépés a csukott szalonba, az a tapogatózás a süppedő, puha akadályok között?... Vagy esetlen megfutamodása, a hirtelen vállára terülő napsugár?...

Nem, nem, mindez cseppet sem hasonlított örömhöz, inkább kínos volt, mint egy nyomasztó adósság...

„Tartozom neki valami kis figyelemmel – gondolta Philippe egy reggel. – Nem kell éppen nevetlen fankónak látszanom. Virágot teszek az ajtaja elé, aztán kiverem a fejemből... De milyen virágot?”

A konyhakertben nyíló őszirózsák és bársonyos tátikák jelentéktelennek látszottak. A rezgőnyárfákra fonódó jerikói loncot és a borzas szulákot már elhervasztotta a halódó augusztus. De a tenger és a villa között volt egy kis fövenygödör, telis-tele tüskés, lilásvörös szárú, kék virágos homoki bogánccsal, amelyet méltán nevezett „Vinca szeme tükrének”.

„Kék bogánccs... Láttam nála egy rézvázában... De illik-e bogánccsot ajándékozni? Majd csak a rácsajtóra akasztom, nem megyek beljebb...”

Tizenhat évének csalafintaságával megvárta, amíg egy napon Vinca bágyadtan és borzasan, kék szeme alatt sötét karikával, gyengélkedve az árnyékba dőlt le pihenni, és se fürödni, se sétálni nem akart. Akkor titokban levágta és csokorba kötötte a legszebb bogáncsokat, dühös buzgalmában összevissza szurkálva a kezét a kemény levelekkel. Kerékpáron vágott neki az útnak. A breton verőfény könnyű ködfátyolba burkolta a földet, s anyagtalan tejjel sűrítette a tenger vizét. Fehér vászonnadrágban, legszebb vastag dzsörzézakójában kényelmetlenül karikázott a *Ker-Anna* faláig, s görnyedten lopakodott a rácsajtó felé, hogy gyorsan behajítsa a csokrot, s megszabaduljon az áru-ló bizonyítéktól. De gondolt egyet, s megállt, ott, ahol a kertfal csaknem érintette a házat; meglóbálta karját, s a csokor magasba repült. Sikoltás hallatszott, majd szapora lépések a kavicsos úton, s egy haragtól fojtott, mégis ismerős hang:

– Ha elcsípem azt a hülyét, aki ezt csinálta...

Philippe sértődötten lemondott a menekülésről; a fehér ruhás asszony ott találta őt a rács előtt. Amikor megpillantotta, arca megenyhült, a haragos redők kisimultak homlokán. Vállat vont.

– Gondolhattam volna – mondta. – Ilyen csacsiságot!

Mentegetőzést várt, de hiába, mert Phil mással volt elfoglalva: nézte az asszonyt, s gondolatban köszönetet mondott érte, hogy ismét fehérben van; megköszönte arcát, a rúzsos száj enyhén hangsúlyozott vonalát, a sötét karikát a szeme alatt. Akkor az asszony arcára mutatott.

– Látja, vérzek!...

– Én is – mondta Phil nyersen, s odatartotta ösz-szeszurkált kezét. Az asszony közelebb hajolt, s ujjával szétmorzszolt egy kis vérgyöngyöt a fiú tenyerén.

– Nekem szedte? – kérdezte közönyösen.

Phil némán bólintott; élvezte, hogy ezzel a szere-tetre méltó, jól nevelt hölgygel ilyen faragatlanul vi-selkedhetik. De az asszony sem meghökkenést, sem haragot nem mutatott.

– Bejön egy percre?

Phil megint csak egy fejrázással válaszolt; néma tiltakozása meglobogtatta haját a homloka körül; arcát különös szigor szépítette meg, különben kifeje-zéstelen volt.

– Olyan kékek, mint... nem is tudom, mihez ha-sonlítsam őket. A réz parázstartóba teszem...

Philippe arca kissé megenyhült.

– Én is úgy gondoltam – mondta. – Vagy egy szür-ke kőkorsóba.

– Jó, ha úgy akarja... egy szürke kőkorsóba...

Hangja olyan szelíden csengett, hogy Phil felkap-ta a fejét. Az asszony észrevette csodálkozását, szemé-be nézve elmosolyodott szokott fesztelen, szinte férfi-as módján, és más hangon folytatta:

– Mondja csak, Phil úr... Egy kérdésem volna... Egy egyszerű kis kérdés... Ezt a szép kék bogáncscsokrot nekem szedte, hogy örömet szerezzen vele?

– Igen...

– Ez kedves. Hogy nekem örömet szerezzen. De vajon mire gondolt elsősorban... jól figyeljen: az én örömökre, amikor megkapom, vagy a *magáéra*, hogy

letépi és elhozza nekem?

Phil csak fél füllel hallgatta; tekintetével úgy tapadt rá, mint egy süketnéma; lelke az ajka vonalán csüngött, a pillák rezzenésén. Nem értette a kérdést, és találomra válaszolt:

– Azt gondoltam, hogy egy kis figyelem jólesik magának... Meg aztán maga is megkínált narancs-szörppel...

Az asszony visszahúzta kezét a fiú karjáról, és szélesre tárta a félig csukott rácsajtót.

– Helyes. Akkor csak menjen, kicsikém, és soha többet vissza ne jöjjön!

– Hogyan?

– Senki sem kérte a figyelmességét... Verje ki a fejéből ezt az udvarias gondot, amely ma idevezette, hogy engem bogánccsal hajigáljon! Isten vele, Phil úr, ne lássam többet! Hacsak nem...

Merész homlokát a kettejük közé csapódott rácshoz támasztotta, úgy vizsgálgatta Philippe-et, aki mozdulatlanul állt a keskeny úton.

– Hacsak egyszer itt nem találom megint, de nem azért, hogy tüskés csokorral viszonozza a narancs-szörpöt, hanem egészen másért...

– Miért?

– Mennyire hasonlít a hangja az enyémhez, Phil úr... Akkor majd meglátjuk, melyikünk öröme a tét! Én csak a koldusokat szeretem, Phil úr, a kiéhezetteket. Ha visszajön, kérőn nyújtsa a kezét... Menjen, Phil úr...

Otthagytá a rácsot, és Philippe elindult hazafelé. Kikergették, számúzták, de szívét mégiscsak férfi-

büszkeség dagasztotta, és emlékezetében azon a női arcon, melyet a rács fekete arabeszkje úgy koszorúzott, mint egy kányafaág, friss vérnyom piroslott...

– Vigyázz, Vinca, elesel, lóg a bokapántod! Várj csak!...

Phil fűrgén lehajolt, megragadta a két fehér gyapjúszalagot a karcsú, remegő, barna bokán, a futásra termett, finom őzikelábon, amelynek kecses szépségét a megkeményedett bőr s a számtalan kis sebhely sem álcázta. A könnyű csontokon alig volt hús, éppen csak annyi izom, amennyi a formát megadja; Vinca lába nem vágyat ébresztett, de lelkes csodálatot, aminnél a tiszta stílusnak adózik az ember.

– Várj, ha mondom! Hogy kössem meg, ha mozgosz?

– Nem! Eressz!

A vászoncipős, harisnyátlan láb kisiklott a keze közül, s mintha elrepülne, átlendült a térdelő fiú feje fölött. Phil egy pillanatra könnyű levendulaillatot érzett, mosott fehérnemű- és tengerimoszatszagot, Vinca „parfümjét”, s máris három lépésre volt tőle a lány. Vinca felülről nézett le rá; szeme, amelynek kékje nem tükrözte a tenger változó árnyalatait, elborult, zavart pillantást vetett rá.

– Mi van veled? Miféle szeszély ez már megint? Talán csak megköthetem a cipőd pántját? Igazán, Vinca, kibírhatatlan kezdesz lenni!

Phil lovagias tartása sehogyan sem illett sértett római isten külsejéhez, fekete hajkeretes, aranybarnára sült arcához, amelynek báját alig-alig fenyegette még a leendő bajusz – ma még csak selymes pihe, hol-

nap tömött szőrzet – árnyéka.

Vinca nem közeledett hozzá. Meglepettnek látszott, és úgy pihegett, mint akit üldöznek.

– Mi bajod? Megbántottalak? Haragszol?

Vinca nemet intett, s megszelídülve leült a földre, zsálya és rózsaszínű keserűfű közé; szoknyája szélét bokájáig lehúzta. Minden mozdulatát kecses, szegletes hirtelenség jellemezte, biztos egyensúly érzék: tánc tehetséggel felérő, kivételes adomány. Phil gyengéd pajtáskodása, kizárólagos barátsága fiús játékokra, sportversengésekre nevelte; vetélkedésük még nem adta át helyét a szerelemnek, habár egyszerre született vele. Szerelmük, ez a napról napra félelmebben növekvő hatalom lassanként kiűzte szívéből a szelíd bizalmat, s megváltoztatta gyengédségük lényegét, mint ahogyan a gyökerekbe felszívódó festett víz megváltoztatja a rózsák színét; és mégis, mindezek ellenére, olykor megfeledkeztek a szerelemtől.

Philippe nem állta sokáig Vinca tekintetét, bár az elborult kék szemben nem volt szemrehányás. A lányon csak meglepetés látszott; szaporán lélegzett, mint a szarvasünő, ha az erdőben váratlanul sétáló emberrel találkozik, s megilletődötten állva marad, ahelyett hogy eliramodnék. Vinca inkább saját ösztönére hallgatott, mint az előtte térdeplő fiúra, tudta, hogy iménti cselekedetében, amikor segítő kezét elutasította, nem a szemérem vezette, hanem valami hirtelen támadt gyanakvás, undor. Ilyen nagy szerelemnél a szemérem nem játszhatik szerepet.

Ámde a lány éber szűziessége észrevett valamit, a figyelmeztető jelekből megsejtette, hogy idegen nő

került pajtása közelébe. Úgy szimatolta körülötte a levegőt, mintha Phil titokban dohányoznék, vagy illatos nyalánkságokat fogyasztana. Olykor beszélgetés közben hirtelen elvágta a szót, s pillantásával szinte eltaszította pajtását. Délelőtti sétáikon, amikor kéz a kézben rótták az utat, megesett, hogy kirántotta kezét a fiúból, amely kisebb volt ugyan, de nem olyan formás, mint az övé.

A Dalleraynénál tett harmadik és negyedik látogatását Phil könnyűszerrel eltitkolta előtte. De mit ér a távolság, mit érnek a falak a szerelmes szív kutató csápjaival szemben, amelyek rátapintanak a szégyenfoltra, s érzékenyen visszahúzódnak megint? Közös, nagy titkukba oltva ez a valójában ártatlan kis élősditok erkölcsi vétségként nyomasztotta a fiút. Vinca szelídnek találta Philt, noha a fiú testvéri-szerető zsarnok hatalmának tudatában rabnőként kezelhette volna. Egy kis meghunyászkodást is érzett rajta, mint a hűtlen férjeken, és ez tette gyanússá.

Phil ezúttal, hogy a lány furcsa szeszélyes hangulatát megregulázta, megőrizte gögös arc kifejezését. Megindult a villa felé; uralkodott magán, hogy ne szaladjon. Vajon egy óra múlva a *Ker-Annában* fog-e uzsonnázni, mint ahogyan Dallerayné kérte? Kérte? Ez az asszony csak parancsolni tudott; leplezetlen eréllyel vezette azt, akit az éhező koldus rangjára emelt. A koldus lázadozott a megalázás ellen, távol tőle hála nélkül gondolt a hűsítő italt töltő, gyümölcsöt hámozó fehér kézre, amely gondjába vette s kiszolgált a tapasztalatlan, csinos kis újoncot. De vajon tapasztalatlannak mondható-e az olyan ifjú, akit a sze-

relem már gyermekkorában férfivá avatott és tisztán megőrzött? Az asszony könnyű zsákmányt remélt, boldogan engedelmeskedő, készséges áldozatot, és egy kábulatában is óvatos ellenlábásra talált. Ez a kol-dus éhes szájjal, kérőn nyújtott kézzel sem látszott le-győzöttnek.

„Védekezni fog – gondolta az asszony. – Vigyáz magára.” Odáig még nem jutott, hogy kimondja: „A lány vigyáz rá.”

Vinca a homokos réten maradt, így Phil csak kiki-álthatott neki a házból:

– A vonathoz megyek. Nincs valami megbízásod?

Vinca tagadóan intett; sima haja csillogó kariká-ba röppent a feje körül. Philippe felpattant a kerék-párjára.

Dallerayné úgy tett, mintha nem várta volna a fi-út. Olvasott. De a szalon rafinált homálya, a csaknem láthatatlan asztal, amelyen kései őszibarack, cikkek-re szeletelt ciprusi dinnye s jégkockákra öntött feketeká-vé illatozott – másról beszélt.

Az asszony letette könyvét, s ültében kezét nyúj-tott. Ruhája, karja fehéren vált ki a homályból, mé-lyen árkolt fekete szeme szokatlanul révedezőnek lát-szott.

– Aludt? – kérdezte a fiú, nagyvilági előzékenysé- get erőltetve magára.

– Nem... Dehogy. Melege van? Éhes?

– Nem tudom...

Phil határozatlanul sóhajtott. Maga sem tudta, mit kíván. Amióta a házba belépett, szomjúságot ér-zett; étvágygal szimatolta az asztal illatait, de ugyan-

akkor névtelen félelem szorongatta a torkát. Az asszony egy szelet dinnyét tett a tányérjára, s ő kis ezüstlapátkával kanalazta a könnyű ánizslikőrrel leöntött, porcukorral hintett piros gyümölcsbelet.

– A szülei jól vannak, Phil úr?

Phil meglepetten nézett az asszonyra. Dallerayné szórakozottnak látszott, s mintha nem is hallotta volna a saját hangját. Phil inge ujja lesodort egy kanalat, a szőnyegen halk csörrenés hallatszott.

– Ügyetlen!... Várjon!...

Az asszony egyik kezével megfogta a fiú csuklóját, másikkal könyökig felgyúrte rajta az inget, s meleg tenyerében tartva, mereven nézte a mezítelen kart.

– Eresszen! – kiáltotta Phil nagyon hangosan.

Hevesen kirántotta karját. Egy csészealj összetört a lábánál. Zúgó fülében Vinca kiáltása visszhangzott: „Eressz!...” Haragos, kérdő pillantást vetett az asszonyra. Az nem mozdult; keze, amelyet Philippe ellökött magától, nyitottan hevert a térdén, mint üres kagylóhéj. Philippe sokáig mérlegelte e sokatmondó mozdulatlanságot. Lehajtotta fejét. Összefüggéstelen képek tolakodtak agyába; repült, mint ahogyan álmában repül az ember, zuhant, mint a vízbe ugró, amikor a hullámfodrok már-már érintik lefelé forduló arcát; majd megfontolt bátorsággal, kiszámított, lassú mozdulattal, csendesen visszatette meztelen karját a nyitott tenyerébe.

Hajnali fél kettőre járt az idő, amikor Philippe a fehér ruhás asszony házából kilépett.

Este meg kellett várnia, amíg a családi villában kihunytak a fények, s minden nesz elcsitult. Kilincsre csukott üvegajtó, fakapu, amely csak saját súlyától záródik – azon túl az út, a szabadság... Szabadság?... Úgy ment a *Ker-Anna* felé, mintha béklyót vonszolna a lábán; meg-megállt, hogy nagyot lélegezzen; bal kezét szívére téve, lecsüggesztette fejét, majd felszegte, mint a kutya, amikor a holdat ugatja. A magas partról visszanezett, s látta az alacsonyabban fekvő házat, amelyben a szülei pihentek, meg Vinca szülei... és Vinca... A harmadik ablak az övé, az a kis faerkélyes... Ott alszik, a csukott zsaluk mögött, kissé oldalára fordulva, karja a feje alatt; mint egy kisgyerek, amikor elbújva sír; sima haja legyezőként arcára terül. Kiskorukban gyakran látta őt így aludni, ismerte ezt a kedves, mélabús tartást, amelyet csakis álmában vett fel.

Félt, hogy telepatikusan felébreszti a lányt, azért gyorsan elfordult az út felé, amely a hold szelíd fényében fehéren, hívogatóan irányította lépéseit. Úgy érezte, Vinca aggódó szeretete éberen őrködik felette, az álom sem csitíthatta el. Ki tudja, ez a szeretet nem változtatja-e – sokkal inkább, mint a jeges félelem, amely az első kalandjára induló tizenhat éves fiút borzongatja – robottá a próbatételt, gyáva kíváncsiszkodássá a büszke delíriumot?... De csak egy pillanatig tétovázott, aztán az előbbi fuldokló mozdulattal még egyszer felesdett a holdhoz, és lesietett a lejtőn, amelyen most, hazafelé, lassabban kapaszkodott fel.

„Két óra” – számolta a falusi toronyóra ütéseit. Négy kristályos csengés után két mély kondulás rezgett el lágyan a langyos, sós ködben. „Megfordult a

szél, ide hallik az óraütés, időváltozás lesz” – tette hozzá gépiesen. Az ismerős mondat nagyon messziről jött, egy másik életből csengett a fülébe... A villa előtt leült egy hosszúkás virágágy pázsitzegélyére, és váratlanul sírva fakadt. Restellte könnyeit, amíg csak rá nem ébredt, hogy örömeiben sír.

Mély sóhajtás hallatszott mellette: a kertész házőrző ebe aludt a lábánál, a homokos úton, láthatatlanul. Phil lehajolt, s megsimogatta az állat szőrét, száraz orrát, hálásan, amiért nem ugatott...

– Fanfare... öreg kutyám...

De a breton jellemű öreg kutya felállt, s arrább sompolygott, ahol nem érhetette el a kezével; ott aztán, mint egy nehéz zsák, újra lehemperedett.

A rét végében ködtakaró alatt szunnyadozott a tenger; holt vize percenként egy kis fáradt hullámot küldött partra; halkán csapódott a köveknek, mint egy vizes ruha. Egyetlen madár sem volt ébren, csak egy kuvik utánozta csúfondárosan a macska nyávogását, hol a kecskerágó sövényére telepedve, hol a ködnél is fehérebb rezgőnyárfa tetején.

Philippe gondolatban ismét összerakosgatta a jól ismert, meghitt környezetet. A megejtő éjszakai béke most menedékül szolgált, kapcsolatot teremtett korábbi élete, a régi nyarak szelíd ösvényei és ama másik, idegen tájék között, ahol tobzódó illatok és színek kavarnak, rejtett fényforrások éles sugarakat lövellnek vagy sápadt köröket hintenek, támolygó bútorok és virágok mutogatják: – azok: karcsú őzlábuakat, ezek: leveleik bolyhos alját, tiszta vízbe nyúló, merev szárukat; ebben a csalárd világban egy asszony

keze, szája kedvtelésből elindította egy békés világegyetem pusztulását, kataklizmát támasztott, s mint a villámok nyomában felfénylő szivárvány, mezítelen karjával áldóan ölelte át...

Az átélt gyötrelmeket legalább maga mögött hagyta. Csak fáradtságot érzett, mint az úszó, csak nagy, áradó nyugalmat, mint a hajótörött, amikor újra szárazföldre lép. Szerencsésebb volt azoknál az ifjaknál, akik sokszor kínzó vívódások között cserélik fel a rettegés merész álmokban gazdag, hosszú időszakát a gyönyörrel, amely attól fogva határt szab álmaiknak; úgy tért haza, a természetes csodálkozás terhével szívében, mint a kortyonként ivó, aki minden mozdulatnál kotyogni érzi gyomrában a kihűlt bormennyiséget, amelyből a könnyű, égető szesz immár elillant.

Még messze volt a reggel, de a keleti égbolt már világosodott. Egy picinyke állat – patkány vagy sün – tipegő lába halkán kaparta a földet. Az első fuvallat, a hajnal előhírnöke néhány virágszirmot sodort a faszorban, majd otthagya, elsuhant, és ismét mozdulatlanságba dermedt minden. A távoli toronyóra álmatagon elütötte a hármat; első kondulása tisztán, közletről hallatszott, a másik kettő hangját elfojtotta egy hirtelen szélroham. Egy pólingpár húzott el Philippe feje felett, olyan alacsonyan, hogy hallotta a szárny suhogást; tenger feletti vijjogásuk védtelenül kitárt emlékezetében tizenöt tiszta év mélyére hasított; ezek az esztendőik mindig a szőke parthoz kapcsolódtak, s a sudár lányhoz, aki mellette növekedett – emelt feje szőke, mint a búzakalász...

Felkelt, s erőlködve megpróbált magára találni; új énjét, amely az imént a heverő kutya mellett pihent, a fehér kerítés tövében, rákényszeríteni, hogy ismét az legyen, aki este, a fehér kerítésnek támaszkodva, gyengéden simogatta a heverő kutyát, s rettegéssel nézett *Ker-Anna* felé – de nem sikerült.

Arcát két meleg tenyerébe fogta; keze puhábbnak tetszett, mint máskor, és idegen illatot őrzött, amely elszállt, amikor orrában rögzíteni akarta, és mégis egyre körülötte lengedezett, mint egyes finom levelű, illatos növényeké. Ebben a pillanatban Vinca szobájának zsalui között lámpafény villant, majd nyomban kialudt. „Fent van. Az órát nézte. Miért nem alszik?”

A falon keresztül is látta a lányt, amint karját kinyújtva felkattintja a villanyt, hogy a rézágy felett lógó kis faliórára pillantson, majd ismét eloltja, s visszahajtja fejét a párnára, levendula- és ápolt gyerekszagú haja lágyan szétterül. Tudta: a nyomasztó éjszaka okozta, hogy ez a lesült váll, amelynek barnaságán fehér sávok mutatják a fürdőtrikó pántjának helyét, fedetlen maradt, és pajtásának sudár, izmos alakja – ez a jól ismert test, amely évről évre újabb, várt szépségekkel gyarapszik – megjelent képzetében, hogy rémületbe ejtse őt.

Mi közös lehet e fiatal leánytest szerelemből fakadó készsége, elkerülhetetlen rendeltetése s egy másik női test – egy ravasz csábításnak szentelt, harácsoló tehetséggel, könnyörtelen szenvedéllyel, elbűvölő, képmutató tanítókészséggel megáldott asszonytest – sorsa között?

– Soha! – mondta hangosan.

Tegnap még türelmes szívvel számítgatta az időt, amikor Vinca az övé lesz. Ma, sápadtan a tudástól, amely a vereség édes remegésével tölti el testét, egész lénye visszaborzadt egy örült látomástól.

– Soha!

Gyorsan virradt. De szél nem jött, hogy elűzze a ködöt, amelyben a kelő nap pírja foltokban terjedt szét. Philippe belépett a házba, s nesztelenül felosont az emeletre; szobájában még fülledt éjszaka terjengett; kitárta a zsalut, hogy egy tükörben mielőbb szembenézzen új férfiarcával...

De csak egy fáradt, megkeskenyedett arcot látott, fekete karikás, bágyadt, nagy szemet; ajka még magán viselte a rúzsos száj érintésének nyomát, fekete haja ziláltan hullott homlokába; panaszos vonásai nem mutattak férfit, inkább egy megkínzott fiatal lány arcához hasonlítottak.

A tengelicék már csipogva követelték eleségüket, melyet Vinca minden reggel marékszámra szórt nekik, amikor Phil végre elszenderedett. Nyugtalan álmába fájón belehasogattak a vékonyka hangok, féléber képzelete acélszilánkokká formálta a madarakat, s az agyát szorító, lüktető sisakból pattintotta ki. Amikor teljesen felébredt, kotkodácsolás, méhzümmögés, cséplőgép zúgása visszhangzott a bántóan ragyogó napsütésben; a tenger zöld tükrét friss északnyugati szél fodrozta, s Vinca fehér ruhában kacagott az ablak alatt.

– Mi az? Mi történt? Hé, Phil! Álomkórba estél?

A családi árnyak, akik a két fiatal szemében szinte

láthatatlanná váltak, mint falon a repkény, a zuzmó vagy egy elmosódott folt, a semmibe vett árnyak kórusban ismételték körülötte:

– Mi történt? De hát mi történt? Mákot evett?

Phil az ablakból nézett le rájuk. Szája kissé kinyílt, vonásain gyermeki rémület ömlött el, s olyan sápadt volt, hogy Vinca és a többiek ajkán egyszerre elhalt a kacagás.

– Ó, de hiszen te beteg vagy!

Phil úgy ugrott hátra, mintha Vinca kaviccsal dobta volna meg.

– Beteg? Én? No, majd meglátod, ki a beteg! Hány óra?

Odalent ismét felhangzott a nevetés.

– Háromnegyed tizenegy, te hétalvó! Gyere fürödni!

Phil bólintott, és becsukta az ablakot. A tüllfüggönyös üveglapok visszaterelték az éjszakai szakadékhoz, melynek mélyén örvénylő emlék terült el feketén, olajosan, fénylő villanásokkal, szirtek ágaskodtak a napvilágba, arany- és testszint öltve magukra, olykor kivált egy harmatos szem, egy rózsás köröm, egy gyűrű csillogása...

Lehúzta hálóingét, és gyorsan úszónadrágba bújt, de ahelyett, hogy így félmeztelenül ment volna le, mint máskor, gondosan megkötötte derekán a fürdőköpeny zsinórját.

Vinca a tengerparti réten várta; türelmesen sütette a nappal hosszú lábszárát s karját, mely vöröses barnára égett, mint a falusi kenyér. Fakó kis selyemkendője alatt kék szeme úgy ragyogott, hogy Philt

szomjúság fogta el, mohó vágyakozás a friss víz, a sós habok, a simogató szellő után. Elnézte ezt a napról napra nőiesedő, életerős testet, a formás, kemény térdet, a hosszú, izmos combokat, a büszke csípőt.

„Milyen erős!” – gondolta egy kis megrettenéssel.

Egyszerre vetették magukat a habokba; Vinca vidáman csapkodta karral, lábbal a sima hullámokat, s dudorászva köpködte a vizet; Phil fogát összeszorítva, sápadtan úszott mellette; egész testében borzongott. Amikor Vinca két csupasz lába rákulcsolódott az övére, hirtelen abbahagyta az úszást, alámerült, majd egy pillanat múlva ismét felbukkant, de nem torolta meg a tréfát, és elvetette a mindennapi szokásokat: a versenyúszást, a fóka-csatát, hangos sikongásokat, amelyek a nap legkellemesebb órájává tették a fürdés idejét.

Kifutottak a meleg homokra, s élvezettel belehemperedtek. Vinca egy kis gömbölyű kaviccsal megcélozott egy kis hegyes szirtet, és ötven méterről eltalálta. Philippe bizalmatlan csodálkozással nézte; elfeledte, hogy éppen ő szoktatta kis pajtását ezekre a fiús szórakozásokra. Emelkedett hangulat lett úrrá rajta, gyengédséggel határos ellágyulás; egy szemernyi férfias gög sem árulta el, hogy éjszaka, gyermekkori otthonából kionsonva, első szerelmi kalandjára sietett.

– Dél van, hallod, Phil, delet harangoznak!

Vinca felugrott, megrázta egyenesre nyírt, sima haját, s elindult a villa felé. Első lépésével egy kis rákra taposott, a vékonyka páncél megroppant, mint a dióhéj, és Phil idegesen összerándult.

– Mi bajod? – kérdezte a lány.

– Eltapostad ezt a kis rákot...

Vinca megfordult, s odamutatta a tűző napnak hamvas arcát, égkék szemét, rózsás ínyét, fehér fogorát.

– Hát aztán? Nem az első! És amikor te félbevágott rákot szúrsz a horogra?

Futásnak eredt a fiú előtt, s könnyedén átugrott egy homokgödröt. Phil látta, amint elszakadt a földtől, s egy pillanatig összetett lábbal, előredőlvé repült, karja kitérve, mintha a levegőt ölelné.

„Szelídebbnek hittem” – gondolta a fiú.

Ebéd alatt nem volt ideje az ábrándozásra; az éjszakai emlék most elcsitult, alig-alig mozgolódott fekete szakadéka mélyén. Megjegyzések röpködtek körülötte, dicsérték költői sápadtságát, kifogásolták, hogy olyan szótlan, és alig eszik. Vinca falta az ételt, és csak úgy sugárzott a jókedvtől. Phil ellenségesen figyelte erős kezét, amint könnyedén törte fel a homár páncélját, büszke fejmozdulatát, amellyel a haját hátravetette.

„Örölnöm kellene – gondolta. – Semmit sem sejt.” De bántotta ez a kifogyhatatlan jókedv; lelke mélyén azt szerette volna, ha Vinca reszket, mint a nyárfalevél, ha megrendülve fogadja árulását; hiszen meg kellett éreznie, ott ólálkodott körülöttük, mint azok a tétova viharok, amelyek nyaranta a breton öböl körül keringenek.

„Azt mondja, szeret. Szeret is. De *azelőtt* nem volt ilyen nyugodt...”

Ebéd után Vinca felhúzta a gramofont, és Lisettel táncra perdült. Philt is felkérte. Megnézte az ár-

apálynapárt, előkészítette a hálókat a négyórai rákászához, s telekiabálta a házat és Phil fülét; mint egy kis iskolás fiú: hol a sodrott zsinórt kereste, hol öreg zsebkését; lyukas rákászszzvetteréből minden lépésénél erős moszat- és jódszag csapott a fiú orrába. Philippe-et ellenállhatatlanul kerülgette az álom, a nagy szerencsétlenségek és nagyon nagy örömök e hű kísé-
rője. Bosszúálló pillantással követte a lányt, keze idegesen ökölbe szorult. „Hej, de beléd fojthatnám három szóval ezt a nagy jókedvedet!” – gondolta. De tudta, hogy ezt a három szót nem fogja kimondani, s majd meghalt a vágytól, hogy egy meleg homokgödörben alhassék, fejét Vinca térdére hajtva...

A part hosszában sok garnélát találtak, meg morgóhalakat, amelyek felfújták legyező formájú uszonyukat és szivárványos torkukat, hogy a betolakodókat elriasszák. De Philt nemigen érdekelték a habok és szirtek e kis vadjai. Szeme nem bírta a pocsolyákban tükröződő napfényt, s úgy csúszkált a sikamlós tengeri fűszálakon, mint egy tapasztalatlan kezdő. Egy homárt is fogtak, s Vinca ádázul piszkálta a sziklafal repedését, amelyben egy angolna lakott.

– Látod, hogy ott van? – kiáltotta, felmutatva a vaskampón pirosuló vért.

Phil elsápadt, és behunyta szemét.

– Hagyd azt az állatot! – mondta fojtott hangon.

– Dehogysis hagyom! Meglátod, hogy kibújjik! Mi bajod?

– Semmi.

Phil igyekezett erőt venni fájdalmán. Maga sem értette, mi leli. Mit nyert hát akkor az éjjel, a parfü-

mös homályban, a gömbölyű karok között, amelyek olyan buzgón igyekeztek férfivá tenni, diadalra segíteni őt? A szenvedés jogát? Azt, hogy gyengébb szívű legyen egy ártatlan, kemény kis süldő lánynál? Hogy reszketés fogja el egy nyomorult kis állat láttán, a kibuggyanó vér előtt?

Fuldokolva kapkodta a levegőt, majd kezébe tette arcát, és sírva fakadt. Úgy zokogott, hogy le kellett ülnie. Vinca pedig ott állt előtte, véres horoggal a kezében, mint egy pribék. A lány lehajolt, nem kérdezett semmit, csak mint a zeneértő, hallgatta e zokogás újszerű, áruló hangjait. Kinyújtotta kezét, hogy megsimogassa a fiú homlokát, de feleúton visszahúzta. A csodálkozás eltűnt arcáról, s helyét szigorú kifejezés foglalta el, idétlen kis fintor: férfias megvetés a síró fiú gyanús gyengeségével szemben. Majd gyorsan felkapta fonott szatyrát, melyben még élő halak csapkodtak, vaskampóját övére akasztotta, mint egy kardot, s szilárd lépésekkel, vissza se nézve, megindult a ház felé.

Csak közvetlenül vacsora előtt találkoztak ismét. Vinca rákászöltözékét azzal a rózsaszín szegélyes, kék kartonruhával cserélte fel, amelynek színe a szemé kékjével egyezett. Phil azt is észrevette, hogy fehér harisnyát és antilopcipőt húzott, s ez a vasárnapi kiöltözés nyugtalanságot ébresztett benne.

– Vendég lesz vacsorára? – kérdezte az árnyak egyikét.

– Számold meg a terítékeket – felelt az árny vállat vonva.

Augusztus végére járt, s már lámpafénynél vacsoráztak; a nyitott ajtón zölden tekintett be az alkonyi égbolt, rajta egy hosszú, rózsaszínű felhőcsík. A tenger elhagyottan pihent, kékje feketébe játszott, mint a fecske tolla; ha egy pillanatig csend volt az asztal körül, behallatszott az egyenletes, halk hullámverés. Philippe az árnyak közt Vinca pillantását kereste, hogy kipróbálja a láthatatlan szál erejét, mely annyi éven át összefűzte őket, s megőrizte tisztán és lelkesen a mélabútól, mely az étkezések végén, estefelé s az évad utóján nyomasztja az embert. De Vinca a tányérjára sütötte szemét, s a függőlámpa fénye domború szemhéját, kerek piros arcát, kecses állát simogatta. Phil elárvultnak érezte magát; szeme az oroszlán formájú szirtfokon túl, mely három reszkető csillaggal a csúcsán, mélyen beugrott a tengerbe, az éjszakában fehérlő utat kereste, a *Ker-Anna* útját. Még egy-két óra, valamivel több hamukék az alkonypiros égen, néhány szokásos mondat: „Ejnye, már tíz óra van! Gyerekek, nem gondoljátok, hogy le kellene feküdni?”... „Pedig semmi különöset nem csináltam, Audebert-né, és mégis olyan fáradt vagyok, mintha egész nap meg sem álltam volna.”... Még néhány tányércsörrenés, dominókockák koppanása a leszedett asztalon, Lisette egy kis nyűgös tiltakozása – a kislány már jószerivel aludt, mégsem akart ágyba menni... Még egy utolsó kísérlet, hogy visszahódítsa a rejtélyesen megbántott Vinca tekintetét, belső mosolygását, bizalmát, aztán üt az óra, ikerpárja a tegnapinak, amely őt, Philippe-et a házból kiosonni látta... Szinte vágytalanul gondolt most rá, különö-

sebb cél nélkül, csak mintha Vinca rosszkedve kényszerítené, hogy másutt, egy más puha vállon keresen menedéket, jótékony meleget – olyan nagy szűksége volt most erre a gyönyörből lábadozó s egy kamaszlány haragjától szenvedő ifjúnak...

A szertartások sorjában lezajlottak, a szobalány elvitte a nyöszörgő Lisette-et, és Ferret-né letette a fényezett asztalra a dupla hatost.

– Kijössz, Vinca? Kibírhatatlanok ezek a lámpák körül rajzó lepkék!

A lány szótlanul követte. A tengerparton még világos volt, az alkony búcsúfénye még ott derengett az égboltozaton.

– Akarod, hogy megkeressem a kendődet?

– Nem, köszönöm.

Egymás mellett mentek. A parti rét felől kakukkfűillatú, könnyű kék pára szállt fel s fürdette arcukat. Philippe nem karolt Vincába; elrémült a lány tartózkodásán.

„Istenem, mi történt köztünk? Elvesztünk egymás számára? Ő nem tudja, mi történt *odalenn*, tehát csak el kell felejtennem, és újra boldogok leszünk, mint régen, olyan egyek és olyan boldogtalanok?”

Kívánta, hogy úgy legyen, de nem tudott hinni benne, mert Vinca hidegen és szenvtelenül lépegetett mellette, mintha már nem szeretné, s észre sem venné, hogyan kínlódik a pajtása. Phil testében érezte az óra közeledését, s lázasan borzongott, mint egyszer régen, amikor megcsípte egy viperahal, s másnap a hullámok érintése újra felébresztette karjában az égető kint...

Megállt, és megtörölte homlokát.

– Megfulladok. Nem jól vagyok, Vinca.

– Ó, nem, nem jól – visszahangozta Vinca hangja.

Phil azt hitte, szent a béke, szóval és mozdulatokkal igyekezett kifejezni háláját.

– Ó, te édes! Olyan jó vagy!

– Nem – vágott szavába a hang –, nem vagyok jó.

A gyerekes tiltakozás nem hűtötte le teljesen a reményét. Phil megragadta pajtása fedetlen karját.

– Tudom, haragszol rám, hogy délután úgy sírtam, mint egy lány...

– Nem, nem mint egy lány...

Phil elpirult a sötétben, és magyarázkodni próbált:

– Tudod, az az angolna, amit úgy kínoztál az odvában... A vére a horgon... egyszerre felfordult a gyomrom...

– Úgy... felfordult... a gyomrod...

A lány hangja olyan értően csengett, hogy Philippe-nek rémületében a lélegzete is elállt. „Mindent tud.” Elkészült rá, hogy a lány most mindjárt könnyekre fakad, és súlyos szemrehányásokkal illeti. De Vinca hallgatott, és Phil, mint aki a vihar elvonulására vár, csak hosszú idő múltán kockáztatott meg egy félénk kis kérdést:

– És ez a gyengeség elég hozzá, hogy úgy tegyél, mintha már nem is szeretnél?

Vinca feléje fordította ködfényes arcát, melyet kétoldalt sövényként határolt a kemény szálú haj.

– Ó, Phil! Azért szeretlek! Sajnos ez mit sem változtat a dolgon!

Phil szíve a torkában dobogott.

– Igen? Tehát megbocsátod nekem, hogy olyan nevetséges voltam, hogy olyan „kislányosan” viselkedtem?

Vinca csak egy pillanatig habozott.

– Hát persze hogy megbocsátok, Phil. De ez sem változtat semmit.

– Min?

– A kettőnk dolgán...

Szelíden beszélt, és olyan titokzatosan, hogy Phil nem mert többet kérdezni: de örülni sem bírt. Úgy látszik, Vinca belelátott a lelkébe, mert gyengéden hozzátette:

– Emlékezz csak vissza, alig három hete milyen jeleneteket csináltunk egymásnak türelmetlenségünkben, hogy még négy-öt évig kell várnunk, amíg megesküdhetünk? Szegény Phil, azt hiszem, ma örömmel lennél ismét gyerek...

Phil azt várta, hogy folytassa, hogy megmagyarázza ezt a kis „ma” szócskát, amely alattomosan lebegett előtte az augusztusi éj tiszta, kék levegőjében. De Vinca már megtanulta a hallgatást. Phil tovább kérdezte:

– Szóval már nem haragszol rám? Holnap megint... megint a régiék leszünk, megint Vinca és Phil, mint eddig? Örökre?

– Örökre, ha úgy akarod, Phil. Gyere, menjünk vissza. Hűvös van.

A „mint eddiget” nem mondta utána. De Phil beérte ezzel a fél ígérettel s azzal, hogy egy pillanatra megszoríthatta a hideg kis kezét. Mert akkor már a

nap utolsó emberi neszei – a kerek kút láncának csikorgása, a kávának ütődő üres vödör, egy nyitott ablak mögött a behúzott függöny karikáinak zörgése – harangütésként hangzottak fülébe, azt az órát kongatták, amelyben tegnap éjjel olyan izgatottan várta, hogy kiosonhasson a ház kapuján... Ó, ismeretlen szoba tompa vörös fénye!... Ó, sötét boldogság, fokozatos halálba szédülés, lassú életre ocsúdás!...

Mintha egész nap csak Vinca bocsánatát várta volna, ezt az olyan őszinte hangon és tartózkodó mozdulattal adott, kétes bocsánatot, hirtelen férfisszel kezdte értékelni a parancsoló, szép démon kegyét.

– Elhatározták már, mikor térnek vissza Párizsba?
– kérdezte Dallerayné.

– Minden évben szeptember huszonötödikén kell otthon lennünk – felelte Philippe. – Olykor huszonharmadikán, huszonnegyedikén vagy huszonhatodikén megyünk haza, aszerint hogy a vasárnap hányadikára esik. De ez legfeljebb két nap eltérést jelent.

– Értem... Tehát két hét múlva elutazik. Mához két hétre, ilyenkor...

Philippe elfordította tekintetét a sima tengerről, amely a homokos part mentén fehéren csillogott, távolabb pedig alacsonyán úszó felhők alatt, olyan színben, mint a tonhalak háta – és csodálkozva nézett az asszonyra. Dallerayné bő fehér lepelbe burkolózott, aminőt Tahiti asszonyai viselnek, s komolyan eregette a cigarettafüstöt; haja szépen fésült, arcán a bőre színével egyező púder; senki sem gyanította volna,

hogy ez a közelében ülő, hasonlóan szép, barna fiatal-ember több, mint a testvéröccse.

– Tehát mához két hétre ilyenkor... hol is lesz?

– A Bois-ban, a tavon. Vagy a boulogne-i erdőben teniszezek a... a barátaimmal...

Elpirult, mert csaknem kicsúszott a száján Vinca neve. Az asszony mosolygott, azzal a férfias mosolyával, amely olykor csinos fiatalemberhez tette hasonlóvá. Philippe ismét a tenger felé fordult, hogy legalább arcát elrejtse; homlokán egy kis haragos isten rosszkedve borongott. Majd egy nyugodt, bársonyos kéz érintette az övét. Ekkor, el sem fordítva a tekintét a színtelen tengerről, szétnyíló ajkáról boldog, önfeledt kifejezés suhant fel a szemébe, melynek fekete-fehér sugara elködösült a pillák alatt.

– Nem kell búsulni – mondta gyengéden az asszony.

– Nem búsulok – tiltakozott élénken Philippe. – Maga nem értheti meg...

Az asszony lehajtotta fénylő hajkoronás fejét.

– Igaz. Nem érthetem meg. Nem tudhatok mindent...

– Ó...

Philippe jámbor gyanakvással nézte az asszonyt, aki egy gyűlöletes titoktól szabadította meg. Vajon a piciny, rózsás fülben ott visszhangzik-e még a halk, fojtott kiáltás, amely úgy hangzott, mint egy elmet-szett torok utolsó sikkantása? Ezek a láthatatlan izmú gömbölyű karok vitték át könnyű, áléit testét egy másik világba, ez a szófukar száj hajolt ajkához, hogy egy mindenható szót közöljön, s dúdolt egy nagyon

halk dallamot, amely elhaló visszhangként olyan mélységiből fakadt, ahol az élet csupa szörnyű meg-rázkódtatás... Ez az asszony mindent tudott...

– Nem tudhatok mindent – ismételte az asszony; mintha Philippe hallgatására felelne.

– De maga nem szereti, ha kérdezősködöm. Pedig olykor kissé tapintatlan vagyok...

„Igen, mint a villámcsapás – gondolta Philippe. – A cikázó villám sok mindent megvilágít, ami a legragyóbb napsütésben is rejtve marad.”

– Csak azt szeretném tudni, örül-e, hogy itt hagyhat?

Philippe lesütötte szemét, és mezítelen lábát vizsgálta. Hímzett, bő selyemköntöse megszépítette, és keleti királyfivá álcázta.

– És maga? – kérdezte félénken.

Az asszony cigarettájának hamuja a földre szóródott.

– Nem rólam van szó. Philippe Audebert-ről beszéljünk, ne Camille Dallerayról.

Philippe meglepetten pillantott fel rá: ez a nem nélküli keresztnév ismét meghökkentette... „Camille... Igen, Camille-nak hívják. Nyugodtan meglehetne a neve nélkül. Nekem úgyis csak Dallerayné vagy a fehér ruhás asszony vagy Ő...”

Az asszony lassan szippantgatott, és a tengert bámulta. Fiatal? Persze hogy az, harminc-harminckét éves lehet. Kiismerhetetlen, mint általában a nyugodt természetű emberek, akiknek érzelmi megnyilatkozása sohasem terjed túl az enyhe gúny, a mosoly vagy a komolyság határain. Míg tekintete a messze-

ségbe révedt, melynek mélyén viharfelhők gyülekeztek, ismét megkereste Phil kezét, és megszorította, önzőn, csupán a maga gyönyörűségére. E könnyű kis kéz hatalmában Philippe vallomásra kényszerült; úgy buggyantak ki száján a szavak, mint a kisajtott gyümölcs leve:

– Igen, szomorkodni fogok. De remélem, nem leszek boldogtalan.

– Úgy? És miért reméli?

Philippe meghatóan félszeg kis mosollyal nézett rá; titokban éppen ilyennek szerette őt az asszony.

– Mert remélem, hogy maga kitalál valamit – felelte. – Ugye, kitalál?

Az asszony vállat vont; perzsa szemöldöke magasba futott. Egy kis megerőltetésbe került, hogy hangja a szokott derűs megvetéssel csengjen.

– Valamit – ismételte. – Tehát, ha jól értem, azt kívánja, hogy meghívjam a házamba, mint itt, ha még kedvem tartja, s magának ne legyen más gondja, mint eljönni, amikor iskolai és... családi kötelezettségei megengedik...

Philippe-et láthatóan meglepte ez a hang, de azért állta az asszony tekintetét.

– Igen – felelte. – Mit tehetnék egyebet? Talán haragszik érte? Nem vagyok dologtalan csavargó. Én még csak tizenhat és fél éves vagyok...

Az asszony arcát lassan elöntötte a pír.

– Nem, semmiért sem haragszom. De nem gondolja, hogy egy asszony... nem én, természetesen, hanem egy másik nő, megsértődhetnék, ha megtudná, hogy csak egy pásztorórát kíván tőle, ennyit, és sem-

mi mást?...

Philippe úgy hallgatta, mint egy kis iskolás fiú; tágra nyílt szeme figyelmesen csüngött ezen az akaratos szájon, a féltékeny szemén, amely pedig semmit sem követelt.

– Nem – mondta bizonytalanul. – Nem hiszem, hogy ez magát sérthetné. „Csak ennyit?”... Igen, csak ennyit.

Szava elakadt; arcát ismét az előbbi boldog döbbenet sápasztotta, és Camille Dalleray nyugodt bátorsággal megingott, amint a művének járó tiszteletet mérlegelte. Philippe mintegy elkáprázva lehajtotta fejét; ez az alázatos mozdulat egy pillanatra megrészesgítette a hódítót.

– Szeret? – suttogta.

Philippe megremegett, és ijedten nézett rá.

– Miért... miért kérdezi?

Az asszony visszanyerte hidegvérét, kétkedő mosolyát.

– Játékból, Philippe...

De Philippe továbbra is kérdő tekintettel nézte, és pillantása elítélte a vakmerő szót.

„Egy kész férfi igent mondott volna – gondolta az asszony. – De ez a gyerek, ha tovább faggatom, elsírja magát, és szemembe kiáltja, könnyes csókok között, hogy nem szeret. Kikényszerítsem a választ? Akkor el kell küldenem, vagy pedig remegve hallgathatom, hogy pontosan mit is jelentek neki?”

Szíve táján egy kis fájdalmas tiltakozás ágaskodott. Közönyösen felállt, s a nyitott ablakhoz lépett, mintha megfeledkezett volna a fiú jelenlétéről. Oda-

lent a sziklák között a tengervízzel átítatott kis kék kagylók már négy óra óta szárazon heverték; sós szaguk az elvirágzó fagyalbokrok főtt bodza illatával elegyedve áradt be a szobába.

Dallerayné, míg látszólag szórakozottan könyökölt az ablakpárkányra, ott érezte maga mögött a fekvő fiatalember jelenlétét, s nem bírt szabadulni a nyomasztó vágy súlyától.

„Rám vár. A gyönyörre, amit tőlem remél. Amit én kaptam, bármelyik útjába kerülő asszony megkaphatta volna. Ez a kis félénk nyárspolgár tüstént begombolkozik, mihelyt a családjáról érdeklődöm, csak vonakodva beszél az iskolájáról. Vinca nevével megéppenséggel elefántcsonttoronyba zárkózik... Csak a legkönnyebbet tanulta meg tőlem... A legkönnyebbet... Úgy hozza ide, veti le nálam és ölti fel újra, a ruhájával együtt, ezt... ezt a...”

Rádöbrent, hogy a „szerelem” szó előtt torpant meg, és elhúzódott az ablaktól. Philippe sóváran várta... Az asszony átfogta a fiú vállát, kissé erőszakosan fedetlen karjára hajtotta a barna fejet, s gyorsan megindult vele a sötét, szűk birodalom felé, ahol női büszkesége bús vallomásnak vehette a panaszos sóhajt, ahol a magafajta kéregetők a bőkezűség csalóka ábrándjában ringatóznak.

Éjszaka esett; a többórás, könnyű eső megöntözte a zsályákat, kifényesítette a fagyalbokrokat és a magnóliák mozdulatlan leveleit, s gyengéden kigyöngyözte a könnyű pókhálósövetet, amelybe a fenyőfa törzsén tanyázó búcsúslepkék hernyói burkolták fész-

küket. A szél nyugton hagyta a tengert, de besüvített az ajtóhasadékokon, kísértő, halk hangja a tavalyi őszi emlékeit idézte fel, érett almáról és sült gesztenyéről duruzsolt... Ösztönzésére Philippe reggel ismét felhúzta sötétkék pulóverét a vászonzeke alá. Utolsónak reggelizett – amióta gyermekien nyugodt álmát elvesztette, és éjjelente később aludt el, ez gyakori eset volt és Vinca keresésére indult. Úgy futott, mint aki egy fal árnyékából kilépve, napsütötte helyre kívánczik. De nem találta sem a hallban, amelyben a nedves idő jóvoltából ismét frissen áradt szét a lakkozott fa és a kendervászon illata, sem a teraszon. Odakint leheletkönnyű pára szitált, rátapadt a bőrre, de nem nedvesítette meg. Egy elsárgult nyárfalevél lassan szállingózott a levegőben, egy pillanatig magakellette libegett a fiú előtt, majd megpördült, s hirtelen elnehezülve földre hullt. Phil hegyezte a fülét. A konyhából télies szénlapátolás hallatszott, egyik szobában Lisette élesen feleselt, majd pityergett egy sort.

– Lisette, hol a nővéred? – kiáltott be hozzá Phil.

– Nem tudom – szipogta egy könnyes kis hang.

Egy heves szélroham lesodort a tetőről egy cserepet, s hangos csattanással Phil lába elé dobta; Phil olyan döbbsen meredt rá, mintha a sors tükröt tört volna össze előtte, ami háromévi balszerencsét jelent... Kisfiúnak érezte magát, és nagyon messze volt a boldogságtól. Mégsem kívánta annak közelségét, aki pedig odalent, a fenyők árnyékolta házban, az oroszlán formájú szirtfokon túl örült volna, ha ilyennek látja, ha csüggedt hangulatában az ő törhetetlen aszsonyiságához menekül... Körüljárta a házat, de sehol

sem látta pajtása szőke fejét, nyoma sem volt a bogáncskék ruhának, sem a likacsos pamutvászonnak, melynek fehérsége friss gombára emlékeztetett. A kecses, kemény térdű, nyurga láb nem futott elébe, az a kék szem, az a százszor-kék, amelyben egy kis ámbra-szín is csillogott, nem virított sehol, hogy az övét fel-derítse...

– Vinca! Hol vagy? Vinca!...

– Itt vagyok – felelte egy nyugodt hang csaknem mellette.

– A fészkerben?

– Ott.

Az ablaktalan helyiségbe csak a nyitott ajtón át hatolt be egy kis hideg fény. Vinca a földön kuporgott, s egy ócska lepedőre szórt ruhanemű között turkált.

– Mit csinálsz?

– Látod. Rendezgetek, válogatok. Nemsokára elutazunk, hát ezt is el kell intézni. Rám bízta a mama...

Abbahagyta a munkát, s felhúzott térdére kulcsolva kezét, pajtása felé fordult. Megadó arc kifejezése láttán Philt elfutotta a méreg.

– Akkor sem olyan sürgős. Miért éppen neked kell csinálni?

– Hát ki csinálná más? Ha a mama idejönne, mindjárt kiújulna a reumája...

– De a szobalány csak igazán ráérhetne...

Vinca vállat vont, és tovább rakosgatott. Közben halkán beszélt magában, mint az igazi munkásnők, akik olykor úgy zümmögnek, mint a szorgoskodó méh.

– Igen... Lisette fürdőtrikói... a zöld... a kék... a csíkos... ezeket már csak kidobni lehet... Itt van az én rózsaszín szegélyes ruhám... egy mosást még talán kibír... Egy, két, három pár vászoncipő... az enyémekek... ez itt Philé... Philippe két régi panamainge... az ujjuk szakadt, de az elejük még jó...

Világosság felé tartotta a szellős anyagot, két lyukat fedezett fel rajta, és elhúzta a száját. Philippe el-lenségesen nézte. Nem méltányolta a munkáját, inkább szenvedett miatta. Minden bántotta: a reggeli óra, a cseréptetős fészker szürke homálya, az egyszerű foglalatосkodás. Odalenn a *Ker-Annában*, a titkos pásztorórákon eszébe sem jutott összehasonlítást tenni, itt azonban most valami ilyesféle kezdődött, bár még nem érintette Vincát, gyermekkorá bálványát, akit az első szerelmi kaland drámai, szükséges mámoráért tisztelettel telve elhagyott.

Az összehasonlítás itt ötlött fel lelkében, a foltozott lepedőre szórt kacatok, a vakolatlan téglafalak között, ez előtt a fakólila köpenyes kis süldő lány előtt. Vinca a földön térdeltében kissé megpihent, hogy hátravesse szépen nyírt haját, melyet a mindennapos fürdés és a sós levegő nedvesen és puhán tartott. Két hét óta megcsappant a jókedve, szelídebb volt, és makacsul nyugodt, s ez aggasztotta Philt. Csakugyan meg akart halni vele inkább, mint hogy a távoli időre várjon, amikor szabadon szerethetik egymást – ez a Jeanne d'Arc-frizurás kis gazdasszony? Philippe szemöldökét ráncolva mérlegelte a változást, de miközben Vincát nézte, voltaképpen alig gondolt rá. Most már, hogy a veszély elmúlt, s nem kellett el-

vesztésétől rettegnie, nem volt olyan sürgős, hogy visszanyerje. De összehasonlításra adott okot. Új érzés világa, mellyel nemrégén egy szép kalóznő ajándékozta meg, szenvedésre fogékony, türelmetlen kedélye mindenre felgyűlt, s kifejlődött benne az a jó szándékú igazságtalanság – a felülemelkedés kezdeti foka –, amely a középszerűnek bűnül rója fel középszerűségét és életfelfogását. Phil nem csupán azokat az érzéseket ismerte meg, melyeket, felületesen testieknek mondunk, de a kényszerítő vágyat is, hogy anyagi valóságában is felékesítse az oltárt, amelyen tökéletlen kis bálványa remegett. Ráéhezett mindarra, ami a szem, a fül és a kéz kielégülését szolgálja; kívánta a bársonyt, a hang csiszolt dallamosságát, az illatokat. Nem tett magának szemrehányást érte, mert jobbnak érezte magát e mámorító bőségben, s mert azok a keleti selymek, amelyeket a *Ker-Anna* homályában viselt, megneemesítették a lelkét.

Ügyetlenül egy határozatlan, de nemes célt követett. Nem vallotta be magának, hogy Vincát szépnek, illatosnak, mindenkinél jobban öltözöttnek kívánja látni, beérte azzal, hogy szenved tőle, ha ilyen megálázottnak, együgyűen csúnyának kell látnia. Kemény szavak röppentek ajkáról. Vinca nem felelt rájuk. Ettől még jobban felpaprikázódott, s a lány néhány szava elég volt hozzá, hogy sértegetésekre fakadjon, azután pedig megbánja hevesességét. Időbe telt, amíg nagy nehezen végre lecsillapult, s jóleső, kisfiús töredelemmel bocsánatot tudott kérni pajtásától. Vinca eközben türelmesen kötözgette párba a szandálokat, kiforgatta a viseltes szvetterek zsebeit,

kiszórta belőlük a száraz csikócákat és rózsaszínű csigahéjakat.

– Különben is te vagy az oka – fejezte be szavait Phil. – Semmit sem válaszolsz. Akkor aztán megmérgesedek... sértegetlek... Miért tűröd, hogy bántsalak?

Vinca értő asszonyi pillantást vetett a fiúra, mint akit egy nagy szerelem számvetése engedékeny belátásra érlelt, s csendesen válaszolt:

– Amíg gyötörsz, legalább itt vagy mellettem.

„Ezen az őszön befejezzük – gondolta Philippe, és szomorúan nézte a tengert. – Vinca és én, elég erős ketős lény vagyunk, hogy kétszeresen boldogok legyünk, és mégis, ez a Phil-és-Vinca befejezi létét itt, ezen az őszön. Hát nem borzasztó? És nem akadályozhatom meg. Én pedig itt maradok... Ma este tíz után talán még elmegyek egyszer, utoljára ebben a szünidőben, Dalleraynéhez...”

Lehajtotta fejét, fekete haja csapzottan lógott alá.

„Ha most kellene odamennem, ebben az órában, nem mennék... Miért?”

A *Ker-Anna* útja a viharfelhők közt szorongó, bágyadt nap fényében fehéren futott fel a dombra, majd néhány poros-szürke, merev borókabokor mögött eltűnt a szem elől. Philippe elfordította tekintetét, bár pillanatnyi vonakodása nem ejtette tévedésbe. „Most nem... De este...”

Háromszor uzsonnázott a *Ker-Annában*, aztán felhagyott ezekkel a nappali látogatásokkal, mert félt, hogy Vinca gyanút fog, és szülei nyugtalanzkodni kezdenek. Határtalan fiatalságában különben is hamar-

san beleunt az alibikeresésbe. De meg az erős gyantaillattól is tartott, mely az egész házat áthatotta, s az asszony testét is, ruhában vagy ruhátlanul – az asszonyét, akit – hol egy kis szabados fiú kevélységével, hol a szeretett feleségét akaratlanul megcsaló férj mélabús önvádjával – nagyon halkán a kedvesének és olykor „mesterének” nevezett...

„Akár kiderül, akár nem, be kell fejeznünk. Miért?”

Könyvei közül, melyeket részben nyíltan, a homokba könyökölve olvasott, részben – inkább szeméremből, mint a rajtakapástól tartva – szobája magányában, egy sem tanította arra, hogy egy ilyen mindennapi kis ballépés bárkit a vesztébe sodorhat. A regények száz oldalakon foglalkoznak a testi szerelem előzményeivel, maga az esemény tizenöt sorba befér, s Philippe hasztalanul kutatott agyában olyan mű után, amelyből azt olvashatta volna ki, hogy a fiatalember nem egyetlen bukással szakad el ártatlan gyermekkorától, hanem még hosszú napokig tántorog, mintha mélyről jövő, apró földlökések remegtetnék.

Philippe felkelt, s megindult a parti rét hosszában. A napéjegylenlőségi nagy dagályok erősen kezdték a rét szélét. Egy virágzó sünzánótbokor mélyen kihajolt a homokos part fölé; már csak néhány szál gyökér tartotta és táplálta. „Amikor kicsi voltam, ez a bokor még egyenesen állt – gondolta Philippe. – A tenger mosta ki a földjét, amíg növekedtem, legalább egyméternyit elhordott... Bár Vinca azt állítja, hogy a bokor vándorolt előbbre...”

A sünzánótbokor közelében volt az a bogánccsal

bélelt, kis kerek gödör, amelyet Philippe a bogáncsvirágok kék színéért „Vinca szeme tükrének” nevezett. Itt szedte egy délelőtt s kötötte csokorba a szúrós szárlakat, hogy hódolata jeléül átdobja a *Ker-Anna* falán... Ma úgy meredeztek a gödör szélén az elszáradt virágok, mintha megperzselődtek volna... Philippe megállt egy pillanatra. Túlságosan fiatal volt még hozzá, hogy mosolyogjon a titokzatos értelmén, melyet a szerelem egy-egy elszáradt virágnak, sebzett madárkának, eltörött gyűrűnek tulajdonít, de lerázta bánatát, kiegyenesedett, és szokott büszke mozdulatával hátravetve haját homlokából, olyan szemrehányásokkal illette magát, amelyek a legerkölcsevelőbb ifjúsági regénynek is becsületére válnának.

„Eh, elég a gyengeségből! Most már teljes joggal elmondhatom, hogy férfi vagyok. A jövőm pedig...”

Rajtakapta magát a gondolaton, s restelkedve elpirult. A jövő? Egy hónappal ezelőtt még sokat álmodozott róla. Egy hónapja még határozott körvonalú, gyermekes részletek bontakoztak ki a ködös messzeségből; a jövő és előljáróban a vizsgák, a megismételt érettségi; hálátlan feladatok, melyeket csaknem zokszó nélkül vállalt, mert hát „szükséges, ugye” – a jövő és Vinca, egyik a másikával gazdag, a Vinca nevében elátkozott vagy áldott jövő...

„A vakáció kezdetén még türelmetlenül vártam – gondolta. – De most...” Szomorúan mosolygott, és boldogtalan férfitpillantással nézett maga elé. Ajka felett napról napra feketült az árnyék – a serkenő selyemlágypihe, mely úgy viszonylik a későbbi bajuszhoz, mint az erdei pázsit a mezők szúrós fűvéhez, kissé

megduzzasztotta ajkát, s kivörösítette, mint egy pi-tyergő kisgyerekét. Erre a szájra tért vissza újra meg újra csaknem bosszúszomjasan, kifürkészhetetlenül, Camille Dalleray tekintete.

„A jövőm, no hát a jövőm... Nagyon egyszerű... Ha nem iratkozom be a jogra, akkor ez a jövő: a papa üzlete, hűtőberendezések szállodák és kastélyok számára, reflektorok, autóalkatrészek, vasáru meg miegymás. Az érettségi és nyomban utána az üzlet, az üzletfelek, a könyvvitel... A papa nem keres annyit, hogy autót vehessen... Ó! Aztán itt van még a katonai szolgálat!... Mit akarok hát?... Pedig hogy mondogatjuk: az érettségi után...”

Lendülete egyszerre megtört; határtalan unottság fogta el, mélységes közöny minden iránt, amit ez a cseppet sem titokzatos jövő ígért. „Ha Párizs környékén katonáskodol, én...” – csendült fel emlékezetében Vinca szerelmes kis hangja; húszféle tervet is elsorolt – ezen a nyáron született valamennyi, most mégis elvetetten heverték, laposan, színtelenül, mint festetlen papírfigurák. A színes reményövezet mindössze aznap estig terjedt: vacsora, utána sakkozás Vincával vagy Lisette-tel – inkább vele, a kislány kihívó nyolc éve, éles szeme, számító kotnyelessége megszabadította érzelmi terhétől –, aztán végre üt az óra, mehet a gyönyör után...” Ámbár még nem biztos, hogy elmegyek – gondolta. – Nem ám. Nem vagyok a bolondja, nem számolom a percekét, és nem forgok a *Ker-Anna* felé, mint egy napraforgó. Nem adtam föl a jogot, hogy önmagam lehessenek, hogy továbbra is élvezem mindazt, amit *azelőtt* szerettem...”

Nem vette észre, hogy amikor ezt a szót használta, mereven beékelte létének két szakasza közé. Még nem tudta, meddig lesz így: hogy életének minden eseménye a csodálatos, köznapi jelzésbe ütközik: „Ó, igen! Ez még *azelőtt* volt!... Emlékszem, kevéssel *azután* történt...”

Lenéző irigységgel gondolt iskolatársaira, akik remegve várakoznak egy ocsmány küszöbön, majd kijövet fütyörészve lépnek át rajta, undortól sápadtan, hazugul hivalkodón, aztán nem gondolnak rá többet, de vissza-visszatérnek, anélkül hogy tanulmányait, szórakozásukat, a lopva cigarettázást, a politikai vagy sportvitákat megszakítanák. „Én pedig... Az Ő hibája volna, az Övé, hogy semmit sem kívánok, még Őt sem?...”

A tenger felől egy kis ködgomoly vetődött partra. Vékonyka, kóbor foszlány volt csak a nyílt víz felett, egy sziklaszirtet is alig takarhatott el. Egy szélroham felkapta, megforgatta, s szédítő sebesen, tejszerű kupacban kicsapta az öböl partjára. Philippe egy pillanat alatt elmerült benne; eltűnt szeme elől a tenger, a part és a ház; a sűrű pára köhögésre ingerelte. Megszokta a tengeri klíma furcsaságait, nyugodtan várta tehát, amíg egy újabb szélroham szétszórja a ködöt, addig alkalmazkodott a homályhoz, ehhez a képletes vaksághoz, melynek mélyén tiszta holdként sugárzott egy sima hajú, nyugodt női arc s két pihenő kéz, szinte mozdulatlanul... „Ő mozdulatlan, de nekem, nekem adja vissza az idő röptét, a sietséget, a türelmetlenségemet, kíváncsiságomat... Ez így nem igazság... nem igazság... ezért haragszom rá...”

Hálátlan, lázadó gondolatok ágaskodtak lelkében. Egy tizenhat és fél éves fiú nem tudja még, hogy azoknak útjába, akiket a szerelem túlzott élni akarásra, türelmetlen halálvággyra nevelne, egy kifürkészhetetlen parancs szép misszionáriusnőket vezérel, kiknek súlyos teste megakasztja az időt, elringatja, kielégíti a lelket, s rábírja a testet, hogy árnyékukban érlelődjenek.

A ködgomoly hirtelen felszállt a rétről, magasba libbent, mint egy felkapott lepedő, tűnő vízrojtokat hagyva a fűszálakon, gyöngyharmatot a bolyhos leveleken, nedves csillogást a sima leveleken.

A szeptemberi nap megifjult arany sugaraiban derűs kéken csillogott a tenger; partközelen, az előntött homoktól zöldbe játszottak a habok. Philippe a köd elvonulta után fellélegzett, mint aki egy fülledt folyosóról végre ismét verőfényes, szabad levegőre jut. A szárazföld felé fordult, hogy tekintetével megkeresse a sziklák között a sünzánótbokor virágjainak csörgedező aranyát, s összerendezte: háta mögött, mint egy szellem, melyet a köd hozott és ottfelgett, egy kisfiú állt szótlanul.

– Mit akarsz, kisfiú? Nem a cancale-i halaskofa kifutója vagy, akinél vásárolni szoktunk?

– De igen – felelte a gyerek.

– Kit keresel? Talán nincsenek a konyhában?

A fiú lerázta rozsdavörös hajáról a port.

– A hölgy küldött...

– Miféle hölgy?

– Aszondta: „Mondd meg Phil úrnak, hogy elutaztam...”

– Ki az a hölgy?

– Nem tudom. Aszondta: „Mondd meg Phil úrnak, hogy még ma el kell utaznom.”

– Hol mondta ezt neked? Az úton?

– Igen... az autójából...

– Az autójából...

Philippe egy pillanatra lehunyta szemét; kezével végigsimított homlokán, és érzélgősen fütyörészett: „Fü... fü... fü... az autójából... Persze. Fü... fü...” Majd szemét felnyitva, tekintete a kis küldöncöt kereste, de már nem találta ott. Hirtelenében azt hitte, csak álom volt az egész, zavaros, durván megszakadó, röpké álom, aminőket az ebéd utáni alvás szül. De egy sziklaösvényen megpillantotta a távolodó kis vészírnök boglyas haját s egy kék kockás darabkát a nadrágjából.

Ostoba, öntelt képet vágott, mintha még láthatná őt az a cancale-i kisfiú.

„Hát elment... Hm... nem sokat változtat a dolgon. Egy nappal előbb vagy utóbb... ha már egyszer el kellett mennie!”

De különös, csaknem fizikai fájdalmat érzett a szíve táján. Hagyta, hadd nőjön, fejét lehajtva, értő arccal, mintha egy titokzatos tanácsra hallgatna.

„Talán kerékpáron még... De hátha nincs egyedül? Elfelejtettem megkérdezni a gyerektől, hogy maga volt-e...”

A parti úton, valahol messze, gépkocsi túlkölt. Elnyújtott, mély hangja hallatára a fájdalom egy pillanatra elcsitult, majd ismét olyan görcsösen szorongatta, mintha ököllel vágtak volna a gyomrába.

„Legalább megszabadultam a tépelődéstől, hogy elmenjek-e hozzá ma este...”

Hirtelen maga előtt látta a holdfényben szendergő, bezárt házat, a szürke zsalukat, a fekete rácsot, a fogoly muskátlikát. Megborzongott. Lefeküdt egy mélyebb helyen, ahol a fű száraz maradt, s összehengeredett, mint a fiatal vadászkutyák, ha rájuk jön a „kór”; két lába egyenletes mozdulattal kaparta a homokos füvet. Lehunyta szemét, mert a gomolygó felhők futása, duzzadt fehérségük könnyű émelygést okozott. Ütemesen kaparászta a földet, és taktusra dudorászott hozzá. Így ringatja a vajúdo asszony magzatát, s nyög hozzá egyre hangosabban, amíg a nagy sikoly... el nem érkezik...

Philippe felnyitott a szemét, s csodálkozva eszmélkedett.

„De hát mi bajom? Hiszen tudtam, hogy előbb fog elutazni, felírtam a párizsi címét és a telefonszámát... Aztán meg mit bánom, hogy elment? Szeretöm, nem a szerelmesem... kibírom nélküle...”

Felült, s lehántotta a fűszálakról a füzérben kapaszkodó mászócsigákat, a tehenek e kedvelt csemegéjét. Nevetésre, durvaságra hangolta magát.

„Hát itt hagyott a nő. Helyes... Talán nem is egyedül utazik... Nem kötötte orromra az ügyeit, ugye... No hát... Egyedül vagy nem egyedül, utazik... Mit vesztek vele? Egy éjszakát, amit nem is biztos, hogy kívántam. Csak Vincára gondoltam... Egy kellemes éjszakától estem el, ennyi az egész...”

De lelke mélyén mintha valami átlengő fuvallat letörölte volna a katonásan nyers szavakat, a hazug

önáltatást, a belső vigyort, tisztára sepert, lehiggadt agyában csak a világos felismerés maradt, hogy mit jelent valójában Camille Dalleray elutazása.

„Ó, hát elment! Váratlanul elutazott az asszony, aki... aki... hogy is mondjam, mit adott nekem? Nincs rá kifejezés. Megajándékozott. Amióta kinőttem a Jézuska-váró korból, csak ő ajándékozott meg. Más senki. Csak ő vehette vissza... Hát visszavette...”

Barna arcát sötét pír lepte el, szemét csípős nedvesség fátyolozta. Feltépte ruháját a mellén, hogy csupasz bőre kivillant, tíz ujjával beletúrt a hajába, úgy viselkedett, mint egy dühös bolond verekedés után; lihegve, gyerekes hangon rikácsolta: „Éppen hogy ma éjjel kívántam, igenis ma!”

Arca, tekintete, kezére támasztott felsőtteste a *Ker-Anna* felé fordult, de már nem láthatta a házat: a déli égboltozaton gyülekező esőfelhők beburkolták az elhagyott dombtetőt; bele kellett törődnie, hogy egy mindenható kajánság még a helyet is elsüllyeszti, ahol Camille Dallerayvel szerelmeskedett.

Valaki köhögött néhány lábnyival alatta, a laza, homokos ösvényen, mely nem tűrte meg a durván összeeszkábált lépcsőt: a lapos kövek és a fatönkök, ha egy évben hússzor összerótták, hússzor is legurultak a fövenypartra... A rét szintjén lassan emelkedő, őszes fej jelent meg. Philippe a gyermekek sajátos, képmutató tehetségével egyszeriben rendbe hozta zilált külsejét, eltüntette arcáról a megcsalt férfi haragját, s nyugodtan, szótlánul várta apja odaérkezését.

– Itt vagy, fiacskám?

– Itt, papa.

– Magad vagy? Hát Vinca?

– Nem tudom, papa.

Csaknem erőlködés nélkül megőrizte arcán a mosolygó s szemfüles kis barna gyerek álarcát. Apja, amint ott állott előtte, olyan volt, mint máskor: kellemes jelenség, bár kissé elmosódott, bizonytalan körvonalú, mint mindazok a földi lények, akiket nem Vincának hívnak, vagy Philippe-nek, avagy Camille Dalleraynek. Philippe türelmesen várta, hogy apja kifújja magát.

– Nem horgásztál, papa?

– Képzeld! Sétáltam. Ellenben Lequérec egy polipot fogott... Ide nézz! Látod a botomat? Ilyen hosszúak a karjai. Csodálatos. Lisette visítana, ha látná. Mindenesetre vigyázzatok magatokra fürdéskor...

– De papa, hiszen tudod, hogy nem veszélyes!

Phil maga is érezte, hogy hangja túlságosan hangos és hazugul hetvenkedő. Apjának düllelt szürke szeme kérdően nézett az övébe. Ez a tekintet feszegette: tisztán, felhőtlenül sugárzott, mintha az a jó-tékonyan oltalmazó köd, amelybe a titkokat rejtő gyerekek szüleik elől burkolóztak, egyszeriben szerte-foszlott volna.

– Nem búsulsz az elutazás miatt, fiacskám?

– Az elutazás?... De, papa...

– Bizony. Ha rám ütöttél, évről évre jobban fogod fájlalni. A vidék, a ház... Meg Ferret-ék... Majd megtudod te is, milyen ritka az olyan jó barát, akivel évről évre súrlódás nélkül együtt nyaralhatunk... Hát csak élvezd ki a hátralevő idődet, fiacskám... Még két szép nap... Vannak nálad szerencsétlenebbek is...

Miközben beszélt, már visszahúzódott az árnyak közé, kiknek köréből az imént egy kétértelmű szóval, egy pillantással kiemelkedett. Philippe karját nyújtotta, hogy felsegítse az omladékos lejtőn; azzal a szánakozó, hűvös előzékenységgel, melyet olyan leereszkedően gyakorolnak apjukkal a fiúgyermek, ha az apa lehiggadt, érett férfi, a fiú meg egy féktelen kamasz, aki most ismerte meg a szerelmet, a test gyötrelmeit s a büszke tudatot, hogy magányosan szenvedhet az emberek között, anélkül hogy segítséget kérne...

Amikor a villa előtti lapos térségre felértek, Philippe elengedte apja karját, hogy újra lesiessen a tengerpartra, s elfoglalja helyét az emberi magányosság egy zugában, amelyet alig egy órája jelölt ki számára a sors.

– Hová sietsz, fiacskám?

– Oda... oda le...

– Olyan sürgős?... Várj csak egy kicsit! Szeretnék elmagyarázni neked egyet-mást a villával kapcsolatban. Tudod, Ferret-ékkal közösen elhatároztuk, hogy megvesszük a házat. Bizonyára nem újság ez neked, hiszen elég ideje beszéljük előttetek...

Phil hallgatott.

Nem mert hazudni, de elárulni sem akarta, milyen morajló süketség zárja el fülüket a felnőttek beszélgetései elől.

– Figyelj csak, tüstént elmagyarázom! Először is úgy tervezem – Ferret-ékkal egyetértésben –, hogy két földszintes szárnyat építünk, tetejükön terasszal az emeleti szobákhoz. Érted?

Phil szakértő képpel bólintott, s igyekezett becsületesen figyelni, de akárhogyan iparkodott is, a „kiszögellés” szónál elvesztette a kapcsolatot... Gondolatban újra lement a lejtőn oda, ahol az a vészmadár kisfiú közölte, hogy... „Kiszögellés... kiszögellés... Ott maradtam el, a kiszögellésnél...” Közben bólogatott, s tekintete, melyben fiúi igyekezet sugárzott, apja arcáról a svájci villatetőre vándorolt, majd meg Audebert úr kezére, amely egy új épülettervet rajzolt a levegőbe. „Kiszögellés...”

– Érted? Megcsináljuk, Ferret-vel közösen. Vagy meglehet, hogy már csak te a kislánnyal... Ki tudja, élünk-e, halunk-e...

„Végre hallok megint!” – kiáltott fel gondolatban Philippe megkönnyebbülten.

– Nevetsz? Nincs mit nevetned. Ti, gyerekek, nem hisztek a halálban.

– Dehogynem, papa...

„Halál... végre egy érthető, ismerős szó... Egy köznap kifejezés...”

– Úgy látszik, nagyon valószínű, hogy idővel feleségül veszed Vincát. Legalábbis anyád azt állítja. De éppúgy lehet az is, hogy nem veszed el. Mit mosolyogsz?

– Azon, amit mondasz, papa...

„Amit mondasz... meg a ti szülői egyszerűségeteken, gyanútlanságotokon, és hogy milyen zavarba ejtően tiszta a gondolkodástok, nektek, érett embereknek, akik, amint mondani szokták, kiélveztétek az életet...”

– Jegyezd meg, hogy most még nem kérek tőled

választ erre a kérdésre. Ha kijelentenéd, hogy: „El akarom venni Vincát”, annyiba venném, mintha azt mondanád: „Nem akarom elvenni.”

– Ó, igazán?

– Igen. Még nem érett meg a dolog. Nagyon helyes fiú vagy, de...

A düllelt szürke szem még egyszer kibukkant az általános zűrzavarból, hogy végigmérje Philippe-et.

– ... Várnod kell. A kislánynak nem lesz valami nagy hozománya. De hát mit számít ez? Első időben könnyen megvan az ember selyem meg bársony meg arany nélkül...

„Selyem, bársony, arany... Ó, a selyem, a bársony, az arany... Vörös... fekete... fehér... gyémántélű jégdarabka a vizespohár fenekén... A bársonyom, a fényűzésem, a szeretőm és mesterem... Ó, hogyan mondhatnék le minderről!...”

– Munka... Nehéz kezdet... Csak komolyan... Van idő a gondolkodásra... A mai időkben...

„Rosszul vagyok. Itt a gyomrom táján fáj valami. És borzadok ettől a lila sziklától, a sötétvörös, fehér, fekete alapon, amit magamban látok...”

– Családi élet... kényeztetés... Persze!... Fő a fehér kenyér... Fiacskám... No?... Nos?...

A hang, a kihagyó szavakkal együtt, lágyan szétáradó vízcsobogásba fulladt. Philippe már semmit sem érzett, csak egy kis ütést a vállán s arcában a száraz fű szúrását. Majd ismét hangok törtek át a vizek csendes, zsongító moraján, mint megannyi kis hegyes sziklaszirt, és Phil felnyitotta szemét. Feje anyja ölében pihent, a többi árny körbesorakozva, szánako-

zón hajolt fölé. Orrcimpáját levendulaillatos zsebken-
dő érintette. Felmosolygott Vincára, aki arany, rózsás-
barna és kristályos kék színekben állt közte és az ár-
nyak között...

– Szegény gyerek!...

– Ugye mondtam, hogy rossz színben van!

– Kettesben beszélgettünk, itt állt előttem, s egy-
szerre csak puff!...

– Ezek a fiúk, hogy nem tudnak vigyázni a gyom-
rukra, mindig tele a zsebük gyümölcscsel!...

– No és az első cigaretta, az semmi?

– Édes kisfiam! Csupa könny a szeme!...

– Természetesen! Ez a visszahatás!...

– Fél percig se tartott, éppen csak, amíg ideértek...
itt állt előttem, és...

Philippe könnyedén felállt; arca hideg...

– Vigyázz, ne mozogj!

– Támaszkodj rám, kisfiam!

De Phil Vinca kezét fogta meg, és kifejezéstelenül
mosolygott.

– Elmúlt... Köszönöm, mama... Már elmúlt...

– Nem akarnál kicsit lefeküdni?

– Nem! Inkább idekint maradok a levegőn...

– Nézzék csak ezt a lányt, milyen szerencsétlen
arcot vág! No, nem halt meg a te Philed! Eredj, vidd
magaddal! De lehetőleg itt maradjatok a közelben!

Az árnyak lassú gomolyagban távolodtak, mely-
ből baráti kezek, bátorító szavak váltak ki; egy anyai
pillantás is felvillant még, aztán Philippe magára ma-
radt Vincával. A lány most már nem mosolygott. Phil
egy kis szájrándítással, egy biztató bólintással meg-

próbálta jókedvre deríteni, de Vinca csak fejét rázta, és mereven nézte a fiút, napbarnított arcának fakózöld színét, fekete szemét, melybe a nap egy kis aransugarat lopott, félig nyitott száját s a sűrűn ülő, fehér gyöngyfogakat... „Milyen szép vagy!... Olyan szomorú vagyok!” – mondta a kék leányszem... De szánalom nem fénylett benne; Vinca teniszben és halászatban edzett izmos kezét úgy engedte át pajtásának, mintha egy sétabot végét nyújtotta volna oda.

– Gyere – kérte nagyon halkán a fiú. – Mindent megmagyarázok. Semmi az egész. De keressünk egy nyugodt helyet.

Vinca megindult... Titkos beszélgetésük színhe-lyéül ünnepélyesen kiválasztottak egy sziklacsopor-tozatot, melyet a nagy dagályok idején el-ellepett a víz, s lassanként gyorsan száradó, szemcsés homok-kal hordott tele. Eszükbe se jutott soha, hogy titkukat a világos kartonhuzatokra, a zengő visszhangos picspinfalakra bízhatnák, melyek éjszakánként szo-báról szobára vitték a hírt, hogy a villa valamelyik la-kója meggyújtotta a villanyt, köhintett, vagy elejtett egy kulcsot. Ez a maga módján félvad életet élő két párizsi gyerek értett hozzá, hogy kimeneküljön a ta-pintatlan emberi hajlékból; idilljeik és drámáik egy-egy nagy rét közepén, kiugró sziklapárkányon vagy a tenger habjainak biztonságában játszódtak le.

– Négy óra – mondta Philippe, órájára pillantva. – Ne hozzam ide az uzsonnádat, mielőtt belekezde-nénk?

– Nem vagyok éhes – felelte a lány. – És te, te nem akarsz uzsonnázni?

– Nem, köszönöm. Ez a kis rosszullét elvette az étvágyamat. Ide ülj, beljebb, én jobban ülök itt a szélén...

Egyszerűen beszéltek, felkészülten a súlyos szavakra vagy a csaknem éppoly sokatmondó hallgatásra.

A szeptemberi napfény aranylóan csillogott Vinca fehér ruhája szegélyéhez simuló, fényesbarna lábán. Az öböl vize, amelyet az elszálló köd megnyaldosított és lecsendesített, lágyan hullámozott alattuk, és fokozatosan egyre sugarasabb színt öltött. Sirályok vijjogtak, s egy csomó vitorlás bárka szóródott szét; egymás után bukkantak elő a Meinga árnyékából, s tartottak a nyílt tenger felé. Az enyhe szellő reszketegen éneklő, éles gyerekhangot hozott. Philippe a hang irányába fordult, és megremegett; ajkáról panaszos, halk kiáltás röppent: a legmagasabb szikla csúcsán, kékes munkásnadrágban, egy vörös hajú kisfiú állt...

Vinca nyomon követte Philippe tekintetét.

– Igen – mondta –, ő az a kisfiú...

Phil visszanyerte hidegvérét.

– A halaskofa kisfiáról beszélsz?

Vinca tagadóan intett.

– A kisfiú – mondta helyesbítően –, akivel az imént beszéltél...

– Akivel... akivel én...

– A kisfiú, aki eljött, hogy értesítsen az asszony elutazásáról.

Philippe egyszerre meggyűlölte a napfényt, a teste alatt keménylő homokot; az enyhe szellő égette arcát.

– Kiről... kiről beszélsz, Vinca?

Vinca feleletre se méltatta, folytatta mondókáját:

– Téged kerestem, de én akadtam az útjába, ezért velem közölte először. Egyébként...

Minden mindegy legyintéssel fejezte be a mondatot. Phil fellélegzett; szinte jóleső érzés öntötte el.

– Ó! Hát tudtad? Mit tudtál?

– Ezt a te ügyedet... Nemrégén. Amit tudok, egyszerre tudtam meg, úgy... három-négy napja, de nem akartam elhinni...

Elhallgatott. És Philippe most meglátta pajtása üde gyermekarcán, kék szeme alatt az éjszakai könnyek s az álmatlanság szántotta gyöngyházfényű árkokat, azt a holdvilágszínű, selyempuha fényt, melyet csak olyan nők szemhéján látunk, akik titokban kénytelenek szenvedni.

– Helyes – mondta Philippe. – Akkor hát nyíltan beszélhetünk. Ha ugyan nem inkább a hallgatást választod. Én azt teszem, amit akarsz...

Vinca szája széle kissé megvonaglott, de sikerült elfojtani sírását.

– Nem, beszéljünk csak. Azt hiszem, jobb lesz.

Keserű elégedettség töltötte el mindkettőjüket, hogy már az első szavaknál elkerülhették a vita és a hazudozás közhelyeit. Hősök, komédiások és gyermekek tulajdonsága, hogy csak magasabb szinten érzik jól magukat. Ez a két gyerek örülten reménykedett, hogy szerelmükből nemes fájdalom fakad.

– Ide hallgass, Vinca! Amikor először találkoztam velem...

– Ne, ne... – vágott szavába a lány. – Ne ezt mondd!

Nem ezt kérdeztem. Tudom. Ott lent, az algaúton. Azt hiszed, elfelejtettem?

– De hiszen – tiltakozott Philippe – aznap semmi olyasmi nem történt, amit el kellene felejteni vagy észben tartani... Ugyanis...

– Hagyd el! Gyerünk tovább! Azt hiszed, azért hoztalak ide, hogy róla beszéljünk?

Hangjának egyszerű nyersesége rádöbbsentette a fiút, hogy saját hanghordozásából minden természetesség és megbánás hiányzott.

– Hogy előadást tarts nekem a szerelmeskedéseitekről, mi? Ne fáraszd magad! Múlt szerdán fent voltam, amikor hazajöttél, csak nem gyújtottam vilányt... Láttalak... úgy osontál, mint egy tolvaj... Már csaknem megvirradt. És az arcod!... Akkor érdeklődtem, persze... Azt hiszed, nem tudja az egész part? Csak a szülők nem sejtenek semmit...

Philippe megdöbbenve ráncolta homlokát. Bántotta ez a féltékenységből eredő, mélyen gyökerező asszonyi brutalitás. Amikor az imént felértek a kiugró sziklapárkányra, őszinte hajlandóságot érzett töredelmes vallomásra, könnyekre, a hosszú, bizalmas beszélgetésre...

De nem fogadhatta el ezt az önmarcangoló heveskedést, ezt a támadó durvaságot, amely feldúlta a jóleső, vonzó nyugalmat, és már szinte... mivel is fenyeget?

„Biztosan meg akar halni – mondta magában. – Egyszer már megpróbálta... Most majd megint meg akar halni...”

– Vinca, ígérd meg nekem...

Vinca nem nézett rá, de figyelmesen hallgatott, s ebben a könnyed tartásában egész teste önállóságot és gúnyt fejezett ki.

– Igen, Vinca... meg kell ígérned, hogy sem ezen a sziklán, sem a föld bármely pontján nem... nem próbálsz eldobni magadtól az életet...

Vinca csodálkozva kapta föl fejét, kerekre nyitott, kék szeméből kemény pillantás hullt a fiú arcába.

– Mit beszélsz?... Hogy én eldobjam... eldobjam az életemet?

Phil kezét a lány vállára téve, megcsóválta tapasztalatoktól terhes fejét.

– Ismerlek, édes. Hat héttel ezelőtt éppen innen próbáltál lesiklani, amikor pedig semmi okod sem volt rá... most meg...

Amíg beszélt, Vinca szemöldöke magasba futott, és csodálkozva fennakadt. Majd a lány egy vállrándítással lerázta a fiú kezét.

– Meghalni? Most? Miért?

Philippe elpirult a kérdés hallatán, és Vinca feletnek vette a pirulását.

– Miatta? – kiáltotta. – Megőrültél?

Phil idegességében csomókban tépdeste a gyér füvet, s egyszerre négy-öt évvel visszafiatalodott.

– Mindenki bolond, aki a nő akaratát kutatja, és azt képzelem, a nő tudja, mit akar!

– De én tudom, Phil. Nagyon is jól tudom. Azt is tudom, hogy mit nem akarok! Nyugodt lehetsz, nem ölöm meg magam e miatt a nő miatt! Hat héttel ezelőtt... Igen, akkor le akartam zuhanni, és téged is magammal húztalak. De akkor, azon a napon érted

akartam meghalni, és magamért... magamért...

Lehunyta szemét, s fejét hátraszegve, hangjával szinte megsimogatta az utolsó szavakat, különös módon hasonlított most mindazokra a nőkre, akik túláradó boldogságukban lehunyt szemmel hátrahajlanak. Phil először látta benne édeshúgát annak az asszonynak, aki ha lehunyja szemét, s feje hátrahanyatlik, még a legszorosabb ölelésben is mintha eltávolodnék...

– Vinca! No de Vinca!

Vinca felnyitotta szemét, és kiegyenesedett.

– Mi az?

– Ne menj el így! Úgy festesz, mint aki rögtön elájul!

– Én nem ájuldozom! Neked hagyom a repülősöt, a kölnit meg az egész nyavalygást!

A gyerekes vadság olykor könnyőreletesen siklott közējük.

Erőt merítették belőle; megedződtek ebben az anakronisztikus tisztánlátásban, majd ismét idősebb énjük örületébe sodródtak...

– Elmegyek – mondta Philippe. – Nagyon megbántottál.

Vinca nevetett, kellemetlen, szagztatott nevetéssel, mint bármelyik megsértett nő.

– No, ez szép! Még te panaszkodol!...

– Természetesen.

A lány váratlanul olyan fülsértő vijjogást hallott, hogy Philippe belereszkedett.

– Mi lelt?

Vinca két nyitott tenyerére támaszkodva, szinte

négy lábon állt, mint egy állat. Arca bíborvörösre gyúlt a haragtól, s fékevesztett düh áradt szét rajta. Kétoldalt lógó haja sűrű lebernyegként takarta, csak piros ajka, haragtól táguló kis orra, kék lángot lövellő szeme látszott.

– Hallgass, Phil, hallgass! Igenis, bántani foglak! Te beszélsz megbántásról, te, aki megcsaltál, hazudtál nekem, te, aki elhagytál egy idegen nő miatt! Nincs benned egy fikarcnyi szégyenérzet vagy szánalom! Csak azért hoztál ide, hogy elmondd nekem, *nekem*, hogy mit csináltál azzal a másikkal! Tagadd, ha mered! Na?...

Szabadjára eresztett női haragjában úgy rikoltzott, mint vihardar a fergetegben. Ismét leült, tapogatózó keze megragadott egy letört szikladarabkát, s messzire behajította a tengerbe. Philippe elképedve figyelte.

– Hallgass, Vinca!

– Nem hallgatok! Először is magunkban vagyunk, aztán meg kiabálni akarok! Van miért kiabálnom, azt hiszem. Azért hoztál ide, hogy elmondd nekem, hogy még egyszer átéld gondolatban mindazt, amit vele csináltál, hogy élvezd a saját hangodat, a szavaidat... hogy beszélj róla, hogy kimondd a nevét, talán a nevét is, mi?...

Öklével hirtelen Philippe arcába vágott, olyan fiúsan és olyan váratlanul, hogy neki kellett volna esni, s istenigazában megverekedni vele. De az elhangzott szavak visszatartották Philt, gyászos férfiszemérme visszariadt a felismeréstől, amit Vinca kertelés nélkül tudtára adott.

„A gyönyörre gondol, azt hiszi, arról akartam neki beszélni!... Ó! És éppen ő, Vinca, képzeld ilyesmit!...”

Vinca egy pillanatra elhallgatott, és torkát köszöri. A nyaka tövéig vörös volt. Szeméből két könnyecsepp buggyant elő, de lénye még nem készült fel a könnyek édességes csendjére.

„Hát sohasem tudtam, hogy mire gondol? – tűnődött Philippe. – Minden szava meglepő, akár az ereje, amit sokszor tapasztaltam, ha úszott, ugrott, vagy kavicsokat dobált...”

Nem bízott a lányban, ezért minden mozdulatát figyelte. Vinca bőrének ragyogó barnasága, szeme kékje, karcsú alakjának tökéletes körvonalai, a hosszú lábszárra simuló fehér ruha feszes ránca messzire űzték a csaknem jóleső szenvedést, mely nem sokkal előbb még mozdulatlanul a fűbe terítette...

Phil kihasználta az átmeneti csendet, hogy fölényes hidegvérűségét megmutassa.

– Látod, Vinca, nem ütöttelek meg, pedig megérdemelnéd, a szavaid még a kezednél is jobban. De én nem akarlak megütni. Először lett volna, hogy ilyesmire vetemedek...

– Persze – vágott szavába rekedten a lány –, előbb egy másik nőt ütnél meg. Én, én semmiben sem leszek az első.

Ez a zabolátlan féltékenység megnyugtatta a fiút. Csaknem elmosolyodott, de Vinca haragvó pillantása elvette kedvét a tréfálkozástól. Hallgatva nézték a tengert... A Meinga mögött lebukott a nap, a hullámtarajokon sodrott szélű kis rózsaszíromfoltok táncoltak.

A sziklafal tetejéről tehénkolompszó hallatszott. Ott, ahol előbb a végzetes kisfiú énekelt, egy hosszú szarvú, fekete kecske tűnt fel mekegve...

– Édes Vincám! – sóhajtott fel Philippe.

A lány méltatlankodva nézett fel rá.

– Engem mersz így szólítani?

Philippe lehajtotta fejét.

– Édes Vincám! – sóhajtotta.

Vinca ajkát harapdálva küzdött a feltörő könnyekkel, melyek torkát szorongatták, s elöntötték a szemét, és nem kockáztatta meg a szót. Philippe, a fejét egy ibolyaszínű, ritkás mohával kicifrázott sziklá-
nak támasztva, üres tekintettel nézte a tengert. Felső-
hajtott – mert elfáradt, mert szép idő volt, s mert az
alkony illata és mélabús hangulata úgy kívánta –
„Vinca, édes...”, mintha azt sóhajtana: „Ó, micsoda
boldogság!”, vagy: „Ó, hogy szenvedek!...” Új bánatá-
ban a legrégebbi szavakat rebegte, amelyek elsőnek
születtek ajkán, mint ahogyan a csatában eleső vén
harcos is régen elfeledett anyja nevét sóhajtja.

– Hallgass, te rossz, hallgass... Mit tettél velem?...
Mit tettél velem?...

Vinca feléje fordította síró arcát, amelynek bársonyán a lepergő könnyek sem hagytak nyomot. Könnyben úszó szemében napsugár fénylett, s kitágította a kék íriszt. Homloka körül egy vérig sértett, mégis nagylelkű, megbocsátásra kész szerelmes nő érzései tükröződtek, ajkán és remegő állán egy elkese-
redett kislány kedves, mulatságos kis fintora játszott.

Phil, fel sem emelkedve kemény párnájáról, a lány felé fordította fekete szemét. Tekintetét szelíd kíván-

kozás bágyasztotta. A felhevült kislányból szőke-aszszony-illatot sajtol ki a harag, a rózsaszínű gilicetövis virágával s a letaposott zöld gabonaszárral rokon, derűs és csípős illatot, s ez jobban kiteljesítette az erő fogalmát, melyet Philippe a lány minden mozdulatával egybekapcsolt. Pedig Vinca sírt, és egyre ezt tördelte: „Mit tettél velem?” Hogy könnyeit elállítsa, öklét harapdálta, fiatal fogai vörös karéjt nyomtak bőrére...

– Milyen vad vagy... – mondta Philippe halkán, simogató megértéssel, mint aki egy ismeretlen nőhöz szól.

– Vadabb, mint gondolnád – felelte Vinca ugyanúgy.

– Nekem mondd? – kiáltott fel a fiú. – A legkisebb szavad is fenyegetés...

– Azelőtt ígéretnek mondtad volna, Phil!

– Egyre megy – heveskedett Philippe.

– Miért?

– Csak.

Phil egy fűszálat harapdált. Elhatározta, hogy okos lesz, de meg amúgy is képtelen volt szavakba foglalni érzéseit: azt a szellemi szabadságra, a kényelmes, udvarias hazugságok jogára irányuló, lappangó követelését, melyet kora és az első szerelmi kaland támasztott.

– Azt kérdelem magamtól, később hogyan fogsz majd velem bánni, Phil? – rebegte megdöbbenően a lány. Úgy látszik, kifogyott az érvekből. De Philippe tudta, hogy még talpra ugorhatik, s csodálatos módon új erőre kap.

– Ne kérdezd – vetette oda kurtán.

„Később... később... Igen, a jövőt is hatalmában akarja tartani... Van hozzá esze, hogy még ebben a pillanatban is a jövő hangulatára gondoljon. Legfőbb gondja, hogy magához láncolja az embert... Esze ágában sincs meghalni...”

Philippe haragos kedvében félreismerte a női állandóságvágyat, ezt a minden női lényvel veleszületett képességet, a magasztos ösztönt, amellyel a balsorsba beleilleszkedve, kincsesbányaként aknázzák ki azt. A fáradtság és az este, mindkettő ellene szövetkezett, így hát alulmaradt a küzdelemben, melyet ez a harcias gyermek kezdetleges eszközökkel a kettejük boldogságáért vívott. Gondolatban elszakadt a lánytól, s egy hosszú porfelhőben távolodó autó után iramodott; utolérte, s mint az országúti koldus meredt az üveges ablaknak dőlt, hófehér fátyolturbán alatt bóbiskoló női fejre... Újra maga előtt látott minden kis részletet: a kormozott pillákat, a fekete anyajegyet az ajk szegletében, a remegő, szűk orrcimpát, az arcvonásokat, amelyeket mindig csak közelről szemlélt, ó, de milyen közelről!... Ijedten, zavarodottan felállt, s rettegve gondolt a szenvedésre, de meglepetéssel tapasztalta, hogy amíg Vincával vitatkozott, megszűnt a szenvedés...

– Vinca...

– Mi bajod?

– Én... én... azt hiszem, rosszul vagyok.

Egy erélyes kéz megragadta a karját, s visszakényszerítette a sziklafészek biztonságosabb mélyébe, mert már nagyon a széle felé támolygott. Philippe, le-

verten, nem ellenkezett, csak ennyit mondott:

– Pedig talán ez lenne most a legegyszerűbb...

– Lárifári!

Ezután a nyers felkiáltás után Vinca nem keresgélt újabb szavakat. Magához vonta az elgyengült fiú testét; fejét frissen gömbölyödő, puha mellére szorította. Philippe átengedte magát a bágyadt elernyedésnek, új szokásának, amelyet a ruganyos asszonyi karok között vett fel, és bár szinte elviselhetetlen keserűséggel még egyre a gyantás illatot, azt a kínálkozó keblet kereste, legalább erőlködés nélkül nyögdécselte a lány nevét: „Édes Vincám... Édes Vincám.”

Vinca megadóan ringatta, az ősi ütemre, amelyre – zárt térddel és zárt karokkal – a föld minden asszonya ringat. Átkozta a fiút, amiért olyan szerencsétlen és elesett. Azt kívánta, bár eszét vesztené, hogy tébolyában elfelejtsen egy asszonynevet. „Várj csak, várj – mondta gondolatban –, majd megtudod még, ki vagyok én... Majd megmutatom neked...” De közben kisimított homlokából egy fekete hajszálat, mely úgy futott keresztbe rajta, mint finom repedés a márványon... Élvezte a fiatal férfitest súlyát, újszerű érintését, a testét, melyet tegnap még kacagva, futva, a hátán lovagoltatott. Amikor Philippe félig felnyitotta szemét, s tekintetével a lány pillantását keresve, esdően kérte, adja vissza neki, amit elveszített, Vinca szabad kezével belecsapott a mellette púposodó homokba, s gondolatban felkiáltott: „Ó, miért is jöttem a világra!” – mint egy örök emberi tragédia hősnője.

Eközben éles szemmel figyelte a távoli villa környezetét, s úgy mérlegelte a naplementét, mint egy

tengerész. „Hat óra múlt” – állapította meg. Láta, hogy Lisette a partról elindul hazafelé; habos ruhájában olyan volt, mint egy kis fehér galamb. „Legfeljebb egy negyedóraig maradhatunk – gondolta –, különben értünk jönnek.” – Összeszedte testét-lelkét kínzó, szerelmi féltését, nehezen csillapuló haragját, szellemi mentsvárait, melyek éppoly zordonak és szokatlannak voltak, mint az a sziklafészek...

– Kelj fel – mondta nagyon halkán.

Philippe teste nyűgösen elnehezült. Vinca kitalálta, hogy ezzel a nyögdécseléssel, színlelt tehetetlenséggel igyekszik kitérni a kérdések és szemrehányások elől. Karja, mely az imént még csaknem anyai gyengédséggel ölelt, lerázta a meghajló nyakat, a merev törzset, s terhe így eleresztve ismét azzá a félreismeret, hazug, idegen fiúvá lett, akinek volt szíve megcsalni őt, akit asszonyi kezek csiszoltak és gyúrtak át...

„Meg kellene kötni, mint azt a fekete kecskét, kétméteres kötélvégre... Vagy bezárni egy szobába, az enyémbé... Olyan helyen élni vele, ahol nincs más nő rajtam kívül... Vagy volnék nagyon-nagyon szép... Vagy ő olyan beteg, hogy ápolásra szorulna...” Arcán sebesen kergették egymást a gondolatok suhanó árnyai.

– Mit fogsz csinálni? – kérdezte Philippe.

Vinca józanul nézte a vonásokat, melyek később bizonyára egy meglehetősen köznapian csinos barna férfiarcot formáznak majd, de amelyeket a tizenhetedik év kis időre még visszatartott a férfiasodástól. Szinte csodálkozott rajta, hogy egy szörnyűséges bé-

lyeg nem árulkodik e gyengéd állon, e szabályos orron, mely olyan alkalmas a harag kifejezésére. „De ez a túlságosan szelíd barna szeme, kékes szeme fehére, ó, hogy látom rajta, hogy egy asszonyt tükrözött!...”

Megrázta fejét.

– Hogy mit csinállok? Hát rendbe szedem magam a vacsorához. Te is...

– Mást nem?

Vinca felállt, lehúzogatta ruháját a rugalmas se-lyemöv alatt, miközben éberén figyelte Philt, a villát és a tengert, amely már elszenderedett, és hidegen, szürkén, kivonta magát az alkony ragyogásából.

– Nem... Hacsak te magad nem csinálsz valamit...

– Mit nevezel te valaminek?

– Hát, ha elmennél, és megkeresnéd azt az asszonyt... Ha úgy döntenél, hogy őt szereted... És bejelentened a szüleidnek...

Kemény, gyerekes arckifejezéssel beszélt, gépiesen húzogatva ruháját, mintha a keblét akarná lelapítani.

„Olyan a melle, mint az esernyőcsiga háza... vagy mint azok a kis háromszögletű hegyek a japán festményeken...”

Phil elpirult, amiért gondolatban határozottan kimondta a „mell” szót, és tiszteletlenséggel vádolta magát.

– Nem, semmiféle ilyen ostobaságot nem csinállok, Vinca – mondta sietve. – De igazán szeretném tudni, mit tennél, ha minderre képes volnék, vagy akár csak a felére is?

Vinca kerekre nyitott szeme a sírástól csak még

jobban kéklett, de semmit sem lehetett kiolvasni belőle.

– Én? Hát úgy élnék tovább, mint eddig.

Hazudott, és kihívóan nézett a fiúra, de Phil a hazug pillantás mögött is felismerte a makacs kitartást, a kételyt nem ismerő, szívós állhatatosságot, amely a szerelmes nőt megóvja, s hozzákapcsolja szerelmeséhez és az élethez, mihelyt vetélytársra akad.

– Okosabbnak akarsz látszani, mint amilyen vagy, Vinca.

– Te meg értékesebbnek. Nem azt képzelted az imént is, hogy meg akarok halni? Meghalni, a fiatalúr kalandja miatt?...

Nyitott kezével megvetően mutatott a fiúra, mint a civakodó gyerekek.

– Kaland – ismételte Philippe. A szó sértette, de hízelgett is hiúságának. – Ej, no! Minden korombeli fiú...

– Szóval – vágott közbe a lány – meg kell szoknom, hogy te sem vagy más, mint a többi „korodbeli” fiú...

– Édes Vincám, esküszöm neked, egy fiatal lánynak nem való ilyesmiket beszélnie, de még meghallgatni sem...

Lesütötte szemét, s elbizakodottan harapdálta ajkát, majd hozzátette:

– Elhiheted nekem...

Kezét nyújtotta a lánynak, hogy átsegítse a sziklafészek bejáratánál heverő hosszúkás palaköveken s az alacsony borókabozóton, amely a vámház ösvényétől elválasztotta őket. Háromszáz méternyire tőlük, a parti réten a fehér ruhás Lisette úgy forgolódott,

mint egy hősínű hajnalka, két kis barna karja hadonászva táviratozott: „Gyertek már! Elkéstek!” Vinca felemelt karral válaszolt, de mielőtt megindult volna lefelé, még egyszer odafordult a fiúhoz.

– Éppen neked nem hihetek többé, Phil. Vagy egész életünk a mai napig nem lett volna más, mint azoknak a lapos kis történeteknek egyike, amelyeket könyvben sem szeretünk? „Egy fiatal lány... egy fiatalember...” – így beszélsz kettőnkéről. Azt mondom: „Kaland, aminőt minden korombeli fiú...” De egyben hibáztál, Phil... Látod, nyugodtan beszélek...

Philippe kissé türelmetlenül és csodálkozva hallgatta, mert ebben a pillanatban is tulajdon bánatának szétszóródott gombostűit és tűskéit kereste, de sehogyan sem sikerült összeszededegetnie. Vinca ropant zavara, amely a túlzott bizonykodásból is kiviláglott, csak még jobban szétszórta mindet, s az esti szellő is kaján hirtelenséggel feltámadt...

– No, ki vele! Mit akarsz még mondani?

– Egyben hibáztál, Phil: meg kellett volna kérdezned engem...

Phil fáradt volt, és kedvetlen, egyedüllétre vágyott, tele aggodalommal a hosszú éjszaka küszöbén. Vinca arra számított, hogy méltatlankodni fog, vagy büntudatos zavart mutat, de csak végigmérte összevont szemöldöke alól, és csendesen mondta:

– Szegény kicsikém... „Megkérdezni”... Helyes. És ugyan mit engedélyeztél volna?

Vinca bántódottan hallgatott. A bíborszínű vérhullám, amely előbb arcába szökött, most lefutott barna nyakának bőre alá. Philippe fél karral átfogta a

vállát, s hozzásimulva megindult vele az ösvényen.

– Édes Vincám, látod, milyen csacsiságokat beszélsz! Magad sem tudod, miket mondasz, hála istennek!

– Csak ne hálálkodj, Phil! Vagy azt hiszed, olyan tudatlan vagyok, mint Éva anyánk, amikor Isten megteremtette?

Nem húzódott el a fiútól, de nem is fordult feléje, csak a szeme sarkából figyelte. Majd a köves ösvényt nézte maga előtt, majd ismét visszatért a pillantása Philippe-re. Phil minden figyelme a lány szeme sarkára összpontosult, amely a szembogár mozgása következtében hol szürkéskéken ragyogott, hol úgy fehérlett, mint egy gyöngyházkagyló belseje.

– Mondd, Phil, csak nem képzeled komolyan, hogy olyan keveset tudok, mint...

– Csitt, Vinca! Semmit sem tudsz!

Az ösvény kanyarulatánál meglassították lépéseiket. A tenger színéből az utolsó csepp kékség is eltűnt, kemény, fémes tükre csaknem teljesen sima volt. A kihunyt nap hosszú, bágyadtvörös csíkot hagyott a látóhatáron, felette haloványzöld visszfény derengett, tisztább, mint a hajnal fénye, s már felmerült az első, nedves fényű csillag is. Philippe egyik karjával a lány vállát ölelte, másikat a tenger felé tárta.

– Csitt, Vinca... Semmit sem tudsz... Ez... ez olyan egy titok... Olyan nagy...

– Én is nagy vagyok.

– Nem, nem érted, mit akarok mondani...

– De igenis, nagyon jól értem. Úgy teszel, mint a kis Jallon fiú, aki vasárnaponként ministrál. Az szo-

kott így fontoskodni: „A latin, hát bizony a latin, az aztán nagyon nehéz!” De nem tud latinul.

Vinca hirtelen hátraszegte fejét, és felkacagott. Philippe-et bosszantotta, hogy ilyen gyorsan, ennyire természetesen átcsap a drámai hangulatból a nevetésbe, a döbbenetből a csipkelődő vidámságba. Talán az éj közeledése okozta, hogy ismét elfogta a vágy az érzéki tűz hevítette nyugalom után, a csend után, amikor a fülben úgy dobol a vér, mintha szapora esőcseppek kopognának; a félelmet sóvárogta újra, a csaknem némán viselt, veszélyekkel telt igát, mely őt meggörnyesztette a küszöbön, ahol más fiatalemberrek szitokszóval, támolyogva lépnek át.

– Ugyan, hallgass már! Ne tedd magad ilyen gonosznak és durvának! Ha tudnád...

– De hiszen éppen hogy tudni akarom!

Vinca hangja hamisan csengett. Nevetett, mint egy rossz komédiásnő, hogy elrejtse belső remegését s azt, hogy szenved, mint a mellőzött gyermekek, akik vad kockázattal mindent elkövetnek, hogy még többet szenvedhessenek, és még és még egy kicsivel többet, amíg csak el nem nyerik jutalmukat...

– Kérlek, Vinca! Nagyon fáj ez a viselkedésed! Nem illik ez hozzád!... Rád sem ismerek...

Philippe eleresztette a lány vállát, s karját lógatva, nagy lépésekkel sietett a villa felé. Vinca nem maradt el mellőle; ahol az ösvény elkeskenyedett, a már harmat itatta szúrós fűcsomókon szökdécselt; útközben rendbe szedte arcát az árnyak számára, s halkán ismételtette Philippe-nek:

– Rám sem ismeresz?... Rám sem ismeresz?... Látod,

mégiscsak van olyasmi, amihez nem értesz... Te, aki annyit tudsz...

Az asztalnál mindketten méltók voltak önmagukhoz és a titkukhoz. Philippe nevetett a „rohamán”, s megkívánta, hogy foglalkozzanak vele; magára vonta a figyelmet, nehogy Vinca kivörösödött, csillogó szemére terelődjék, melyet a lány szemöldökéig érő, selymes szőke, sűrű frufruja alá rejtett; Vinca viszont adta a kislányt, pezsgőt követelt a főzelékhez. „Hogy Phil magához térjen, mama!” – és egy hajtásra kiürítette poharát.

– De Vinca! – szólt rá rosszállóan valamelyik árny.

– Hagyja csak – mondta egy másik, elnéző árny –, ne féljen, nem árt meg neki...

A vacsora vége felé Vinca észrevette, hogy Phil tekintete a láthatatlan Meingát keresi, az éjbe vesző utat s az út porában dermedező borókabokrokot...

– Lisette! – kiáltotta. – Csípd meg Philippe-et, mert mindjárt elalszik!

– Jaj! – nyögte Philippe. – Véresre csípett a kis gonosz! Még a könnyem is kicsordult.

– Igen, igen – mondta Vinca élesen. – Kicsordult!

Kacagva nézte, hogyan dörzsöli Phil a karját a fehér flanelzakó alatt, de a fiú ott látta arcán és szemében a pezsgő ital tüzét, s ez a tudatos szertelenség cseppet sem nyugtatta meg.

Valamivel később, messze-messze, a fekete vízen felbőgött egy sziréna, s az árnyak egyike abbahagyta a játékasztalon a pontozott hasú dominók keverését...

– Köd van a tengeren...

– A granville-i világítótorony fénye sepert végig rajta az imént – jegyezte meg egy másik árny.

De a szirénahang a tengerparton suhanó autó öblös túlkölését idézte fel – és Philippe talpra ugrott.

– Megint rájön! – gúnyolódott Vinca.

Ügyes furfanggal hátat fordított az árnyaknak, s panaszos tekintettel követte a fiút.

– Nem, dehogy – tiltakozott Philippe. – De nagyon fáradt vagyok, és ha szabad, inkább lefekszem... Jó éjt, papa, jó éjt, mama, jó éjt, Ferret-né asszony!... Jó éjt!...

– Ma este felmentünk a litániád alól, fiam...

– Nem kérsz lefekvés előtt egy csésze kamillateát?

– Ne felejtse el kinyitni az ablakot!

– Vinca, bevitted Philnek a repülőszós üveget?

Az árnyak hangja elkísérte az ajtóig, barátian és oltalmazón, mint egy kissé émelyítő, szárított gyógyfű illatú hervadt füzér. Philippe még egy csókot váltott Vincával – ez a szokásos esti csók mindig félre-csúszott kissé, s a lány odanyújtott arca helyett a füle tövére, nyakára, esetleg a pihés szájszegletre cuppant –, majd becsukódott mögötte az ajtó, az oltalmazó füzér elszakadt, és végre magára maradt.

Szobája, a holdtalan éjszakába ásító ablakával, bárátságatlanul fogadta. Phil a sárga muszlinernyős lámpa alatt állva, ellenségesen és kényeskedően szimatolta az illatokat, amelyeket Vinca együttevve „fiúszagnak” nevezett: klasszikus regények, bőrkoffer – már a holnaputáni utazáshoz odakészítve –, gumitalpak, pipereszappan, illatos alkohol...

Nem szenvedett különösebben, de holtfáradt volt, s nagy-nagy kivetettség érzése vett rajta erőt,

melynek egyetlen orvossága az önfelelt álomba merülés. Gyorsan lefeküdt, és eloltotta a villanyt. Ösztönösen azt a fal melletti, régi helyet kereste, ahol kisfiús bánatai, növési lázai is meglették az oltalmazó éjszakát, a jól behajtott takaró menedékét, a virágmintás falvédő papírt, amelyen megtörtek a telihold fényei, a nagy áradások vagy a nyári zivatarok okozta kusza álmok. Nyomban elaludt, de akkor megkínzónál kínzóbb álmokképek rohanták meg, a legszabályszerűbb rémlátások. Emitt Camille Dalleray Vinca arcát öltötte fel, amott Vinca zsarnokian, tisztátalan, szemfényvesztő hidegséggel uralkodott rajta. De sem Camille Dalleray, sem Vinca nem akart tudni róla, hogy ő még csak egy fejletlen kisfiú, egy tízéves gyerek, akinek nincs más vágya, mint hogy egy puha vállra hajthassa fejét...

Amikor felébredt, órája még csak háromnegyed tizenkettőt mutatott. Belátta, hogy ez az elrontott, lázas éj már csak így fog eltelni az alvó ház közepén; felhúzta szandálját, szorosra kötötte derekán a fürdőköpeny zsinórját, és lement...

A keskeny újhold a sziklafalat súrolta; vöröses sarlója nem hintett fényt a tájra, s a granville-i világítótorony forgó fényzőrója ahányszor egy pirosat vagy zöldet villant, mindig mintha kioltotta volna. Mégis a holdvilág okozta, hogy az éj nem nyelte el a sűrű lombot, s a ház fehér vakolata a kiugró gerendák közt szinte foszforeszkált. Philippe nyitva hagyta az üvegajtót; úgy lépett ki ebbe a békés éjszakába, mint aki egy biztos, bár szomorú révbe jut. Leült a harmattól védett teraszra, melynek homokját tizenhat nyá-

ron át túrta-döngölte, ahol Lisette kislapátja olykor egy tíz, tizenkét vagy tizenöt éve betemetett kis játékszer rozsdás darabjába ütközik...

Vigasztalanul bánatosnak érezte magát, bölcsnek és mindenkitől elhagyottnak. „Ez volna hát a férfivá válás?” – gondolta. Tudat alatt gyötörte a vágy, hogy bánatát és bölcsességét felajánlja, de hiába sóvárgott, mint a többi becsületes kis ateista, akiknek a világias nevelés nem adta meg szemlélőül Istent.

– Te vagy az, Philippe?

Úgy szállt le hozzá a hang, mint egy szélsodorta kis falevél. Philippe felállt, és nesztelenül a faerkélyes ablak alá lépett.

– Igen – sóhajtotta. – Hát nem alszol?

– Persze hogy nem. Várj, lemegyek!

Phil nem hallotta a lány lépéseit. Csak egy világos arcot látott közeledni az éjszakába olvadt árnyalak felett.

– Megfázol...

– Nem. Felvettem a kék pongyolámat. Különből is meleg éjszaka van... Gyerünk el innét...

– Miért nem alszol?

– Nem vagyok álmos. Gondolkozom. Gyere, menjünk el innét! Még felébred valaki...

– Nem akarom, hogy ilyen késő éjjel legyere a partra. Megnáthásodol.

– Nem olyan könnyen náthásodom. De nem ragaszkodom a parthoz. Elég, ha csak egy kicsit járkálunk. Akár ellenkező irányba is mehetünk, felfelé.

Lehelethalkan beszélt, Philippe mégis minden szavát meghallotta. A csengés hiánya végtelen gyö-

nyörúséggel töltötte el. Ez már nem Vinca hangja volt, sem bárki más asszonyé. Egy darabka jelenlét, meghitt színezetű, szinte láthatatlan, egy darabka keserűség nélküli jelenlét, melynek nincs más célja, csak a séta, a békés együtt virrasztás...

Phil megbotlott valamiben, mire a lány megfogta a kezét.

– A muskátlicserepek. Nem látod?

– Nem.

– Én sem. De érzem, mint a vakok, tudom, hogy itt vannak... Vigyázz, itt mellettünk a földön egy ültetőásónak kell lennie...

– Honnan tudod?

– Emlékszem rá. Akkora zajt csinálna, mint egy szeneslapát... Bumm!... Ugye, megmondtam?

Ez a pajzán suttogás elbűvölte Philippe-et. Sírni tudott volna a gyönyörűségtől és a megkönnyebbüléstől, hogy Vinca ilyen édes, teljesen a régi, tizenkét éves kislány, aki éppen így suttogott akkor, a vizes homok fölé hajolva, az éjféli halászaton, amikor a telihold fénye a halak hasán játszadozott...

– Emlékszel még, Vinca, az éjszakai halászatra, amikor azt az óriás lepényhalat fogtuk?

– Te meg légcsőhurutot kaptál. Azt értük el vele, hogy eltiltottak az éjszakai halászattól... Ide hallgass!... Becsuktad az üvegajtót?

– Nem...

– Hallod, hogy csapkodja máris a felkerekedő szellő?... Ó, ha én nem gondolnék mindenre!

Eltűnt, majd ismét ott-termett, mint egy tündér, olyan könnyű lépésekkel, hogy Phil csak a szellő hoz-

ta illatból sejtette meg a közeledését.

– Miféle illat ez, Vinca? De nagyon parfümös vagy!

– Pszt! Csendesebben! Nagyon melegem volt, hát ledörzsöltem magam, mielőtt lejöttem.

Phil nem válaszolt, de feltámadt érdeklődéssel megállapította, hogy Vinca csakugyan mindenre gondol.

– Lépj be, Phil, fogom az ajtót... Ne taposd össze a salátát!

A konyhakert gondozott ágyásainak friss földszaga feledtette a tenger közelségét. Philippe csupasz lábszára alacsony, sűrű timeasövetnyt súrolt, a keskeny út szélén bársonyos tátikaszirmok simogatták.

– Tudod-e Vinca, hogy itt a kertben nem halljuk, ha valami zaj van a házban, mert elfogják a fák?

– Nincs ott semmi zaj, Philippe. Aztán meg nem csinálunk rosszat...

Vinca felvett egy kis kukacos szagú körtét, mely idő előtt ért meg, és hullott le fájáról.

Phil hallotta, amint beleharapott és eldobta.

– Mi az? Mit eszel?

– Egy sárga körtébe haraptam. De nem volt elég jó, hogy neked adjam.

Ez a fesztelenség nem oszlatta el teljesen Philippe bizonytalan aggodalmait. Úgy érezte, Vinca kissé túlságosan szelíd, könnyed és derűs, mint egy szellem, és hirtelen arra a különös, síri vidámságra gondolt, arra a tartalmatlan kedvességre, amely az apácák nevetésében csilingel. „Szeretném látni az arcát” – kívánta, s megborzadt a gondolatra, hogy e fátyolozott

hang, a kislányosan játékos szavak talán attól a torz álarctól erednek, amely a sziklafészek mélyén, ki- gyúlt színeivel, haragtól szikrázva nézett szembe vele...

– Vinca, hallgass rám! Gyerünk vissza!

– Jó, ha úgy akarod... Csak még egy percre maradjunk! Egy percet adj nekem! Olyan jól érzem magam. Hát te? Mindketten jól érezzük magunkat. Milyen könnyű ma éjjel az élet! De nem a szobában! Ó, néhány nap óta gyűlölöm a szobámat! Itt nem félek... Ni, egy szentjánosbogár! Ilyenkor, ősszel?!... Ne, ne vedd fel! Csacsi, mit remegsz? Csak egy macska osont el mellettünk. No! Ilyenkor éjjel mezei egérre vadásznak...

Phil egy kis halk kacajt hallott, és érezte, hogy a lány karja a derekára fonódik. Fülét hegyezve figyelt minden kis neszre, minden roppanásra, de nyugtalanságában is ellenállhatatlanul vonzotta ez a szűnni nem akaró, árnyalt suttogás. Vinca félelmet nem ismerően, biztosan tájékozódott a sötétben, mint egy jól ismert, meghitt tájon, buzgón magyarázva barátkoztatta az éjszakával, s úgy sétáltatta, mint egy világtalan vendéget.

– Édes Vincám, gyere, menjünk vissza!...

Vinca halkán nyikkantott, mint egy kis béka.

– „Édes Vincámnak” nevezted! Ó!... Miért is nincs mindig éjszaka? Most milyen más vagy, nem az, aki megcsaltál, és én sem az vagyok, aki annyit szenvedett! Ó, Phil, ne menjünk még vissza a házba! Hadd lehessen még egy kicsit boldog, egy kicsit szerelmes, és biztos benned, mint amilyen álmaimban voltam,

Phil... Phil, te nem ismeresz engem...

– Lehet, hogy nem, édes Vincám.

Valami szénán botladoztak, keményen ropogott a lábuk alatt.

– Hajdinaszár – magyarázta Vinca. – Ma csépeltek ki, cséphadaróval...

– Honnan tudod?

– Mialatt vitatkoztunk, nem hallottad a két cséphadaró csapkodását? Én hallottam... Ül le, Phil!

„Ő, ő hallotta!... Tombolt, arcomba vágott, szünet nélkül dőlt belőle a szó, de azért hallotta a két cséphadarót...”

A női érzékek együttes éberségének ez a megnyilatkozása akaratlanul is egy másféle női ügyességre emlékeztetett...

– Ne menj el, Phil! Nem voltam rossz, nem sírtam, és nem tettem szemrehányást.

Vinca kerek feje, egyenesre nyírt, selymes haja Philippe vállára omlott, arca melegen simult az arcához...

– Csókolj meg, Phil! Kérlek, kérlek...

Philippe megcsókolta; gyönyörébe határtalan fiatalságának bárdolatlansága vegyült, amely csak tulajdon vágyának kielégítésére törekszik – s közben nagyon is világosan emlékezett egy másik csókra, amelyet kérés nélkül raboltak tőle. Ajkán érezte Vinca ajkát, az előbb harapott körte ízét, a sietséget, amely Vinca száját megnyitotta, hogy felfedje, átadja titkát – s a homályban megtántorodott. „Azt hiszem, elvesztünk – gondolta. – Ó, vesszünk el gyorsan, gyorsan, mert így kell lennie, mert ő sem akarná soha,

hogy másként legyen!... Istenem, milyen elkerülhetetlen, milyen mélységesen édes és tudó a szája az első megrázkódtatás óta! Ó! Vesszünk el gyorsan, gyorsan!...”

Csakhogy a bírás fáradságos csoda. Egy kar, melyet nem tudott lefejtteni magáról, dühös szenvedéllyel fonódott a nyakára. Megrázta fejét, hogy kiszabaduljon az ölelésből, de Vinca, abban a hitben, hogy a csókot akarja megszakítani, még jobban szorította. Philippe végül is megragadta a füle mellett ágaskodó kezét, s a hajdinanyoszolyára fektette a lányt. Vinca kurtán felnyögött, aztán nem mozdult többet, de amikor a fiú szégyenkezve fölébe hajolt, átölelte, és lehúzta magára. Ebben a helyzetben kissé megpihenetek, szelíden, szinte testvérien, a kipróbált szeretők tapintatával. Mindegyikük egy kis baráti szánalmat érzett a másik iránt. Philippe nem látta a karján fekvő lányt, de szabad keze olyan bőrt simogatott, melynek simaságát éppoly jól ismerte, mint a hegyes tüskék és sziklaélek karcolásainak domború nyomait. Vinca nevetni próbált, és nagyon halkán kérte:

– Hagyd azt a szép horzsolást!... Milyen puha így ez a hajdinaszár!...

De Philippe kihallotta hangjából a reszkető sóhajt, s őt is elfogta a remegés. Szüntelenül oda tért vissza, amit a legkevésbé ismert: Vinca ajkához. Amikor abbahagyták a csókot, hogy lélegzethez jussanak, elhatározta, hogy egy ugrással talpra szökken, és visszafut a házba. De ahogy elszakadt a lánytól, olyan fizikai hiányérzete támadt, olyan irtózat a hús levegőtől és az üres karoktól, hogy tüstént visszatért hozzá.

Vinca átvette lendületét, térdük egymásba kapcsolódott. Phil ekkor erőt véve magán, „édes Vincámnak” nevezte a lányt, alázatos hangon, mely egyben könnyörgés volt, hogy adja meg kegyesen és feledje el, amit tőle kapni kíván. Vinca megértette, és cinkosává szegődött, talán kissé túlzott, önkínzó segítséggel. Halk síholy hasított Philippe fülébe, érezte az akaratlan összerándulást, de a megsebzett test nem húzódott el tőle, minden kíméletet elvetett...

Philippe keveset aludt, de mélyen. Amikor felébredt, az volt a benyomása, hogy az egész ház üres. De lemenvén, megpillantotta a kertészt és hallgatag kutyáját meg a halászszerszámaikat, s az emeletről apja szokásos reggeli köhögése hallatszott. Elrejtőzött a terasz fala s a kecskerágó sövény között, és Vinca ablakát figyelte. FÜRGE szellő kergette a foszladozó felhőket, s amikor egy pillanatra a tenger felé fordította fejét, látta, hogy a cancale-i vitorlások csaknem ráfekszenek a keményen fodrosodó habokra. A ház valamennyi ablaka szendergett.

„De ő, vajon ő is alszik-e? Azt mondják, a lányok sírni szoktak utána... Lehet, hogy Vinca is sír. Ha most itt feketne a karomon, mint ahogyan a homokban csináltuk! Azt mondanám neki: »Nem igaz, semmi sem történt. A régi Vincám vagy. Nem adtad nekem ezt a gyönyört, amely nem is volt olyan nagy élvezet. Semmi sem igaz, még az a sóhaj, az a hirtelen megszakadt kis dalocska sem, amelytől egyszerre úgy elnyújtóztál, elnehezültél a karomban, mint egy halott. Semmi sem igaz. Ha ma este eltűnök a fehér ös-

vényen, a *Ker-Anna* felé, s csak hajnaltájt vetődöm haza, olyan ügyesen csinálom majd, hogy semmit sem veszel észre... Gyere, sétáljunk egyet a parton, Lisette-et is elvisszük...«”

Nem gondolt rá, hogy a sután adott, sután fogadott gyönyör tökéletesíthető. Fiatalkorának nemes indulata csupán arra ösztönözte, hogy megmentse, amit nem szabad veszni hagynia: a páratlanul gyengéd, varázsosan szép éveket, tiszta, szerelmes ikerlétük tizenöt esztendejét.

„Azt mondom neki: »Gondolhatod, hogy a mi szerelmünk, a Phil-és-Vinca szerelme, máshol ér célt, nem ott, azon a szúrós hajdinaszár nyoszolyán. Más-hová torkollik, mint a te ágyadba vagy az enyémbé. Ez nyilvánvaló. Bizonyos. Hidd el nekem. Ha egy ismeretlen asszony olyan nagy gyönyörrel ajándékozhatott meg, hogy még így, távol tőle is reszketek, mint az elevenen kitépott angolnászív, mit jelenthet akkor számunkra a mi kettőnk szerelme? Ez nyilvánvaló. Bizonyos... De ha mégis tévednék, te ne tudd meg, hogy tévedtem...«”

„Azt mondom majd: »Korai álom volt, beteges örület; kínzás, amely alatt öklödet harapdáltad, szegény kis pajtásom, kegyetlen szükségemnek bátor segítője, te. Neked álom volt, iszonyú talán, nekem még szörnyűbb megaláztatás, kevesebb élvezet, mint a magány meglepetései. De semmi sincs veszve, ha te elfelejtetted, s ha én is kitörlöm emlékéte, amit már az éjszaka is irgalmasan elfátyolozott... Nem, nem igaz, hogy térdem közé szorítottam hajlékony testedet; de kapj fel a hátadra, és lovagoltass, fuss velem egyet a

homokon...«”

Amikor a félrehúzott függöny karikái megzörren-tek, minden bátorságát összeszedte, és sikerült nem elfordulnia.

Vinca kitárta a külső zsalutáblákat, és kidugta fejét. Erősen hunyorogva, mereven bámult maga elé. Majd ujjaival beletúrt a hajába, s zilált tömegéből egy kis száraz gallyat húzott ki... Piruló arcán mosoly ragyogott fel; borzas feje kihajolt, bizonyára Philippe-et kereste. Majd frissen térült-fordult, kihozott szobájából egy mázas cserépkorsót, és gondosan megöntözte az erkélyén virító bíborszínű fuksziát. Felnézett a jó időt ígérő, tiszta, kék égre, s egy kis dalba kezdett, melyet mindennap dalolt. Philippe a kecskerágó oltalmában úgy figyelte, mint aki merényletre készül...

„Dalol... Hinnem kell fülemnek és szememnek... énekel... És megöntözte a virágot...”

Egy pillanatig sem jutott eszébe, hogy örülnie kellene: hogy éppen ilyenek kívánta látni a lányt. Csak a csalódottságig jutott el. Túlságosan újonc volt még a lélekelemzéshez – makacsul hasonlított:

„Én hogy kínlódtam itt az ablaka alatt azon az éjszakán, amikor a tudás villámcsapásként hasított gyermekkorom és mostani életem közé! De ő, ő énekel...”

A lány szemének kékje versenyre kelt a reggeli tenger színével. Haját fésülte. Csukott ajka körül réveteg kis mosoly jelent meg, amint újra dudorászni kezdte kis dalát.

„Énekel... Csinos lesz ma a reggelineél. Megint azt kiáltja majd: »Lisette, csípd véresre Philt!« A régi Vin-

ca. Sértetlen... Nem érte nagy megrázkódtatás...

Látta, hogy a lány rádől a fakorlátra, s mélyen kihajolva, az ő szobája felé les.

„Azt várja, hogy megjelenjek a szomszéd ablakban, átlépjek az erkélyére... A nyakamba borulna...”

„Ó, te, akit »mesteremnek« neveztelek, mért láttalak olykor nagyszerűbbnek ennél a tapasztalatlan kislánynál, aki olyan természetesen viselkedik?... Úgy mentél el, hogy nem mondtál el mindent nekem. Ha csak az adakozók gögje fűzött hozzám, ma, először, irgalommal volnál irántam...”

Az üres ablakból boldog, halk trillázás hallatszott, de ez most nem hatotta meg. Nem gondolt arra sem, hogy ez a dudorászó gyermek néhány hét múlva tán zokogni fog, rémülten, kárhozottan, ugyanebben az ablakban. Karjára hajtotta fejét, s arcát a könnyökhajlásába temetve, mérlegelte saját emberiségét, gyarlóságát, bukását: „Sem hő, sem pribék... Egy kis fájdalmat, egy kis gyönyört... ezt adhattam neki... csak ezt...”

HU ISSN 0865-0225

ISBN 963 11 7015 2

JUNIOR

Móra Ferenc ifjúsági Könyvkiadó, Budapest
Felelős kiadó: Sziládi János igazgató
Alföldi Nyomda (7609.66-15-2), Debrecen, 1992
Felelős vezető: György Géza
Felelős szerkesztő: Székely Éva
Műszaki vezető: Török Károlyné
Képszerkesztő: Diósi Katalin
Műszaki szerkesztő: Deák Ferencné
Terjedelem: 7,28 (A/5) ív. IF 6647